

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Λογιστική και Χρηματοοικονομική

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**Χρηματοοικονομική ανάλυση και σύγκριση οικονομικών καταστάσεων
Δήμου Καλαμάτας-Δήμου Κορινθίων κατά τα έτη 2016-2020**

Βρουστούρης Σπυρίδων

Επιβλέπων Καθηγητής: Νικολόπουλος Σωτήρης

Διατριβή υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η παρούσα διατριβή αποτελεί μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη Λογιστική και Χρηματοοικονομική

Καλαμάτα, Φεβρουάριος 2024

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Λογιστική και
Χρηματοοικονομική**

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

Νικολόπουλος Σωτήριος (Επιβλέπων)
Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής,
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μαυριδόγλου Γεώργιος
Λέκτορας, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Πανεπιστήμιο
Πελοποννήσου

Συρμαλόγλου Αδαμάντιος
Ε.ΔΙ.Π., Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Πανεπιστήμιο
Πελοποννήσου

Ο Βρουστούρης Σπυρίδων

UNIVERSITY OF PELOPONNESE
DEPARTMENT OF ACCOUNTING & FINANCE

Master Program in Accounting and Finance

**Master of Science (M.Sc)
in Accounting and Finance**

Postgraduate Thesis

**Financial analysis and financial statements comparison between the
Municipality of Kalamata and the Municipality of Corinthia from 2016
to 2020**

Vroustouris Spyridon

Supervising Professor: Nikolopoulos Sotirios

Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance of the University of Peloponnese. This dissertation is part of the requirements for obtaining the Master's Degree in Accounting and Finance

Kalamata, February 2024

UNIVERSITY OF PELOPONNESE
DEPARTMENT OF ACCOUNTING & FINANCE

Master Program in Accounting and Finance

**Master of Science (M.Sc)
in Accounting and Finance**

Thesis Committee

Nikolopoulos Sotirios

**Assistant University Professor, Department of Accounting and Financial,
University of Peloponnese**

Mavridoglou Georgios

Lecturer, Department of Accounting and Financial, University of Peloponnese

Syrmaloglou Adamantios

**Special teaching staff, Department of Accounting and Financial, University of
Peloponnese**

δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- 1) Είμαι ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της πρωτότυπης αυτής εργασίας και από όσο γνωρίζω η εργασία μου δε συκοφαντεί πρόσωπα, ούτε προσβάλλει τα πνευματικά δικαιώματα τρίτων.
- 2) Αποδέχομαι ότι το Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής μπορεί, χωρίς να αλλάξει το περιεχόμενο της εργασίας μου, να τη διαθέσει σε ηλεκτρονική μορφή μέσα από τη ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος, να την αντιγράψει σε οποιοδήποτε μέσο ή/και σε οποιοδήποτε μορφότυπο καθώς και να κρατά περισσότερα από ένα αντίγραφα για λόγους συντήρησης και ασφάλειας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ολοκληρώνοντας το πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδαστών και έχοντας προσθέσει μια σπουδαία εμπειρία στο βιογραφικό μου θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Σωτήρη Νικολόπουλο για την σημαντική βοήθεια του κατά την συγγραφή της διπλωματικής μου εργασίας όπως επίσης και όλους τους καθηγητές του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής για την παροχή πολύπλευρων γνώσεων που αποκόμισα κατά την φοίτηση μου σε αυτό.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω την οικογένεια μου, την σύντροφό μου και όλους τους κοντινούς μου ανθρώπους για την συμπαράσταση, κατανόηση και την στήριξη που μου έδειξαν σε αυτό το διάστημα.

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	x
ABSTRACT	xi
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	xii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	xiii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ	xiv
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	xv
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο : Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	3
1.1 Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης	3
1.2 Οικονομική διαχείριση των ΟΤΑ.....	4
1.2.1 Τα έσοδα των ΟΤΑ.....	4
1.2.2 Οι δαπάνες των ΟΤΑ	8
1.2.3 Χρηματοδότηση των ΟΤΑ.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο : ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΗΜΩΝ	16
2.1 Δημόσιο Λογιστικό Σύστημα	16
2.2 Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των Δήμων	16
2.3 Διαδικασία δημοσίευσης Οικονομικών Καταστάσεων των Δήμων	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο : ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ.....	21
3.1 Εισαγωγή	21
3.2 Οριζόντια ανάλυση.....	21
3.3 Κάθετη ανάλυση.....	22
3.4 Αριθμοδείκτες.....	23
3.4.1 Αριθμοδείκτες ανά κάτοικο	24
3.4.1.1 Πάγιο ενεργητικό ανά κάτοικο	25
3.4.1.2 Απαιτήσεις ανά κάτοικο	25
3.4.1.3 Ίδια κεφάλαια ανά κάτοικο	25
3.4.1.4 Υποχρεώσεις ανά κάτοικο	26
3.4.2 Δείκτες Ρευστότητας.....	26
3.4.2.1 Δείκτης Γενικής Ρευστότητας	26
3.4.2.2 Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας	27
3.4.3 Δείκτες Δραστηριότητας.....	27
3.4.3.1 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απαιτήσεων	27
3.4.3.2. Μέση Περίοδος Είσπραξης Απαιτήσεων.....	28

3.4.3.3. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Εξόφλησης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	28
3.4.3.4 Μέση Περίοδος Πληρωμής	28
3.4.4 Δείκτες Μόχλευσης	29
3.4.4.1 Δείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης	29
3.4.4.2 Αριθμοδείκτης Κάλυψης Τόκων.....	29
3.4.5 Δείκτες Απόδοσης	30
3.4.5.1 Δείκτης Μεικτού Περιθωρίου Κέρδους.....	30
3.4.5.2 Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους.....	30
3.4.5.3 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού	31
3.4.5.4 Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο : ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ.....	32
4.1 Παρουσίαση Δήμων	32
4.2 Οριζόντια ανάλυση και ανάλυση τάσεων	33
4.2.1. Ανάλυση Δήμου Καλαμάτας.....	33
4.2.1.1 Οριζόντια ανάλυση Δήμου Καλαμάτας.....	33
4.2.1.2 Ανάλυση δεικτών τάσεων Δήμου Καλαμάτας.....	36
4.2.2 Ανάλυση Δήμου Κορινθίων.....	38
4.2.2.1 Οριζόντια ανάλυση Δήμου Κορινθίων	38
4.2.2.2 Ανάλυση δεικτών τάσεων Δήμου Κορινθίων	40
4.3 Συγκριτική ανάλυση Δήμων	42
4.3.1. Πάγιο ενεργητικό	42
4.3.2 Κυκλοφορούν ενεργητικό	43
4.3.3 Ίδια κεφάλαια	43
4.3.4 Υποχρεώσεις	44
4.3.5 Αποτελέσματα χρήσης.....	45
4.4 Χρηματοοικονομική ανάλυση με την χρήση αριθμοδεικτών	46
4.4.1 Δείκτες ανά κάτοικο	46
4.4.1.1 Πάγιο ενεργητικό ανά κάτοικο	46
4.4.1.2 Απαιτήσεις ανά κάτοικο	47
4.4.1.3 Ίδια Κεφάλαια ανά κάτοικο	48
4.4.1.4 Υποχρεώσεις ανά κάτοικο	49
4.4.2 Δείκτες ρευστότητας.....	50
4.4.2.1 Δείκτης Γενικής Ρευστότητας	50
4.4.2.2 Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας.....	51
4.4.3 Δείκτες Δραστηριότητας	52

4.4.3.1 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απαιτήσεων	52
4.4.3.2. Μέση Περίοδος Είσπραξης Απαιτήσεων	53
4.4.3.3. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Εξόφλησης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων.....	54
4.4.3.4 Μέση Περίοδος Πληρωμής	55
4.4.4 Δείκτες Μόχλευσης.....	56
4.4.4.1 Δείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης	56
4.4.4.2 Αριθμοδείκτης Κάλυψης Τόκων	57
4.4.5 Δείκτες Απόδοσης.....	58
4.4.5.1 Δείκτης Μεικτού Περιθωρίου Κέρδους	58
4.4.5.2 Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους	59
4.4.5.3 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού	60
4.4.5.4 Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	63
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	66

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Έπειτα από την μεγάλη διάρκεια της οικονομικής κρίσης που αντιμετώπισε η Ελλάδα την περίοδο 2009 έως και το 2019, η εφαρμογή των μνημονίων είχαν σαν αποτέλεσμα οι κυβερνήσεις να προβούν σε πολιτικές λιτότητας και αρκετές δημοσιονομικές προσαρμογές. Οι μεταρρυθμίσεις όπου σημειώθηκαν επηρέασαν σημαντικά τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς υπήρξε έντονος προβληματισμός για τον τρόπο λειτουργίας τους καθώς επίσης και για την απόδοση του πράγμα όπου και σήμερα απασχολεί.

Η παρούσα μελέτη έχει ως σκοπό την χρηματοοικονομική ανάλυση και συγκριτική μελέτη του Δήμου Καλαμάτας και Δήμου Κορινθίων για την χρονική περίοδο 2016-2020, προκειμένου να αξιολογηθεί η λειτουργία τους. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την καταγραφή της αντλήθηκαν από το πρόγραμμα Διαύγεια. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε με την χρήση κατάλληλων δεικτών, οι οποίοι αποσκοπούν στην καλύτερη επεξήγηση και αποτίμηση των οικονομικών στοιχείων του οργανισμού που λειτουργούν ως πηγή πληροφοριών για την άμεση και ορθή λήψη αποφάσεων.

Τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την ανάλυση παρουσιάζουν την ελλιπή αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του οργανισμού με σκοπό την κερδοφορία. Η συγκέντρωση υψηλών διαθεσίμων που εμφανίζονται στο ενεργητικό του ισολογισμού υποδηλώνουν αδυναμία και διστακτικότητα ως προς τις επενδυτικές δραστηριότητες. Παράλληλα η αύξηση των δανειακών υποχρεώσεων με σκοπό την επένδυση σε έργα κοινής ωφέλειας θα είχε θετικό αντίκτυπο στους δημότες αλλά συγχρόνως θα έφερνε σε δύσκολη οικονομική θέση τον οργανισμό. Τέλος, ένα πρόβλημα που αφορά τους περισσότερους δήμους της χώρας σχετίζεται με την καταγραφή των πάγιων περιουσιακών στοιχείων των οργανισμών χρησιμοποιώντας την μέθοδο της αντικειμενικής αξίας καθώς η αξία του πάγιου ενεργητικού εμφανίζει σταδιακή μείωση.

Λέξεις – Κλειδιά: Χρηματοοικονομική Ανάλυση, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Οικονομικές Καταστάσεις, Αριθμοδείκτες, Οικονομική Διαχείριση.

ABSTRACT

After the long duration of the economic crisis faced by Greece in the period from 2009 to 2019, the implementation of the memorandums resulted in governments implementing austerity policies and several budgetary adjustments. The reforms where they took place had a significant impact on the Local Government Organizations as there was intense reflection on their operations as well as on their performance, a fact that is still concerning.

The purpose of this study is the financial analysis and comparative study of the Municipality of Kalamata and the Municipality of Corinthia for 2016-2020, to evaluate their operation. The data used was drawn from the Clarity program. The analysis was carried out using appropriate indicators, which aim to explain and evaluate the financial data of the organization that act as a source of information for immediate and correct decision-making.

The results obtained from the analysis show the underutilization of the organization's assets for profitability. The concentration of high reserves appearing on the balance sheet indicates weakness and hesitancy regarding investment activities. At the same time, the increase in debt obligations in order to invest in public utility projects would have a positive impact on the citizens, but at the same time, it would put the organization in a difficult financial position. Finally, a problem that concerns most of the country's municipalities is related to the recording of the fixed assets of the organizations using the objective value method as the value of the fixed assets shows a gradual decrease.

Keywords - Financial Analysis, Local Government Organizations, Financial Statements, Indicators, Financial Management.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1 : Γραφική παράσταση για το πάγιο ενεργητικό των Δήμων (2016-2020).....	42
Γράφημα 2 : Γραφική παράσταση για το κυκλοφορούν ενεργητικό των Δήμων (2016-2020)....	43
Γράφημα 3 : Γραφική παράσταση για τα Ίδια Κεφάλαια των Δήμων (2016-2020)	44
Γράφημα 4 : Γραφική παράσταση για τις Υποχρεώσεις των Δήμων (2016-2020)	45
Γράφημα 5 : Γραφική παράσταση των Αποτελεσμάτων χρήσης των Δήμων (2016-2020).....	45
Γράφημα 6: Γραφική παράσταση πάγιου ενεργητικού των Δήμων (2016-2020)	47
Γράφημα 7: Γραφική παράσταση απαιτήσεων ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020).....	48
Γράφημα 8: Γραφική παράσταση ιδίων κεφαλαίων ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020).....	49
Γράφημα 9: Γραφική παράσταση υποχρεώσεων ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020).....	50
Γράφημα 10: Γραφική παράσταση Δείκτη γενικής ρευστότητας των Δήμων (2016-2020)	51
Γράφημα 11: Γραφική παράσταση Δείκτη άμεσης ρευστότητας των Δήμων (2016-2020)	52
Γράφημα 12: Γραφική παράσταση του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων των Δήμων (2016-2020)	53
Γράφημα 13: Γραφική παράσταση της μέσης περιόδου είσπραξης απαιτήσεων των Δήμων (2016-2020).....	54
Γράφημα 14: Γραφική παράσταση του δείκτη ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων των Δήμων (2016-2020).....	55
Γράφημα 15: Γραφική παράσταση της μέσης περιόδου πληρωμής των Δήμων (2016-2020)....	56
Γράφημα 16: Γραφική παράσταση του δείκτη συνολικής δανειακής επιβάρυνσης των Δήμων (2016-2020).....	57
Γράφημα 17: Γραφική παράσταση του δείκτη κάλυψης τόκων των Δήμων (2016-2020)	58
Γράφημα 18: Γραφική παράσταση του δείκτη μεικτού περιθωρίου κέρδους των Δήμων (2016-2020).....	59
Γράφημα 19: Γραφική παράσταση του δείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους των Δήμων (2016-2020).....	60
Γράφημα 20: Γραφική παράσταση του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού των Δήμων (2016-2020)	61
Γράφημα 21: Γραφική παράσταση του δείκτη ιδίων κεφαλαίων των Δήμων (2016-2020).....	62

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Οριζόντια ανάλυση Δήμου Καλαμάτας (2016 - 2020).....	35
Πίνακας 2: Ανάλυση δεικτών τάσεων Δήμου Καλαμάτας (2016-2020)	37
Πίνακας 3: Οριζόντια ανάλυση Δήμου Κορινθίων (2016-2020)	39
Πίνακας 4: Ανάλυση δεικτών τάσεων Δήμου Κορινθίων (2016-2020).....	41
Πίνακας 5: Πάγιο ενεργητικό των Δήμων (2016-2020).....	42
Πίνακας 6 : Κυκλοφορούν ενεργητικό των Δήμων (2016-2020).....	43
Πίνακας 7 : Ίδια κεφάλαια των Δήμων (2016-2020).....	43
Πίνακας 8 : Υποχρεώσεις των Δήμων (2016-2020).....	44
Πίνακας 9 : Πίνακας Αποτελεσμάτων χρήσης (2016-2020).....	45
Πίνακας 10 : Πληθυσμός ανά Δήμο	46
Πίνακας 11: Πάγιο ενεργητικό ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020).....	46
Πίνακας 12: Απαιτήσεις ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020).....	47
Πίνακας 13: Ίδια κεφάλαια ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020).....	48
Πίνακας 14: Υποχρεώσεις ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020).....	49
Πίνακας 15: Δείκτης γενικής ρευστότητας των Δήμων (2016-2020).....	50
Πίνακας 16: Δείκτης άμεσης ρευστότητας των Δήμων (2016-2020).....	51
Πίνακας 17: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων των Δήμων (2016-2020).....	52
Πίνακας 18: Μέση περίοδος είσπραξης απαιτήσεων των Δήμων (2016-2020).....	53
Πίνακας 19: Δείκτης ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων των Δήμων (2016-2020).....	54
Πίνακας 20: Μέση περίοδος πληρωμής	55
Πίνακας 21: Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης των Δήμων (2016-2020).....	56
Πίνακας 22: Δείκτης κάλυψης τόκων των Δήμων (2016-2020)	57
Πίνακας 23: Δείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους των Δήμων (2016-2020).....	59
Πίνακας 24: Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους των Δήμων (2016-2020).....	60
Πίνακας 25: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού των Δήμων (2016-2020).....	61
Πίνακας 26: Δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων των Δήμων (2016-2020).....	61

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1: Οικονομικές καταστάσεις.....	17
---------------------------------------	----

ΒΔ	Βασιλικό Διάταγμα
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΚΑΠ	Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι
ΚΔΚ	Κώδικας Δήμων & Κοινοτήτων
ΚΟΚ	Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Ν	Νόμος
ΝΔ	Νομοθετικό Διάταγμα
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
ΠΕΠ	Περιφερειακά Προγράμματα
ΤΑ	Τοπική Αυτοδιοίκηση
ΤΠΔ	Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων
ΦΕΚ	Φύλλα Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

Η οικονομική διαχείριση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού, έπειτα από την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης που ξέσπασε στην χώρα μας και τις νομοθετικές μεταρρυθμίσεις και προσαρμογές που προέκυψαν αποτελεί μείζον ζήτημα. Η θωράκιση της δημοσιονομικής λειτουργίας έπειτα από τις νομοθετικές αλλαγές, η διαφάνεια και η οικονομική υγεία των οργανισμών έχουν ως σκοπό την κατοχύρωση της βιωσιμότητας και της αποτελεσματικότητας τους.

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων βοηθάει στην προσπάθεια πραγματοποίησης του σκοπού του εκάστοτε οργανισμού και συμβάλλει στο να αξιολογηθεί ο τρόπος λειτουργίας του. Χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα εργαλεία λαμβάνει συμπεράσματα τα οποία εξασφαλίζουν την υγιή λειτουργία του την δεδομένη στιγμή αλλά και μακροπρόθεσμα. Η ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων με την χρήση δεικτών προσφέρει ωφέλιμη πληροφορία απ' την οποία βγαίνουν χρήσιμα συμπεράσματα που θα οδηγήσουν στην επιλογή των απαραίτητων μέτρων με στόχο την δημοσιονομική εξυγίανση.

Η παρούσα εργασία εξετάζει την οικονομική διαχείριση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς επίσης και την χρηματοοικονομική ανάλυση και σύγκριση για τους Δήμους Καλαμάτας και Κορινθίων χρονική περίοδο 2016-2020. Η εργασία αποτελείται από πέντε ενότητες:

Στο πρώτο κεφάλαιο περιλαμβάνεται η έννοια των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι νόμοι και τα θεσμικά πλαίσια στα οποία βασίζεται η οικονομική διαχείριση των οργανισμών καθώς επίσης οι βασικές πηγές εσόδων και τα έξοδα όπου πραγματοποιούνται.

Το δεύτερο κεφάλαιο αφορά τον τρόπο λειτουργίας του δημόσιου λογιστικού συστήματος, τις οικονομικές καταστάσεις όπου οι οργανισμοί είναι υπόχρεοι να καταρτίζουν καθώς και την διαδικασία την οποία πρέπει να ακολουθούν για την έγκυρη και σύμφωνη με την νομοθεσία διαδικασία.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφονται οι βασικές τεχνικές και εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων με σκοπό την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για την βιωσιμότητα και αποδοτικότητα των οργανισμών.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το δείγμα που αφορά την εργασία, εφαρμόζονται κάποιες τεχνικές χρηματοοικονομικής ανάλυσης και πραγματοποιείται σύγκριση μεταξύ του δείγματος.

Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο καταγράφονται αναλυτικά τα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν από την ανάλυση των αριθμοδεικτών όπως επίσης αναφέρονται και προτάσεις που θα βελτιώσουν την οικονομική κατάσταση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1.1 Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης

Η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί βασική πτυχή της Δημόσιας Διοίκησης ως διοικητικός, κοινωνικός και πολιτικός θεσμός. Πρόκειται για αυτόνομη διοίκηση και έχει σκοπό την διαχείριση τοπικών υποθέσεων από όργανο της τοπικής κοινωνίας. Στην έννοιά της περιλαμβάνονται η δημογραφική και γεωγραφική σημασία, καθώς ο κάθε οργανισμός αναφέρεται σε συγκεκριμένο πληθυσμό, και συνδυάζει τη συμμετοχή του πολίτη και την παράλληλη παρουσία του Κράτους (Ψυχοπαίδης, 1982).

Η οργάνωση και η λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης, στο ελληνικό κράτος, παρουσιάζεται ως μια συνάρτηση διαφόρων παραγόντων και αποτέλεσμα ιστορικών και κοινωνικών εξελίξεων. Εξετάζοντας έναν ορισμό για την τοπική αυτοδιοίκηση, θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι το σύνολο των διοικητικών υποχρεώσεων, τόσο σε επίπεδο πόλης όσο και σε επίπεδο περιφέρειας, που λαμβάνουν οι εκάστοτε οργανισμοί. Ο όρος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δημιουργήθηκε επίσημα με την ψήφιση του Συντάγματος το 1975, όπου πραγματοποιήθηκε η αποκέντρωση του κεντρικού κράτους και ταυτόχρονα η ενδυνάμωση της περιφέρειας.

Σκοπός των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ορίζεται η επίβλεψη των τοπικών υποθέσεων έχοντας οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια. Η πρωτοβουλία και η ελεύθερη δράση των ΟΤΑ δεν μπορεί να αποτραπεί από το Κράτος καθώς η εποπτεία του περιορίζεται μόνο σε έλεγχο νομιμότητας. Η μεταφορά των αρμοδιοτήτων από την Κεντρική Διοίκηση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν είναι αρκετή στο πλαίσιο της πραγματικής αποκέντρωσης, έτσι παρέχεται η δυνατότητα στην Τ.Α. για την διαχείριση των Ιδίων Πόρων της, μέσω των προϋπολογισμών, για την εκτέλεση δαπανών προς όφελος της τοπικής κοινωνίας. Η διαχείριση των εσόδων και των δαπανών αποτελεί βασικό στοιχείο της οικονομικής αποκέντρωσης.

Με το πρόγραμμα «Καποδίστριας», το τότε Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, είχε ως στόχο την πραγματική μεταρρύθμιση για την ανασύσταση και ανασυγκρότηση του κράτους. Παρόλο που οι αναγκαστικές συνενώσεις των κοινοτήτων, με σκοπό την διεύρυνση των διοικητικών ορίων των ΟΤΑ, βελτίωσαν αισθητά την τοπική αυτοδιοίκηση δεν αρκούσε για την δημιουργία αποτελεσματικών Δήμων με σαφές αρμοδιότητες και αυτάρκεια (Πάλλης, 2010). Η θεσμοθετημένη μεταρρύθμιση στην τοπική αυτοδιοίκηση προήλθε από το πρόγραμμα «Καλλικράτης», όπου υπήρξε σημαντική μείωση στον αριθμό των Δήμων με σκοπό την συνένωση και την δημιουργία μεγαλύτερων Δήμων. Ο

στόχος του προγράμματος είναι η εξοικονόμηση πόρων μέσω του περιορισμού των δαπανών και της δημιουργίας οικονομικών κλίμακας σε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους.

1.2 Οικονομική διαχείριση των ΟΤΑ

Οι νέες μεταρρυθμίσεις καθώς και η εφαρμογή νέων κανόνων που τέθηκαν σε ισχύ, διευρύνουν αρκετά τις υποχρεώσεις και τις αρμοδιότητες που πρέπει να εκτελούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι θεσμικές υποδομές που διαμορφώθηκαν, βοήθησαν αρκετά τον λειτουργικό εκσυγχρονισμό των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης όπως επίσης και την εύρεση καινούργιων εργαλείων διοίκησης με αποτέλεσμα την παραγωγή καλύτερων αποτελεσμάτων και υπηρεσιών ως προς τον πολίτη.

Οι οικονομική διαχείριση των ΟΤΑ βασίζεται

- στο ΒΔ 24-9/20-10-1958 «Περί κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον Νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων»
- στο ΒΔ 17-5/15-6-1959 «Περί οικονομικής διοίκησης και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων»
- στο ΝΔ 356/1974 ΦΕΚ 90/5-4-1974 «Περί κώδικα εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων»
- στο ΠΔ 315/1999 (Τεύχος Α΄) «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της εφαρμογής του κλαδικού λογιστικού σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων(ΟΤΑ Α΄ βαθμού)»
- στο Ν.3463/2006 ΦΕΚ 114/8-6-2006 (Τεύχος Α΄) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».

1.2.1 Τα έσοδα των ΟΤΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 102 του Συντάγματος, οι Δήμοι ως ανεξάρτητες οντότητες, κατέχουν τα δικά τους έσοδα. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, τα έσοδα των Δήμων καθορίζονται από τις διατάξεις του ΒΔ 24-9/1958 «Περί κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον Νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων», το Ν.25/1975, το Ν.429/1976, το Ν.1080/1980, το Ν.1416/1984, το Ν.1828/1989, το Ν.1900/1990, το Ν.2130/1993, το Ν.2539/1997, καθώς και από το άρθρο 157 του ΚΔΚ(Ν.3463/2006) όπου τα έσοδα διαχωρίζονται σε τακτικά και έκτακτα.

Τα **τακτικά έσοδα** προέρχονται από:

- Εισοδήματα από αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας
- Θεσμοθετημένους υπέρ των ΟΤΑ Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους
- Φόρους, τέλη, δικαιώματα και εισφορές
- Ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα
- Τοπικά δυνητικά τέλη, δικαιώματα και εισφορές

Τα **έκτακτα έσοδα** προέρχονται από:

- Διάθεση, εκποίηση και εν γένη εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων
- Δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα και κληρονομίες
- Συμμετοχή σε επιχειρηματική δραστηριότητα
- Επιβαλλόμενα πρόστιμα και κυρώσεις
- Οποιαδήποτε άλλη πηγή

1.2.1.1 Εισοδήματα από αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας

Η κινητή περιουσία των ΟΤΑ αποτελείται από τα πάγια περιουσιακά στοιχεία όπως είναι οι χρηματικές καταθέσεις, τα χρεόγραφα, οι τραπεζικοί τόκοι, τα μηχανήματα, τα μεταφορικά μέσα και τα λοιπά κινητά πράγματα. Η διαχείριση των πάγιων κινητών περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται μέσω του μητρώου παγίων. Οι ΟΤΑ έχουν την δυνατότητα μίσθωσης των μηχανημάτων και των μεταφορικών μέσων τους με σκοπό την αύξηση των εσόδων τους.

Η ακίνητη περιουσία των ΟΤΑ διαχωρίζεται σε τρεις κατηγορίες, την ιδιόχρηστη, την κοινόχρηστη και την ιδιωτική. Η ιδιόχρηστη περιουσία αποτελείται από τα κτίρια και τις εγκαταστάσεις κτιρίων τα οποία διατίθενται προς τους πολίτες για την παροχή των υπηρεσιών τους. Στην κοινόχρηστη περιουσία περιλαμβάνονται οι χώροι οι οποίοι είναι στην άμεση διάθεση του κοινού, όπως πλατείες και οδικό δίκτυο. Τέλος, η ιδιωτική περιουσία αποτελείται από ακίνητα, τα οποία δεν παρέχουν άμεσα κάποια υπηρεσία στους πολίτες αλλά δύναται να χρησιμοποιηθούν προς εκμετάλλευση (λ.χ. οικόπεδα, κτίρια, λατομεία, ιχθυοτροφεία κτλ).

1.2.1.2 Θεσμοθετημένοι υπέρ των ΟΤΑ Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι

Οι Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι υπέρ των ΟΤΑ έχουν θεσμοθετηθεί με το άρθρο 25 του Ν.1828/1989(ΦΕΚ 2/3-2-1989 τεύχος Α') και στη συνέχεια τροποποιηθεί από το πρόγραμμα

«Κλεισθένης». Οι πόροι αυτοί εισπράττονται από την Κεντρική Διοίκηση και έπειτα μοιράζονται στους ΟΤΑ γι' αυτό και ο όρος «Κεντρικοί». «Αυτοτελείς», γιατί το σύνολο το εσόδων που αποδίδονται, εξαρτάται από την δυναμικότητα τους και όχι από την επιθυμία της κρατικής διοίκησης(Θεοδώρου,2011). Τα έσοδα των ΚΑΠ προορίζονται κυρίως για την κάλυψη μισθοδοσιών, για την συντήρηση και επισκευή σχολικών κτιρίων, βρεφονηπιακών σταθμών κτλ.

1.2.1.3 Φόροι, τέλη, δικαιώματα και εισφορές

Σε αυτή την κατηγορία των τακτικών εσόδων συμπεριλαμβάνονται ένα σύνολο φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών που καταβάλλονται υπέρ των ΟΤΑ. Τα κυριότερα έσοδα που περιλαμβάνονται είναι τα εξής:

Φόροι: Καταβολή χρηματικής εισφοράς χωρίς ειδική αντιπαροχή.

- Φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων, πρόκειται για καταβολή ποσού χωρίς ειδική αντιπαροχή. Θεσμοθετήθηκε υπέρ των Δήμων και επιβάλλεται σε όλα τα ακίνητα που ηλεκτροδοτούνται με τον Ν.1080/1980. Ο καθορισμός του συντελεστή γίνεται με απόφαση από το Δημοτικό Συμβούλιο ανά τετραγωνικό μέτρο στεγασμένου χώρου φωτιζόμενης επιφάνειας.

Τέλη: Καταβολή χρηματικού ποσού έναντι ειδικού ανταλλάγματος.

- Τέλος ακίνητης περιουσίας, επιβάλλεται στην ακίνητη περιουσία των Δήμων και το ύψος της προσδιορίζεται με απόφαση από το Δημοτικό Συμβούλιο του εκάστοτε Δήμου.
- Τέλος καθαριότητας, πρόκειται για συνεισπραττόμενο έσοδο μέσω του λογαριασμού ηλεκτρικής ενέργειας από τον εκάστοτε πάροχο που επιβαρύνει τον καταναλωτή στον οποίο εκδίδεται ο λογαριασμός (Ν.25/75 άρθρο 4 παρ. 1). Ο συντελεστής διαμορφώνεται με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου και επιβάλλεται ανά τετραγωνικό μέτρο στεγαζόμενης επιφάνειας.
- Τέλος ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης, στις υποχρεώσεις των Δήμων συμπεριλαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 75 του ΚΔΚ(Ν.3463/2006) η κατασκευή, συντήρηση και η λειτουργία αρδευτικών, αντιπλημμυρικών και αποχετευτικών συστημάτων όπως επίσης και ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που σχετίζονται με την ύδρευση, άρδευση και αποχέτευση. Τα δικαιώματα έχουν ανταποδοτικό χαρακτήρα.
- Τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων, αφορά την κατάληψη χώρου του πεζοδρομίου από τραπεζοκαθίσματα και εμπορεύματα. Η παραχώρηση του χώρου γίνεται έπειτα από

αίτηση του ενδιαφερόμενου και οι τιμές ορίζονται αναλογικά με τα τετραγωνικά μέτρα χρήσης και καθορίζονται με απόφαση από το Δημοτικό Συμβούλιο.

- Τέλος στάθμευσης οχημάτων, προσδιορίζεται σύμφωνα με τον Ν. 1900/90 άρθρο 4 και τον Ν. 2218/1994 άρθρο 45. Οι χώροι ελεγχόμενης στάθμευσης και το αντίτιμο σε ωριαία βάση καθορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου.
- Τέλος επί των ακαθάριστων εσόδων των κέντρων διασκέδασης, εστιατορίων και συναφών καταστημάτων, καθίσταται το πιο σημαντικό έσοδο των Δήμων, καθορίζεται σε ποσοστό 0,5% επί των ακαθάριστων εσόδων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος με την προϋπόθεση ότι διαθέτουν τραπεζοκαθίσματα. Σύμφωνα με τον Ν.3756/2009 άρθρο 23 παρ. 2, εξαιρούνται καταστήματα τα οποία λειτουργούν εντός του χώρου του καζίνο.
- Τέλος διαμονής περεπιδημούντων, η απόδοση γίνεται από ξενοδοχεία, ξενώνες και λοιπά καταλύματα. Το τέλος αυτό βαρύνει τον πελάτη και η απόδοση του στον Δήμο γίνεται από τον εκμισθωτή. Το ποσό υπολογίζεται ως το 0,5% του μισθώματος της κλίνης.

Δικαιώματα: Χρηματική εισφορά έναντι ειδικού ανταλλάγματος.

- Δικαίωμα χρήσης νεκροταφείων, η κατασκευή και συντήρηση των νεκροταφείων ανήκει στην δικαιοδοσία των Δήμων. Τα έσοδα από το δικαίωμα χρήσης νεκροταφείου προορίζονται για την κάλυψη αυτών. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίζει για τον προσδιορισμό των δικαιωμάτων και για τον αν το ποσό θα καλύψει ένα μέρος των δαπανών ή όλο το κόστος.

Εισφορές: Χρηματική εισφορά προς το Δήμο έναντι ειδικού ανταλλάγματος μεγαλύτερης αξίας.

- Εισφορά σε χρήμα, πρόκειται για έσοδο όπου καταβάλλεται στο Δήμο από ιδιοκτήτες ακινήτων τα οποία εντάσσονται σε περιοχές ένταξης ή επέκτασης σχεδίου πόλης. Τα εισπραττόμενα ποσά χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση πολεοδομικών έργων στην περιοχή ένταξης.

Έσοδα από άλλες πηγές:

- Πρόστιμα από παραβάσεις ΚΟΚ, πρόκειται για έσοδα που η επιβολή τους προέρχεται από όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας. Η πληρωμή αυτού γίνεται στον Δήμο της διοικητικής περιφέρειας στην οποία προσδιορίστηκε η παράβαση.
- Τέλος οικοδομικών αδειών, η επιβολή αυτή θεσμοθετείται σε κάθε άδεια ανέγερσης, προσθήκης ή επέκτασης στους δήμους που διαθέτουν σχέδιο πόλης.

1.2.2 Οι δαπάνες των ΟΤΑ

Οι δαπάνες των ΟΤΑ θα μπορούσαν να κατανεμηθούν σε πέντε βασικές κατηγορίες οι οποίες είναι:

- Τακτική μισθοδοσία υπαλλήλων, πρόσθετες αμοιβές, πάγια αντιμισθία
- Επιχορηγήσεις-Οικονομικές ενισχύσεις
- Προμήθειες αγαθών – Παροχή υπηρεσιών
- Τεχνικά έργα

Μισθοδοσία υπαλλήλων, πρόσθετες αμοιβές, πάγια αντιμισθία

Ο όρος μισθοδοσία αναφέρεται στην τακτική μισθοδοσία των υπαλλήλων όπου εργάζονται με σκοπό την εξυπηρέτηση των αναγκών και παροχών των ΟΤΑ. Η σχέση εργασίας των υπαλλήλων μπορεί να είναι δημοσίου δικαίου, ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου(ΙΔΑΧ), ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου(ΙΔΟΧ), με σύμβαση μίσθωσης έργου, πρακτικών ασκούμενων, απασχολούμενων σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας καθώς επίσης και η αντιμισθία των αιρετών οργάνων.

Οι τακτικές αποδοχές των υπαλλήλων περιλαμβάνουν τον βασικό μισθό, τα οποιαδήποτε επιδόματα δικαιούνται(λ.χ. επίδομα τέκνων, επίδομα ανθυγιεινής εργασίας), αποζημιώσεις υπερωριακής εργασίας, δαπάνες μετακίνησης και έξοδα κίνησης των υπαλλήλων κ.α.. Οι πληρωμές τις μισθοδοσίας εκτελούνται αποκλειστικά μέσω την Ενιαία Αρχή Πληρωμής σύμφωνα με τον Ν.3845/2010 άρθρο 2 παρ. 1δ, ο οποιασδήποτε άλλος τρόπος πληρωμής θεωρείται μη νόμιμος.

Σύμφωνα με τον Ν.3528/2007 άρθρο 11, οι υπάλληλοι των ΟΤΑ τοποθετούνται, ανάλογα με την εκπαιδευτική τους μόρφωση, στις παρακάτω κατηγορίες: Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης εφόσον διαθέτουν πτυχίο Πανεπιστημίου, Τεχνολογικής εκπαίδευσης εφόσον διαθέτουν πτυχίο Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εφόσον κατέχουν απολυτήριο Λυκείου και Υποχρεωτικής εκπαίδευσης εφόσον η θέση που ανακηρύσσετε θέτει ως βασικό προσόν την υποχρεωτική εκπαίδευση. Η αναρρίχηση από το κατώτερο σε ανώτερο μισθολογικό κλιμάκιο προαπαιτεί για τους ΠΕ και ΤΕ υπηρεσία 2 ετών ενώ για τις άλλες δύο κατηγορίες απαιτείται η ολοκλήρωση τριών ετών βάση του Ν. 4354/2015. Σύμφωνα με τον παραπάνω νόμο καθορίζεται και η πάγια αντιμισθία Δημάρχων, Αντιδημάρχων, Γενικού Γραμματέα και Προέδρου ΔΣ.

Επιχορηγήσεις – Οικονομικές ενισχύσεις

Σύμφωνα με τον Ν.3463/2006 άρθρο 202 καθώς επίσης και με την τροποποίηση που υπήρξε με τον Ν.4795/2021 οι Δήμοι με απόφαση από το Δημοτικό συμβούλιο είναι δυνατή η παροχή επιχορηγήσεων σε:

- I. Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, περιλαμβανομένων των εκκλησιαστικών, καθώς και σε πολιτιστικούς συλλόγους που έχουν την έδρα τους εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου,
- II. Κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα που αναπτύσσονται από τοπικά παραρτήματα οργανώσεων πανελληνίας δράσης
- III. Σε συλλόγους μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με πανελλήνια δράση, οι οποίοι έχουν ως σκοπό την παροχή βοήθειας και υποστήριξης κάθε μορφής, σε παιδιά που είναι θύματα εξάρτησης, κακοποίησης. Παραμέλησης, οικονομικής εκμετάλλευσης και παράνομης διακίνησης ανεξαρτήτως υπηκοότητας.
- IV. Σε πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων στον οικείο Δήμο για την διεκπεραίωση κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων,
- V. Σε νομικά πρόσωπο δημοσίου δικαίου του Δήμου, περιλαμβανομένων και των σχολικών επιτροπών, επιπροσθέτως της τακτικής επιχορήγησης που λαμβάνουν,
- VI. Αθλητικά σωματεία για την προαγωγή του οικείου αθλήματος, καθώς και για την κάλυψη εξόδων μετακίνησης αθλητών και αθλητικών ομάδων, που εδρεύουν στην περιοχή τους και συμμετέχουν σε εθνικά πρωταθλήματα ολυμπιακών αθλημάτων. Από διατάξεις του προηγούμενου εδάφιου, εξαιρούνται αθλητικές ανώνυμες εταιρείες.

Προμήθειες αγαθών – Παροχή υπηρεσιών

Σύμφωνα με τον Ν.4412/2016 και το Ν.4782/2021 πραγματοποιούνται οι δαπάνες των ΟΤΑ που αφορούν την προμήθεια αγαθών και την παροχή υπηρεσιών. Οι πιο συχνές προμήθειες που εξυπηρετούν τις λειτουργικές ανάγκες των ΟΤΑ είναι η προμήθεια πάγιου εξοπλισμού(έπιπλα, μηχανήματα, μεταφορικά μέσα κ.α.), καύσιμων και λιπαντικών, ειδών υγιεινής και καθαριότητας, γραφικής ύλης και λοιπών ειδών γραφείου, ανταλλακτικών μεταφορικών μέσων και μηχανημάτων, υλικών συντήρησης και επισκευής κτιρίων και λοιπού εξοπλισμού. Επίσης απαραίτητες υπηρεσίες όπως σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, ηλεκτρικού ρεύματος,

ασφάλειες μεταφορικών μέσων, υπηρεσίες δεξιώσεων και φιλοξενίας, συνδρομές σε εφημερίδες, περιοδικά και ηλεκτρονικά μέσα.

Η παραλαβή των αγαθών καθώς της και οι υπηρεσίες που λαμβάνουν γίνονται από μια τριμελή επιτροπή, της οποίας τα μέλη έχουν οριστεί από το Δημοτικό Συμβούλιο και απαρτίζονται από δημοτικούς υπαλλήλους, εφόσον για την παροχή αυτών έχει πραγματοποιηθεί διαγωνισμός. Στην περίπτωση της απευθείας ανάθεσης η παραλαβή πραγματοποιείται από το Προϊστάμενο της διεύθυνσης όπου είχε ζητήσει την απευθείας ανάθεση.

Για την πληρωμή των προαναφερθέντων δαπανών χρειάζεται α) πρωτόκολλο οριστικής ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής των προϊόντων ή της υπηρεσίας β) δελτίο εισαγωγής των αγαθών στην αποθήκη του οργανισμού γ) τιμολόγιο του προμηθευτή. Όσο αφορά τις προμήθειες αγαθών η των υπηρεσιών, η αξία των οποίων είναι χαμηλότερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ, η παραλαβή γίνεται με βεβαίωση του Προϊσταμένου της υπηρεσίας.

Τεχνικά έργα

Ως τεχνικό έργο θεωρείται η εκτέλεση εργασιών κατασκευής έργου ή προσθήκη σε ήδη υπαρχών συνδεόμενου μετά του εδάφους. Τα τεχνικά έργα εκτελούνται από εργολάβους, δηλαδή απαιτούν εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις, και σχετίζονται κατά κύριο λόγο με κατασκευές, συντηρήσεις και επεκτάσεις αρχιτεκτονικών κατασκευών, οδοποιιών, υδραυλικών ηλεκτρολογικών υποδομών.

Το Δημοτικό Συμβούλιο του εκάστοτε ΟΤΑ εγκρίνει και προχωράει στην ψήφιση, πριν την έναρξη του οικονομικού έτους, το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τα έργα που πρόκειται να τεθούν υπό εκτέλεση. Το κόστος του έργου υπολογίζεται περίπου βάση μελετών. Υπό τις εισηγήσεις της αρμόδιας υπηρεσίας του Δήμου η Εκτελεστική Επιτροπή συντάσσει το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης μέρος του οποίου αποτελεί το τεχνικό πρόγραμμα. Στη συνέχεια οι αρχηγοί των δημοτικών παρατάξεων καταθέτουν τις προτάσεις τους και αυτές που θα συγκεντρώσουν την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του Δ.Σ. θα προκριθούν. Απαγορεύεται η υλοποίηση έργου το οποίο δεν είναι στο ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου. Τροποποίηση του τεχνικού προγράμματος δύναται σε έκτακτη περίπτωση με απόφαση από το Δημοτικό Συμβούλιο σύμφωνα με τον Ν.3463/2006 άρθρο 208 παρ. 4(ΦΕΚ 114/Α,2006).

Ο ανάδοχος του τεχνικού έργου βάση του Ν.4412/2016 και της τροποποιήθηκε σύμφωνα με τον Ν.4782/2021 άρθρο 16 έχει το δικαίωμα να λάβει το εργολαβικό όφελος. Η νομοθεσία για τα

δημόσια έργα, συνυπολογίζει στον προϋπολογισμό του έργου όφελος υπέρ της τεχνικής εταιρείας που έχει αναλάβει το έργο ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης. Το όφελος αυτό ορίζεται στο 18% και αυτό είναι μια βασική διαφορά μεταξύ των δημοσίων έργων και της παροχής υπηρεσίας.

1.2.3 Χρηματοδότηση των ΟΤΑ

Μια άλλη κατηγορία εσόδων των ΟΤΑ, πέραν των τακτικών και έκτακτων εσόδων, είναι οι χρηματοδοτήσεις. Οι χρηματοδοτήσεις για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα προέρχονται συχνά από πολλαπλές πηγές και προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων χρηματοδότησης. Οι κυριότερες πηγές χρηματοδότησης είναι:

I. ΕΣΠΑ

Τα προγράμματα ΕΣΠΑ περιλαμβάνουν συνήθως σημαντική χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από την εθνική κυβέρνηση, με σκοπό την ανάπτυξη και τη βελτίωση των υπηρεσιών και των υποδομών στον τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτά τα προγράμματα και έργα υποστηρίζουν την ανάπτυξη και τη βελτίωση των υποδομών, την εκπαίδευση, την απασχόληση, την περιβαλλοντική προστασία και άλλους τομείς.

Πρόγραμμα «Ψηφιακός μετασχηματισμός των ΟΤΑ»: Στην σύγχρονη εποχή, η ραγδαία εξέλιξη των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας, καθιστά πιο αναγκαία από ποτέ τον αποτελεσματικό ψηφιακό μετασχηματισμό. Στόχος του προγράμματος είναι η αναβάθμιση των ψηφιακών υποδομών με σύγχρονα δίκτυα, η ανάπτυξη διαδικτυακών πλατφορμών και εφαρμογών για την άμεση εξυπηρέτηση των πελατών-πολιτών, η εφαρμογή ψηφιακών εργαλείων για την διαχείριση των τοπικών διοικητικών διαδικασιών, καθώς επίσης και η εκπαίδευση των υπαλλήλων όσον αφορά την χρήση των ψηφιακών εργαλείων και τη διαχείριση της ψηφιακής τεκμηρίωσης. Για πολλούς δημοσίους οργανισμούς η υιοθέτηση αυτών των τεχνολογιών αποτελεί μια πρωτόγνωρη αλλαγή (Bharadwaj et al., 2013).

Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή»: Το πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» για τους ΟΤΑ αποσκοπεί στην υλοποίηση έργων και πρωτοβουλιών που αφορούν την προστασία και της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής σε τοπικό επίπεδο. Ο στόχος του είναι η ενημέρωση και εκπαίδευση του κοινού σχετικά με τα περιβαλλοντικά θέματα, η ανάπτυξη της

ενεργειακής απόδοσης και της διαχείρισης των απορριμμάτων, η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και φυσικά η υλοποίηση μέτρων προσαρμογής αναλόγως των προτεραιοτήτων και αναγκών που απασχολούν την εκάστοτε τοπική κοινότητα.

Πρόγραμμα «Μεταφορών και Τοπικής Αυτοδιοίκησης»: Το πρόγραμμα αυτό επικεντρώνεται στην ανάπτυξη και βελτίωση των τοπικών υποδομών που αφορούν το σύστημα μεταφορών. Η κατασκευή και συντήρηση οδικών δικτύων, λιμανιών, αερολιμένων και άλλων υποδομών μεταφορών, καθώς επίσης καθώς επίσης και η βελτίωση των δημόσιων συστημάτων συγκοινωνίας, η προώθηση βιώσιμων μέσων μεταφοράς όπως των ποδηλάτων δημιουργώντας της κατάλληλες υποδομές και η δημιουργία και εφαρμογή ψηφιακών εφαρμογών για την πληροφόρηση και διαχείριση της κυκλοφορίας είναι μερικοί στόχοι που αποσκοπεί το πρόγραμμα για την βελτίωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Πρόγραμμα «Πολιτικής Προστασίας»: Το συγκεκριμένο πρόγραμμα έχει στόχο την ενίσχυση της ικανότητας των τοπικών αρχών να προστατεύουν τους πολίτες και να αντιμετωπίζουν καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Οι κύριες δράσεις του προγράμματος είναι η προετοιμασία των τοπικών κοινοτήτων για τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, η ενίσχυση των δομών και των οργανώσεων για τη διαχείριση αυτών, η κατάρτιση του προσωπικού, η βελτίωση των υποδομών πολιτικής προστασίας καθώς και η υλοποίηση δράσεων κατά τη διάρκεια τους.

II. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (ΠεΠ)

Τα Περιφερειακά Προγράμματα (ΠεΠ) αναφέρονται σε προγράμματα ανάπτυξης και βελτίωσης της τοπικής περιφέρειας. Τα ΠεΠ συνήθως χρηματοδοτούνται από διάφορες πηγές συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών προγραμμάτων και των εθνικών πόρων. Σε αυτά τα προγράμματα εντάσσεται η ενεργειακή αναβάθμιση των δημόσιων κτιρίων, τα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, η αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης, η βελτιώσεις επαρχιακών οδικών δικτύων και άλλων μόνιμων υποδομών. Επίσης, καλύπτουν και άλλους τομείς όπως είναι οι κοινωνικές υποδομές μέσω της εκπαίδευσης, προστασίας και αναβάθμισης πολιτιστικών μονάδων, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι ΠεΠ αποτελούν σημαντικό μέσο για την προώθηση της ανάπτυξης των τοπικών κοινοτήτων καθώς επίσης και για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Η διαχείριση, χρηματοδότηση και εκτέλεση των προγραμμάτων γίνεται σε συνεργασία των αρμόδιων αρχών

τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο και πάντα με την επιβλέπουσα αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

III. ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το Πράσινο Ταμείο έχει ως στόχο την υποστήριξη περιβαλλοντικών έργων και μπορεί να χρηματοδοτήσει προγράμματα που οργανώνονται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το Υπουργείο Περιβάλλοντος ή άλλα Υπουργεία ή όποιας άλλης μορφής ένωσης νομικών και φυσικών προσώπων που έχουν στόχο την αναβάθμιση του περιβάλλοντος. Οι δράσεις του προγράμματος περιλαμβάνουν την αναβάθμιση των υποδομών για την προστασία του περιβάλλοντος, την ανακύκλωση, την διαχείριση των αποβλήτων καθώς και άλλες πράσινες πρωτοβουλίες. Το Πράσινο Ταμείο συμβάλλει σημαντικά στην προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της προστασίας του πολίτη.

IV. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΠΔΕ)

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων διακρίνεται σε δύο υποπρογράμματα στο Εθνικό ΠΔΕ και στο συγχρηματοδοτούμενο ΠΔΕ. Το Εθνικό ΠΔΕ περιλαμβάνει όλα εκείνα τα έργα που χρηματοδοτούνται από καθαρά εθνικούς πόρους ενώ στο συγχρηματοδοτούμενο ΠΔΕ περιλαμβάνονται έργα τα οποία χρηματοδοτούνται παράλληλα από τους εθνικούς πόρους και από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και άλλων Διεθνών Χρηματοδοτικών Οργανισμών. Στόχος των προγραμμάτων του ΠΔΕ είναι η οικονομική βιωσιμότητα των ΟΤΑ μειώνοντας το δημοσιονομικό έλλειμα και βελτιώνοντας τη διαχείριση των οικονομικών πόρων τους. Η βελτίωση της διακυβέρνησης των ΟΤΑ περιλαμβάνοντας μέτρα ενίσχυσης, διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στις δημόσιες υπηρεσίες προκειμένου να ανακτηθεί η χρηματοοικονομική τους σταθερότητα. Επίσης, οι ΟΤΑ εξυγιάνουν τη δημοσιονομική τους διαχείριση βελτιώνοντας την είσπραξη των εσόδων, τον έλεγχο των δαπανών και την διαχείριση των κονδυλίων.

V. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι»

Το «Ειδικό Πρόγραμμα Χορήγησης Επενδυτικών Δανείων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α΄ και Β΄ βαθμού, ΔΕΥΑ και Συνδέσμων ΟΤΑ: σκοπός, κριτήρια ένταξης, διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης αιτήσεων, έλεγχος πορείας υλοποίησης των έργων, όροι και

δικαιολογητικά χορήγησης των δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τρόπος απόδοσης του προϊόντος των δανείων, διαδικασία και δικαιολογητικά για την αποπληρωμή των δανείων από το ΠΔΕ και λοιπά ζητήματα διαχείρισης προγράμματος» προσδιορίστηκε βάση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 13022 – ΦΕΚ 1377/Β/24-04-2018 και της τροποποίησης αυτής με την ΚΥΑ 44173 – ΦΕΚ 3656/Β/27-08-2018.

Σκοπός του προγράμματος είναι η βελτίωση υποδομών και δικτύων ύδρευσης, η ανάπτυξη βασικών περιβαλλοντικών υποδομών που σχετίζονται με την επεξεργασία των λυμάτων, η αποκατάσταση ζημιών από φυσικές καταστροφές, η δημιουργία και βελτίωση αγροτικών οδοποιών, η ανέγερση ή συντήρηση των δημοτικών κτιρίων καθώς επίσης και η αποκατάσταση των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων(ΧΑΔΑ).

Η χρηματοδότηση των έργων γίνεται μέσω επενδυτικών δανείων που παρέχονται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Πραγματοποιείται μια δανειακή σύμβαση μεταξύ του δικαιούχου και του ΤΠΔ και η κάλυψη των δαπανών και εξόφληση των δανείων πραγματοποιείται από το αντίστοιχο υποπρόγραμμα του ΠΔΕ.

Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II»

Το «Ειδικό Πρόγραμμα Ενίσχυσης Δήμων: Σκοπός, κριτήρια ένταξης, διαδικασία αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα» καθορίστηκε βάση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 4748 – ΦΕΚ 612/Β/22-02-2018.

Οι στόχοι του προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» είναι η τοπική ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος μέσα από την κατασκευή ή τη συντήρηση των τοπικών υποδομών καθώς επίσης και με την προμήθεια μηχανημάτων και γενικά μηχανολογικού εξοπλισμού. Επίσης στις προτεραιότητες του προγράμματος είναι και η αναβάθμιση των πολιτιστικών και κοινωνικών υποδομών. Αυτό πραγματοποιείται μέσα από την κατασκευή, αναβάθμιση και συντήρηση κοινωνικών και αθλητικών υποδομών.

Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης»

Το «Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης»» ορίστηκε βάση της ΚΥΑ 22766 – ΦΕΚ 1386/Β/14-04-2020 και της τροποποίησης αυτής με την ΚΥΑ 6302 – ΦΕΚ 1399/Β/08-04-2021.

Οι βασικοί στόχοι του είναι ο εκσυγχρονισμός των βασικών υποδομών των ΟΤΑ με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, η εκτέλεση δράσεων και η στήριξη των κοινωνικών υπηρεσιών της τοπικής κοινότητας κ.α. . Σκοπός του προγράμματος είναι η κατασκευή τεχνικών έργων, η προμήθεια παγίων και υπηρεσιών καθώς επίσης και να συμβάλλει μέσα από δράσεις των ΟΤΑ στην απασχόληση, ανακύκλωση, δημόσια υγεία, αθλητισμό, παιδεία και στον πολιτισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΗΜΩΝ

2.1 Δημόσιο Λογιστικό Σύστημα

Το δημόσιο λογιστικό σύστημα, καθορίζεται σύμφωνα με το Ν.Δ. 321/69 και την τροποποίηση αυτού βάσει του Ν. 2362/95, καταγράφει σημαντικές λεπτομέρειες αφού αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο για την διοίκηση των δημοσίων εσόδων και εξόδων. Για την λειτουργία του συστήματος αυτού πρωταρχικό ρόλο κατέχει ο προϋπολογισμός, καθώς βάση αυτού καθορίζεται η οικονομική διαχείριση και διοίκηση του δήμου.

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ο προϋπολογισμός αποτελείται από δύο υποσυστήματα το διαχειριστικό και το λογιστικό. Το διαχειριστικό καλύπτει το σύνολο όλων εκείνων των διαδικασιών που αφορούν την εκτέλεση του προϋπολογισμού, της ανάληψης υποχρεώσεων, της εξόφλησης ενταλμάτων, της είσπραξης εσόδων, της εκτέλεσης έργων, της λειτουργίας της ταμειακής υπηρεσίας, της διαχείρισης προσωπικού κ.α.. Όσο αφορά το λογιστικό υποσύστημα, καταλαμβάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες που αφορούν την κατάρτιση και παρακολούθηση του προϋπολογισμού σύμφωνα πάντα με την κατάλληλη κωδικοποίηση των εσόδων αλλά και των εξόδων.

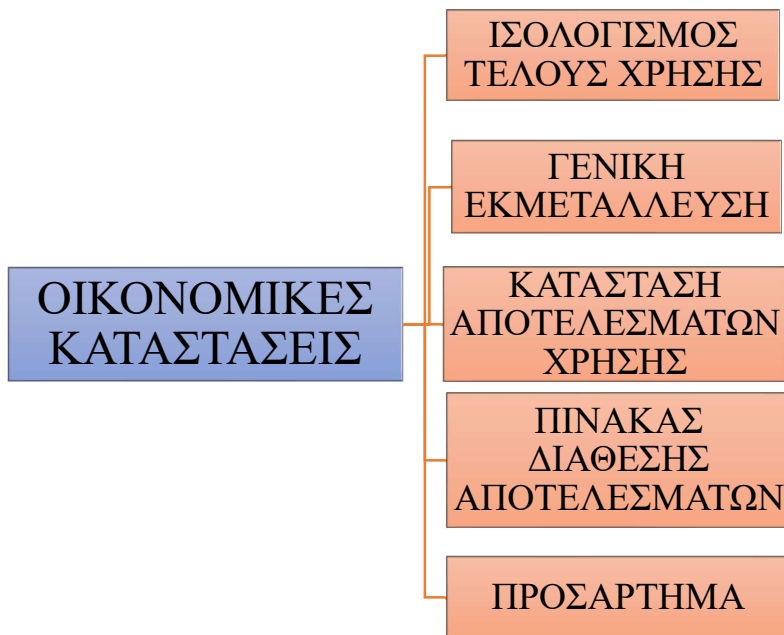
Η οικονομική διαχείριση των ΟΤΑ, με βασικό πυλώνα τον προϋπολογισμό, βασίζεται στην παρουσίαση και τον καθορισμό των εσόδων όπως επίσης και στον προσδιορισμό του ύψους των δαπανών για μια συγκεκριμένη οικονομική χρήση (Νικολόπουλος, 2009). Κύριο χαρακτηριστικό του προϋπολογισμού είναι η προβλεψιμότητα στον καθορισμό του ύψους των εσόδων όπως αντίστοιχα και στα έξοδα. Η αποτύπωση του περιλαμβάνει κάθετη διάταξη στους λογαριασμούς εσόδων και δαπανών με τα ποσά που προβλέπεται να εισπραχθούν ή να δαπανηθούν αντίστοιχα κατά το έτος αναφοράς τους. Ο προϋπολογισμός βοηθά στον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό των δράσεων σε ένα δήμο, αποτελεί μια μορφή ελέγχου για την οικονομική διαχείριση στους οργανισμούς και αποτελεί ένα σύστημα ταμειακής διαχείρισης αυτών.

2.2 Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των Δήμων

Οι οικονομικές καταστάσεις είναι πίνακες στους οποίους παρουσιάζονται τα στοιχεία του ισολογισμού και ορισμένων άλλων λογαριασμών των οικονομικών μονάδων (Καραγιλάνης, 2002). Οι πίνακες είναι μια δομημένη οικονομική απεικόνιση της οικονομικής θέσης και των συναλλαγών ενός οργανισμού στο τέλος του έτους. Σκοπός των οικονομικών καταστάσεων είναι η παροχή πληροφοριών σχετικά με την απόδοση και την οικονομική θέση ενός οργανισμού. Οι

οικονομικές καταστάσεις των Δήμων αποτελούνται από τον Ισολογισμό τέλους χρήσης, την Γενική εκμετάλλευση, την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, τον πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων και το προσάρτημα (Σχήμα 1).

Σχήμα 1: Οικονομικές καταστάσεις

Πηγή: Ίδια προσαρμογή

- Ισολογισμός τέλους χρήσης: Ο ισολογισμός απεικονίζει την πλήρη χρηματοοικονομική κατάσταση του Δήμου την ημέρα της κατάρτισης του.

$$\text{ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ} = \text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ} + \text{ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ}$$

Η κατάσταση του ισολογισμού παρουσιάζει σε δύο στήλες, τα οικονομικά στοιχεία της τρέχουσας χρήσης και τα στοιχεία της προηγούμενης. Δημοσιεύεται μαζί με την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, τον πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων, την γενική εκμετάλλευση και το προσάρτημα.

- Γενική εκμετάλλευση: Η γενική εκμετάλλευση προσδιορίζει το αποτέλεσμα (κέρδη/ζημιά) της χρήσης που προέρχονται από τα οργανικά έσοδα και τα οργανικά έξοδα που πραγματοποιήθηκαν στην εκάστοτε χρήση. Τα στοιχεία του πίνακα παρουσιάζονται

επίσης σε δύο στήλες οι οποίες αφορούν αντίστοιχα το έτος χρήσης και την προηγούμενη χρονιά. Τα στοιχεία του πίνακα παρουσιάζουν το οργανικό αποτέλεσμα της χρήσης.

➤ Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης: Η κατάσταση αποτελεσμάτων απεικονίζει τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την ανάλυση των εσόδων και εξόδων που πραγματοποιήθηκαν στις αντίστοιχες χρήσης. Στον υπολογισμό της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης προστίθενται τα μη λειτουργικά έσοδα και κέρδη και αφαιρούνται τα μη λειτουργικά έξοδα και ζημιές. Μέσα από τον πίνακα αυτό διακρίνεται η πορεία του οργανισμού κατά την διάρκεια της κλειόμενης χρονιάς και στον ισολογισμό παρουσιάζονται στην καθαρή θέση.

➤ Πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων: Στον πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων εμφανίζονται οι πληροφορίες του καθαρού αποτελέσματος προς διάθεση.

Καθαρό αποτέλεσμα χρήσης
Πλεόν: Πλεόνασμα προηγούμενων χρήσεων ή Μείον: Έλλειμμα προηγούμενων χρήσεων
Μείον: Φόρος εισοδήματος
Αποτέλεσμα εις νέο

Τα καθαρά αποτελέσματα χρήσης μεταφέρονται στον Πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων από την Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

➤ Προσάρτημα: Το προσάρτημα περιέχει πολύ σημαντικά συμπληρωματικά στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων. Στο προσάρτημα περιέχονται διάφορε πρόσθετες και επεξηγηματικές πληροφορίες, Οι πληροφορίες αυτές έχουν σκοπό την διευκόλυνση των ενδιαφερομένων να προσδιορίσουν την πραγματική οικονομική κατάσταση και τα ακριβή αποτελέσματα.

Οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να είναι αξιόπιστες, επαληθεύσιμες και χωρίς σφάλματα γι' αυτό κατά την σύνταξη τους θα πρέπει στην να παρέχουν της απαραίτητες πρόσθετες πληροφορίες όπου κρίνεται απαραίτητο (Γαρνέλης, 2021). Επίσης απαιτεί σταθερή λογιστική πολιτική για να μπορέσει να επιτευχθεί η σύγκριση ανάμεσα σε δύο χρήσεις. Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται εμφανίζονται στον χρόνο που συμβαίνουν και όχι στο χρόνο που

διευθετούνται ταμειακά. Από τις οικονομικές καταστάσεις δεν δημοσιεύονται η γενική εκμετάλλευση και το προσάρτημα. Ο έλεγχος από Ορκωτό Ελεγκτή-Λογιστή αναφέρει αν κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων εφαρμόστηκε ορθά το Π.Δ. 315/1999, οι νόμοι και οι κανονιστικές διατάξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο λειτουργίας των ΟΤΑ.

2.3 Διαδικασία δημοσίευσης Οικονομικών Καταστάσεων των Δήμων

Η ταμειακή υπηρεσία του Δήμου καταθέτει στην Οικονομική επιτροπή μέσω του δημάρχου το λογαριασμό της διαχείρισης του έτους που έληξε έως το τέλος του Μαΐου. Ο λογαριασμός της διαχείρισης παρουσιάζει:

- ✓ Το χρηματικό υπόλοιπο του προηγούμενου έτους
- ✓ Το σύνολο των τακτικών εσόδων του έτους
- ✓ Το σύνολο των έκτακτων εσόδων του έτους
- ✓ Το σύνολο των τακτικών πληρωμών του έτους
- ✓ Το σύνολο των έκτακτων πληρωμών του έτους
- ✓ Το χρηματικό υπόλοιπο στο τέλος του έτους

Τα στοιχεία που εμπεριέχονται στο λογαριασμό της διαχείρισης διατυπώνονται πάντα βάση του Π.Δ. 315 της παρ.2 του άρθρου 175. Η Οικονομική επιτροπή προελέγχει τα στοιχεία και μέσα σε δύο (2) μήνες και πέντε (5) ημέρες πρέπει να υποβάλλει τον απολογισμό, τον ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσης μαζί με την έκθεση της στο Δημοτικό συμβούλιο σύμφωνα με τον Ν.3463/2006.

Σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 163 του Ν.3463/2006 απαιτείται ο έλεγχος του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης από ορκωτό ελεγκτή – λογιστή πριν να υποβληθούν στο Δημοτικό συμβούλιο. Έτσι ο Δήμος υποχρεούται να ορίσει ορκωτό ελεγκτή – λογιστή καθώς επίσης και έναν αναπληρωματικό για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων έως το τέλος Οκτωβρίου του έτους αυτού. Με την ολοκλήρωση του ελέγχου, ο ορκωτός ελεγκτής – λογιστής χορηγεί το πιστοποιητικό και την έκθεση ελέγχου. Το πιστοποιητικό ελέγχου αναφέρει την ορθή εφαρμογή του κλαδικού λογιστικού σχεδίου των Δήμων και Κοινοτήτων όπως και την τήρηση στις διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα. Επίσης, περιέχει και τις όποιες παρατηρήσεις προκύπτουν, εφόσον παρατηρηθούν σημαντικές ελλείψεις όπου επιδρούν στην ορθή απεικόνιση τους ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης. Η έκθεση ελέγχου αναφέρει τα αποτελέσματα του ελέγχου και προβαίνει στις απαραίτητες υποδείξεις για το εκάστοτε θέμα.

Ο ορκωτός ελεγκτής – λογιστής υποβάλλει την έκθεση του στο Δημοτικό συμβούλιο και στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

Το συμβούλιο αφότου παραλάβει τις οικονομικές καταστάσεις μαζί με την έκθεση της Οικονομικής επιτροπής, έχει προθεσμία δύο (2) μηνών να συνεδριάσει με σκοπό την έγκρισή τους. Στην συνεδρίαση αυτή καλούνται να παρουσιαστούν ο Διευθυντής των οικονομικών υπηρεσιών του Δήμου καθώς και ορισμένος ορκωτός ελεγκτής – λογιστής ή ο αναπληρωματικός του, προκειμένου να διατυπωθούν οι όποιες παρατηρήσεις έχουν προκύψει και αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις.

Ο ισολογισμός μαζί με την έκθεση του ορκωτού ελεγκτή – λογιστή καθώς επίσης και τα λοιπά δικαιολογητικά που έχουν οριστεί σύμφωνα με το Ν. 3202/2003 καταθέτονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο προς έλεγχο. Το χρονικό διάστημα υποβολής των παραπάνω στο Ελεγκτικό Συνέδριο είναι ένας (1) μήνας από την έκδοση της πράξης του Δημοτικού συμβουλίου. Μετά την έγκριση από το Δημοτικό συμβούλιο πρέπει να δημοσιευτούν σε τουλάχιστον μια (1) τοπική εφημερίδα ο ισολογισμός, τα αποτελέσματα χρήσης και η έκθεση του ορκωτού ελεγκτή – λογιστή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

3.1 Εισαγωγή

Η χρηματοοικονομική ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων αποτελεί ένα μέσο πληροφόρησης των οργανισμών, το οποίο αντλεί, επεξεργάζεται και αναλύει τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες και έχει στόχο την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται είτε στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις είτε σε άλλες πηγές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Τα στοιχεία που προκύπτουν από την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων ερμηνεύουν τις εξελίξεις των οικονομικών δεδομένων. Οι οργανισμοί, όσον αφορά την χρηματοοικονομική τους εικόνα, έχουν ως στόχο να αντλήσουν αποτελέσματα που αφορούν την βιωσιμότητα τους, την αποδοτικότητα τους αλλά και την υγιή περιουσιακή τους κατάσταση (Νικολόπουλος, χ.χ.).

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων εξασφαλίζει τις διαδικασίες βάση των οποίων απεικονίζεται η μελλοντική λειτουργία της επιχείρησης και πραγματοποιείται εκτίμηση των επιδόσεων της. Βασικοί σκοποί της χρηματοοικονομικής ανάλυσης των οικονομικών καταστάσεων κρίνονται οι εξής (Αποστόλου, 2015):

- Ανάλυση και εκτίμηση της περιουσιακής κατάστασης των οργανισμών
- Ανάλυση της απόδοσης και της ρευστότητας τους
- Ανάλυση του κύκλου εργασιών
- Ανάλυση του προσωπικού των οικονομικών μονάδων
- Ανάλυση των κερδών και της διάθεσης καθώς επίσης και άλλες διερευνήσεις των οργανισμών.

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων επιτυγχάνεται μέσα από ποικίλους τρόπους. Κάποιες από τις μεθόδους όπου επιλέγονται για την ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι η οριζόντια ανάλυση, η κάθετη ανάλυση και η χρήση αριθμοδεικτών (Αποστόλου, 2015).

3.2 Οριζόντια ανάλυση

Κατά την μέθοδο της οριζόντιας ανάλυσης γίνεται υπολογισμός της μεταβολής ενός ορισμένου οικονομικού μεγέθους για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Πραγματοποιείται με την

διαχρονική σύγκριση (δύο ή περισσότερων ετών) των οικονομικών καταστάσεων ενός οργανισμού, συμπεριλαμβανομένου των ενδείξεων των μεταβολών σε ποσοστιαία και νομισματική βάση. Η σύγκριση περισσότερων από δύο ετών μπορεί να διεξαχθεί με σταθερό ή και κινητό έτος βάσης. Ως σταθερό έτος βάσης συνηθίζεται να χρησιμοποιείται το πρώτο ή το ενδιάμεσο έτος που αφορά την εξεταζόμενη περίοδο. Η χρήση στοιχείων πολλών ετών επιτρέπει την εξαγωγή ορθών συμπερασμάτων αναφορικά με την εξέλιξη της δραστηριότητας της εκάστοτε οικονομικής μονάδας. Ωστόσο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως είναι ο χρονικός περιορισμός, επιτρέπεται η εξέταση μόνο τριών ετών (Αποστόλου, 2015).

Για να μπορέσει να πραγματοποιηθεί η διαχρονική σύγκριση, οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να έχουν την ίδια μορφή και να ακολουθείται η ίδια μέθοδος καταχώρησης των οικονομικών γεγονότων. Ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η υιοθέτηση των λογιστικών αρχών σε όλη την υπό εξέταση περίοδο. Σύμφωνα με τα παραπάνω, η οριζόντια ανάλυση καθίσταται σπουδαία καθώς παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις μεταβολές των χρηματοοικονομικών δεδομένων με αποτέλεσμα ο εκάστοτε αναλυτής να αξιολογεί σωστά την οικονομική θέση του οργανισμού και να πραγματοποιεί ορθές προβλέψεις.

Η οριζόντια ανάλυση δύναται να λάβει τη μορφή της ανάλυσης τάσεων. Στην περίπτωση αυτή, τα χρηματοοικονομικά δεδομένα εκφράζονται ως ένα ποσοστό της αξίας του επιλεγμένου έτους βάσης, το οποίο καθορίζεται από τον μελετητή ή την οικονομική μονάδα και υπολογίζεται σύμφωνα με τον παρακάτω τύπο:

$$\text{Αριθμοδείκτης τάσης έτους (v)} = \frac{\text{Αξία μεγέθους έτους (v)}}{\text{Αξία μεγέθους έτους βάσης}} * 100$$

Στους δείκτες τάσης ισχύει ότι και στην οριζόντια ανάλυση ότι αφορά με το έτος βάσης. Σε πολλές περιπτώσεις κρίνεται σκόπιμο να επιλεγθεί έτος βάσης στη μέση της περιόδου εφόσον έχει προκύψει μια σπουδαία αλλαγή στον οργανισμό. Σε σχέση με την οριζόντια ανάλυση, οι δείκτες τάσης παρέχουν σημαντικότερη πληροφορία όταν εξετάζουν οικονομικά στοιχεία που κατέχουν κοινή σχέση μεταξύ τους (Νικολόπουλος, χ.χ).

3.3 Κάθετη ανάλυση

Με την κάθετη ανάλυση κοινού μεγέθους πραγματοποιείται σύγκριση των σημαντικών στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως είναι το σύνολο του ενεργητικού στον Ισολογισμό και οι πωλήσεις στα Αποτελέσματα Χρήσης, με άλλα στοιχεία που απεικονίζονται σε

αυτές και εκφράζουν το μέγεθος των καταστάσεων σε ποσοστά επί του συνόλου. Οι οικονομικές καταστάσεις στις οποίες η πληροφορία προκύπτει ως ποσοστό κατονομάζονται και οικονομικές καταστάσεις κοινού μεγέθους. Η κάθετη ανάλυση δίνει την δυνατότητα εξαγωγής συμπερασμάτων σχετικά με την σπουδαιότητα των δεδομένων του ισολογισμού ή της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης ενώ συγχρόνως γίνεται αντιληπτή η πληροφορία της μεταβολής των στοιχείων διαχρονικά. Κύριο πλεονέκτημα της ανάλυσης κοινού μεγέθους αποτελεί η δυνατότητα σύγκρισης των ισολογισμών επιχειρήσεων κάθε μεγέθους. Παράλληλα, είναι εύκολο να καταγραφούν οι σχετικές ή ετήσιες μεταβολές που πραγματοποιούνται σε μία οικονομική μονάδα και να συγκριθούν τα ποσοστά των διάφορων στοιχείων της με τα αντίστοιχα ποσοστά του μέσου όρου οργανισμών του ίδιου κλάδου.

3.4 Αριθμοδείκτες

Οι αριθμοδείκτες αποτελούν ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων. Η ανάλυση με την χρήση αριθμοδεικτών εκφράζει τη σχέση μεταξύ μεγεθών, που πηγάζουν από λογιστικές ή στατιστικές εκθέσεις, με σκοπό τον προσδιορισμό της αποδοτικότητας διαφόρων τμημάτων ενός οργανισμού και γενικότερα την πραγματική κατάσταση ολόκληρης της οικονομικής μονάδας. Εν ολίγης, οι αριθμοδείκτες αποτυπώνουν την σχέση ανάμεσα σε δύο μεγέθη όπου συνθέτουν τον αριθμητή και παρονομαστή αυτής της σχέσης.

Η ανάλυση με αριθμοδείκτες αποτελεί την πιο διαδεδομένη τεχνική ανάλυσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και εκφράζει την μεταβολή των στοιχείων σε ποσοστιαία βάση ή σε απόλυτες τιμές. Ως απόλυτα μεγέθη, η χρησιμότητά τους είναι περιορισμένη λόγω των ελλειπών προτύπων μεταξύ των οικονομικών μεγεθών. Η πληροφορία όπου παρέχεται από την ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μέσω αριθμοδεικτών δεν δίνει άμεσα απαντήσεις στην αιτία του γεγονότος ούτε παρέχει λύση σε πιθανό πρόβλημα. Αποτελεί εργαλείο για τον εντοπισμό προβλημάτων και αδυναμιών καθώς δίνεται η δυνατότητα σύγκρισης επιδόσεων διαφορετικών οικονομικών μονάδων αλλά και να αξιολογηθεί η απόδοση ενός οργανισμού διαχρονικά.

Οι αναλυτές μέσα από την ανάλυση των αριθμοδεικτών, αντλούν πληροφορίες σχετικά με την βιωσιμότητα και την αξιοπιστία των οικονομικών μονάδων. Με αυτόν τον τρόπο μπορούν να προσδιορίσουν σε ποιον τομέα θα πρέπει να δώσουν περισσότερη προσοχή. Από τα

αποτελέσματα που προκύπτουν μέσω του υπολογισμού των αριθμοδεικτών δίνεται η δυνατότητα πρόβλεψης και σχεδιασμού της οικονομικής πορείας των οργανισμών (Αποστόλου, 2015).

Η χρηματοοικονομική ανάλυση με την χρήση αριθμοδεικτών μπορεί να εφαρμοστεί και σε ΟΤΑ, όπως είναι οι δήμοι, καθώς εκτός από τον ρόλο τους να προσφέρουν κοινωνικές υπηρεσίες αποτελούν και οικονομικές μονάδες. Η επιλογή δεικτών σε οργανισμούς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα αποσκοπεί στην ανάδειξη της οικονομικής βιωσιμότητας τους, στην δυνατότητα έγκυρης εξόφλησης των υποχρεώσεων τους όπως επίσης και στην αναγκαία ρευστότητα που θα βοηθήσει στην πραγματοποίηση του σκοπού τους. Οι δείκτες αποτελούν εργαλείο που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την αυτοαξιολόγηση και την αυτοβελτίωση των οργανισμών καθώς επιτρέπουν την μέτρηση της απόδοσης των δήμων σε ότι αφορά την ποιότητα ζωής των πολιτών. Επίσης, έχει μεγάλη σημασία οι δημοτικές αρχές καθώς και οι πολίτες να μπορούν να αξιολογήσουν και να καταλάβουν τι πράττουν σωστά ή λάθος σε σχέση με άλλους δήμους καθώς επίσης να σχεδιάσουν και να πραγματοποιήσουν τις πολιτικές τους αποτελεσματικά.

Στην παρούσα εργασία, για την πραγματοποίηση της χρηματοοικονομικής ανάλυσης του Δήμου Καλαμάτας και Δήμου Κορινθίων χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω αριθμοδείκτες.

3.4.1 Αριθμοδείκτες ανά κάτοικο

Σύμφωνα με την Υ.Α. 74712/2010 (ΦΕΚ Β' 2043/30.12.2010), προσδιορίστηκαν οι αριθμοδείκτες με βάση τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου των Δήμων, με σκοπό να αξιολογηθεί η οικονομική θέση αυτών. Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 6 της προαναφερθείσας απόφασης, προσδιορίζονται αριθμοδείκτες για τις ανάγκες αποτίμησης των οικονομικών δεδομένων ενός δήμου. Ωστόσο, δεν έχει εκδοθεί έως σήμερα κάποια εγκύκλιος ή ερμηνευτικό έγγραφο που να επεξηγεί τους εν λόγω δείκτες.

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας, θα χρησιμοποιηθούν αριθμοδείκτες πέρα αυτών που περιλαμβάνονται στην παραπάνω υπουργική απόφαση, με σκοπό την εξαγωγή σημαντικών συμπερασμάτων για τα οικονομικά δεδομένα των δήμων. Συγκεκριμένα έγινε χρήση της απογραφής του πληθυσμού της ΕΛΣΤΑΤ (2021) προκειμένου να αναλυθούν σημαντικά κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων.

3.4.1.1 Πάγιο ενεργητικό ανά κάτοικο

Ο αριθμοδείκτης του πάγιου ενεργητικού ανά κάτοικο αποτυπώνει το ποσό των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που αναλογεί σε κάθε δημότη. Όσο μεγαλύτερη τιμή λαμβάνει ο δείκτης, τόσες περισσότερες επενδύσεις πραγματοποιούνται με στόχο την υλοποίηση των πολιτικών του δήμου. Ο παραπάνω δείκτης ορίζεται ως:

$$\text{Πάγιο ενεργητικό ανά κάτοικο} = \frac{\text{Πάγιο ενεργητικό}}{\text{Πληθυσμός Δήμου}}$$

3.4.1.2 Απαιτήσεις ανά κάτοικο

Ο δείκτης απαιτήσεις ανά κάτοικο εκφράζει το ποσό των απαιτήσεων που αντιστοιχεί σε κάθε πολίτη του δήμου. Όσο μεγαλύτερη η τιμή που παίρνει ο δείκτης τόσο μικρότερη η ταμειακή ρευστότητα που αναλογεί ανά κάτοικο με συνέπεια την αντιμετώπιση δυσκολιών στην επίτευξη των στόχων του δήμου. Ο παραπάνω δείκτης υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

$$\text{Απαιτήσεις ανά κάτοικο} = \frac{\text{Απαιτήσεις}}{\text{Πληθυσμός Δήμου}}$$

3.4.1.3 Ίδια κεφάλαια ανά κάτοικο

Ο αριθμοδείκτης ίδια κεφάλαια ανά κάτοικο παρουσιάζει το ποσό των ιδίων κεφαλαίων που αντιστοιχεί σε κάθε δημότη. Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο μικρότερη είναι η καθαρή περιουσιακή θέση ανά κάτοικο και υπολογίζεται από τον παρακάτω τύπο:

$$\text{Ίδια κεφάλαια ανά κάτοικο} = \frac{\text{Ίδια κεφάλαια}}{\text{Πληθυσμός Δήμου}}$$

3.4.1.4 Υποχρεώσεις ανά κάτοικο

Ο δείκτης υποχρεώσεις ανά κάτοικο εκφράζει το ποσό των υποχρεώσεων που αντιστοιχεί σε κάθε δημότη. Όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης τόσο αυξημένες είναι οι υποχρεώσεις που αντιστοιχούν σε κάθε δημότη και προκύπτει από τον τύπο:

$$\text{Υποχρεώσεις ανά κάτοικο} = \frac{\text{Υποχρεώσεις}}{\text{Πληθυσμός Δήμου}}$$

3.4.2 Δείκτες Ρευστότητας

Η ρευστότητα ενός περιουσιακού στοιχείου εξαρτάται από την ταχύτητα μετατροπής του σε χρήμα ή σε ισοδύναμο χρήματος χωρίς να υπάρξει μείωση στη αξία του. Οι δείκτες ρευστότητας κάνουν αναφορά στην αντιστοίχιση των υποχρεώσεων μιας οικονομικής οντότητας με την διάρκεια ζωής των περιουσιακών στοιχείων που διαθέτει. Ο σκοπός των δεικτών ρευστότητας είναι να διερευνήσουν την ικανότητα πληρωμής των υποχρεώσεων προς τους προμηθευτές και δανειστές της οικονομικής μονάδας (Νικολόπουλος, χ.χ).

3.4.2.1 Δείκτης Γενικής Ρευστότητας

Ο δείκτης γενικής ρευστότητας διατυπώνει το περιθώριο ασφάλειας που έχει ο Δήμος, έτσι ώστε να ανταπεξέλθει στην περίπτωση δυσκολίας διασφάλισης του απαιτούμενου κεφαλαίου κίνησης. Καλή ένδειξη για τον δείκτη γενικής ρευστότητας θα θεωρηθούν τιμές που ξεπερνούν το 2. Όσο μεγαλύτερη η τιμή του δείκτη τόσο μεγαλύτερη και η ρευστότητα που θα έχουν οι Δήμοι. Βέβαια, η απεικόνιση ενός υπερβολικά μεγάλου δείκτη δηλώνει έμμεσα την δυσκολία των Δήμων να εισπράξουν τις απαιτήσεις τους ή και την ύπαρξη απαξιωμένων αποθεμάτων (Βασιλείου και Ηρειώτης, 2008).

Ο Δείκτης Γενικής Ρευστότητας αποτελεί τον πιο γνωστό δείκτη για τον υπολογισμό της ρευστότητας μιας οικονομικής μονάδας και ισούται με:

$$\text{Δείκτης Γενικής Ρευστότητας (ΔΚΡ)} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

3.4.2.2 Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας

Ο δείκτης άμεσης ρευστότητας παρουσιάζει τον βαθμό που επηρεάζει μια οποιαδήποτε μεταβολή του οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργεί ο εκάστοτε οργανισμός. Σε αυτόν το δείκτη πραγματοποιείται αφαίρεση των αποθεμάτων από το κυκλοφορούν ενεργητικό καθώς αποτελούν στοιχείο με την μικρότερη ρευστότητα και η πιθανότητα να υπάρξει ζημιών είναι μεγάλη (Νικολόπουλος, χ.χ). Όσο πιο μικρός παρουσιάζεται ο δείκτης άμεσης ρευστότητας τόσο αυξάνεται η πιθανότητα η οικονομική μονάδα να εκτεθεί στον κίνδυνο αυτό. Ο δείκτης άμεσης ρευστότητας υπολογίζεται από τον παρακάτω τύπο:

$$\text{Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας (ΔΑΡ)} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} - \text{Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

3.4.3 Δείκτες Δραστηριότητας

Οι δείκτες δραστηριότητας δείχνουν την αποτελεσματικότητα μιας οικονομικής μονάδας να διαχειρίζεται τους πόρους της. Ταυτόχρονα, συνεισφέρει στον υπολογισμό του βαθμού ρευστοποίησης των απαιτήσεων και των άλλων περιουσιακών στοιχείων του οργανισμού.

3.4.3.1 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απαιτήσεων

Ο δείκτης ταχύτητας απαιτήσεων δείχνει την ταχύτητα όπου ανακυκλώνονται οι απαιτήσεις σε έναν οργανισμό σε διάστημα μιας οικονομικής χρήσης (Βασιλείου & Αλεξάκης, 2008). Εξετάζει δηλαδή την εισπρακτική ικανότητα του οργανισμού των εσόδων που προέρχονται από επί πιστώσει πωλήσεις εντός ενός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Ο υπολογισμός του δείκτη πραγματοποιείται από τον κάτωθι τύπο:

$$\text{Δείκτης Ταχύτητας Εισπράξεως Απαιτήσεων (ΚΤεισ)} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Μ. Ο. Απαιτήσεις}}$$

3.4.3.2. Μέση Περίοδος Είσπραξης Απαιτήσεων

Ο δείκτης μέσης περιόδου είσπραξης απαιτήσεων εξετάζει τον μέσο αριθμό ημερών μέχρι να ρευστοποιήσει τις οφειλόμενες απαιτήσεις του ένας οργανισμός. Με άλλα λόγια, απεικονίζεται το χρονικό διάστημα ανάμεσα στην πώληση ενός αγαθού ή υπηρεσιών και της είσπραξης των χρημάτων. Μέσω αυτού του δείκτη δημιουργείται μια εικόνα για την πιστωτική πολιτική που θα πρέπει να ακολουθεί η κάθε επιχείρηση/οργανισμός και την αποτελεσματικότητα της εισπρακτικής ικανότητας της διοίκησης. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη τόσο πιο έντονος ο κίνδυνος δημιουργίας επισφαλών απαιτήσεων. Παρακάτω δίνεται ο τύπος υπολογισμού:

$$\text{Μέση Περίοδος Είσπραξης (ΜΠΕ)} = \frac{\text{Απαιτήσεις} * 365}{\text{Πωλήσεις}}$$

3.4.3.3. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Εξόφλησης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων

Με την μελέτη του δείκτη ταχύτητας λογαριασμών πληρωτέων εξετάζονται οι φορές που το κόστος πωληθέντων καλύπτει τις υποχρεώσεις του οργανισμού. Από τον συγκεκριμένο αριθμοδείκτη διενεργούνται συμπεράσματα που έχουν σχέση με την πολιτική που ακολουθεί ο οργανισμός αναφορικά με την χρηματοδότηση των αγορών της. Όσο πιο μεγάλος παρουσιάζεται ο δείκτης τόσο πιο γρήγορα εξοφλούνται οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του οργανισμού. Ο τύπος υπολογισμού είναι:

$$\text{Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Εξόφλησης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων} \\ = \frac{\text{Κόστος Πωληθέντων}}{\text{Μ. Ο. Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων}}$$

3.4.3.4 Μέση Περίοδος Πληρωμής

Ο δείκτης μέσης περιόδου πληρωμής υπολογίζει την διάρκεια των ημερών που χρειάζεται ο προμηθευτής για την είσπραξη του μέσου όρου των απαιτήσεων του από τον οργανισμό. Η μέση περίοδος πληρωμής συνήθως συγκρίνεται με την με την μέση περίοδο είσπραξης. Θα ήταν φρόνιμο ο πρώτος δείκτης να είναι μεγαλύτερος από το δεύτερο έτσι ώστε ο οργανισμός να μπορεί να ανταποκρίνεται καλύτερα στις υποχρεώσεις του. Ο δείκτης υπολογίζεται:

$$\text{Μέση Περίοδος Πληρωμής (ΜΠΠ)} = \frac{\text{Πληρωτέοι Λογαριασμοί} * 365}{\text{Κόστος Πωλήσεων}}$$

3.4.4 Δείκτες Μόχλευσης

Η χρηματοοικονομική μόχλευση είναι η χρησιμοποίηση δανειακών κεφαλαίων με σκοπό την βελτίωση απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων. Για να αυξηθεί η απόδοση των ιδίων κεφαλαίων θα πρέπει η απόδοση του ενεργητικού να ξεπερνά το κόστος των δανειακών κεφαλαίων. Οι δείκτες μόχλευσης δείχνουν την έκταση στην οποία η επιχείρηση χρηματοδοτεί τις επενδύσεις της με δανειακά κεφάλαια καθώς επίσης και το πόσο πιθανό είναι να μην τηρήσει τις δανειακές της υποχρεώσεις (Νικολόπουλος, χ.χ.).

3.4.4.1 Δείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης

Ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης υποδεικνύει τον βαθμό χρηματοδότησης με ξένα κεφάλαια επίσης οργανισμού. Παρέχεται την πληροφορία επίσης ενδιαφέροντες για το ποσοστό των δανειακών κεφαλαίων που χρηματοδοτούν τα περιουσιακά στοιχεία του οργανισμού. Επίσης, οι δανειστές καθώς και η διοίκηση αντλούν την πληροφόρηση για το περιθώριο ασφάλειας που προσφέρεται με ύψος των ιδίων κεφαλαίων του οργανισμού.

$$\text{Δείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης (Σ. Δ. Ε.)} = \frac{\text{Ξένα Κεφάλαια}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

3.4.4.2 Αριθμοδείκτης Κάλυψης Τόκων

Ο αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων δείχνει πόσες φορές οι τόκοι καλύπτονται από τα κέρδη που διατίθενται για την εξόφληση των τόκων. Αποτελεί αριθμοδείκτη που αποδεικνύει την οικονομική δύναμη του οργανισμού και σημαντική πληροφορία για τον δανειστή. Οι δανειστές διαβεβαιώνονται για την συνέπεια της είσπραξης με έναν υψηλό δείκτη κάλυψης τόκων (Αποστόλου, 2015). Ο τύπος υπολογισμού είναι:

$$\text{Αριθμοδείκτης Κάλυψης Τόκων} = \frac{\text{Λειτουργικά Κέρδη}}{\text{Έξοδα Από Τόκους}}$$

3.4.5 Δείκτες Απόδοσης

Από τους αριθμοδείκτες απόδοσης αντλείται η πληροφορία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του οργανισμού για την πραγματοποίηση του στόχου του, δηλαδή του κέρδους (Αποστόλου, 2015). Μέσω των δεικτών εξετάζονται οι σχέσεις των κερδών και των απασχολούμενων κεφαλαίων του οργανισμού. Για να υλοποίηση της εξέτασης θα πρέπει να ληφθούν υπόψιν η εξέλιξη παραγωγής και ο όγκος των πωλήσεων. Παρακάτω θα αναλυθούν οι πιο συχνοί δείκτες απόδοσης.

3.4.5.1 Δείκτης Μεικτού Περιθωρίου Κέρδους

Ο αριθμοδείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους είναι πολύ σημαντικός και εκφράζει την σχέση μεταξύ πωλήσεων και ακαθάριστων κερδών. Αναδεικνύει τον βαθμό κάλυψης των διαφόρων εξόδων του οργανισμού και τα περιθώρια κερδοφορίας. Επίσης, αναφέρεται και στο βαθμό που μπορούν να μειωθούν οι πωλήσεις των προϊόντων/υπηρεσιών χωρίς να υποστεί ζημία ο οργανισμός. Ένας υψηλός δείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους εμφανίζει μια διοίκηση να αγοράζει φθηνά και να πουλάει σε υψηλές τιμές (Αποστόλου, 2015). Ακολουθεί ο τύπος υπολογισμού του δείκτη:

$$\text{Περιθώριο Μικτού Κέρδους (ΠΜΚ)} = \frac{\text{Πωλήσεις} - \text{Κόστος Πωλήσεων}}{\text{Πωλήσεις}}$$

3.4.5.2 Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους αναδεικνύει την συνολική αποδοτικότητα του οργανισμού. Όσο μεγαλύτερη η τιμή του δείκτη τόσο πιο επικερδής θα εμφανίζεται ο οργανισμός. Αξίζει να σημειωθεί πως ο δείκτης παρουσιάζει το καθαρό κέρδος ως ποσοστό επί των πωλήσεων. Υπολογίζεται από τον παρακάτω τύπο:

$$\text{Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (ΠΚΚ)} = \frac{\text{Καθαρά κέρδη}}{\text{Πωλήσεις}}$$

3.4.5.3 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού εκτιμά την αποτελεσματικότητα του οργανισμού να πραγματοποιήσει πωλήσεις με τους διαθέσιμους πόρους της. Υψηλός αριθμοδείκτης αναδεικνύει την καλή οργάνωση του οργανισμού και αποδοτικότερη χρησιμοποίηση του ενεργητικού της.

$$\text{Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

3.4.5.4 Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων

Μετράει την ικανότητα της οικονομικής μονάδας να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τα κεφάλαια των ιδιοκτητών της, καθώς αποτυπώνει το σύνολο των κερδών που προέκυψαν από τα επενδυμένα κεφάλαια των μετόχων της. Υψηλές τιμές του δείκτη αποδεικνύουν την ορθή αξιοποίηση των πόρων της οικονομικής μονάδας, την ύπαρξη ορθολογικής διοίκησης και την οικονομική ευμάρεια που απολαμβάνει η οικονομική μονάδα. Υπολογίζεται από τον τύπο :

$$\text{Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων (ROE)} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

4.1 Παρουσίαση Δήμων

Σκοπός της εργασίας είναι η ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων του Δήμου Καλαμάτας και Κορίνθου. Η επιλογή των συγκεκριμένων Δήμων πραγματοποιήθηκε λόγω των κοινών βασικών μεγεθών αναφορικά με την πληθυσμιακή και οικονομική ανάπτυξη. Η ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων των προαναφερθέντων δήμων θα πραγματοποιηθεί για το χρονικό διάστημα 2016-2020 με την χρήση αριθμοδεικτών.

Δήμος Καλαμάτας

Ο Δήμος Καλαμάτας συγκροτήθηκε με το πρόγραμμα Καλλικράτης από την συνένωση των τέως Δήμων Άριος, Αρφαρών, Θουρίας και Καλαμάτας. Η έκταση του είναι 440,3 τ. χλμ και ο πληθυσμός σύμφωνα με την απογραφή του 2021 ανέρχεται σε 71.894 κατοίκους. Ο Δήμος εδρεύει στην πόλη της Καλαμάτας, η οποία είναι και η πρωτεύουσα του Νομού Μεσσηνίας και αποτελεί την δεύτερη μεγαλύτερη πόλη του γεωγραφικού διαμερίσματος Πελοποννήσου μετά την Πάτρα.

Η οικονομία του τόπου στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην αγροτική παραγωγή αλλά όχι αποκλειστικό καθώς ο βιομηχανικός τομέας και ο τουρισμός συμβάλλουν εξίσου. Η οικονομία της πόλης της Καλαμάτας αλλά και της ευρύτερης περιοχής ενισχύεται σημαντικά από την ύπαρξη του διεθνούς πολιτικού αεροδρομίου όπως επίσης και από το λιμάνι της. Επίσης το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου λειτουργεί στην έδρα του Δήμου επτά τμήματα.

Δήμος Κορινθίων

Ο Δήμος Κορινθίων συστάθηκε από την συνένωση των πρώην Καποδιστριακών Δήμων Άσσου – Λεχαιού, Κορίνθου, Σαρωνικού, Σολυγείας και Τενέας. Η έκταση του Δήμου φτάνει τα 612,7 τ. χλμ και σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ του 2021 ο πληθυσμός του είναι 56.437 κάτοικοι. Η έδρα του είναι η πόλη της Κορίνθου και πρωτεύουσα του Νομού Κορίνθου.

Η οικονομικές δραστηριότητες της περιοχής στηρίζονται κυρίως στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων καθώς επίσης και στον τουρισμό. Η γεωγραφική θέση της πόλης αποτελεί σημαντικό δίαυλο μεταξύ του γεωγραφικού διαμερίσματος της Πελοποννήσου με της Στερεάς Ελλάδας. Η ύπαρξη του λιμανιού όπως επίσης η κατασκευή πολυτελών ξενοδοχείων συμβάλλει σημαντικά

στην ανάπτυξη του τουρισμού της περιοχής. Τέλος στην πόλη της Κορίνθου εδρεύουν τρία τμήματα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

4.2 Οριζόντια ανάλυση και ανάλυση τάσεων

4.2.1. Ανάλυση Δήμου Καλαμάτας

4.2.1.1 Οριζόντια ανάλυση Δήμου Καλαμάτας

Σύμφωνα με τον πίνακα 1, παρατηρείται μείωση του πάγιου ενεργητικού στο σύνολό του εκτός από την χρήση 2019 όπου αυξάνεται κατά 8,22%. Η μείωση αυτή προκαλείται κυρίως λόγω των αποσβέσεων που πραγματοποιούνται στις ενσώματες ακινητοποιήσεις. Το κυκλοφορούν ενεργητικό αυξάνεται για τις χρήσεις 2017 και 2018 κατά 3,10% και 3,28% αντίστοιχα ενώ στην χρήση 2019 μειώνεται κατά 1,41%. Η χρήση 2020 παραμένει σταθερή με τα μειωμένα επίπεδα της προηγούμενης χρήσης. Όπως αποτυπώνεται στον πίνακα, οι απαιτήσεις του Δήμου, δηλαδή η ύπαρξη χρεών τρίτων από προηγούμενες χρήσεις, αποτελούν περίπου το 50% του κυκλοφορούντος ενεργητικού πράγμα που αποδεικνύει την δυσκολία της εισπραξιμότητας που υπάρχει στους δημόσιους φορείς. Όσο αφορά τα χρηματικά διαθέσιμα, υπάρχει μια σημαντική αύξηση στη χρήση του 2017 κατά 14,69% ενώ στις επόμενες χρονιές παρατηρείται μια μικρή σταθερή αυξητική πορεία. Οι μεταβατικοί λογαριασμοί για τις χρήσεις 2017 και 2018 παρουσιάζουν σημαντική μείωση κατά 69,05% και 38,70% αντίστοιχα ενώ στις επόμενες χρήσεις καταγράφουν ανοδική τάση. Όπως απεικονίζεται και στον πίνακα, το σύνολο του ενεργητικού μειώνεται σε όλες τις χρήσεις εκτός από αυτήν του 2019 όπου υπήρξε μεγάλη αύξηση των παγίων στοιχείων του Δήμου.

Στο λογαριασμό του παθητικού παρατηρείται μια σταθερή πορεία μέχρι και την χρήση 2018 στο κεφάλαιο. Στην χρήση 2019 καταγράφεται μια αύξηση 22,13% ενώ στην επόμενη χρήση δεν υπάρχει κάποια μεταβολή. Στα ίδια κεφάλαια, οι διαφορές αναπροσαρμογής – επιχορηγήσεις επενδύσεων – δωρεές παγίων μειώνονται κατά μέσο όρο περίπου 5%. Τα αποτελέσματα εις νέον παρουσιάζουν μια σημαντική αύξηση εκτός του έτους 2018 όπου και σημειώνουν μείωση 48,22%. Γενικά στο σύνολο τους τα ίδια κεφάλαια μειώνονται εκτός από την χρήση 2019 λόγω της αύξησης του κεφαλαίου. Από το έτος 2019 και μετά καθίσταται αναγκαία η πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μέχρι και το έτος 2018 αυξάνονται κατά 10,97% και στις επόμενες δύο χρονιές μειώνονται κατά 8,58%. Οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις παρουσιάζουν μείωση στην πλειοψηφία τους εκτός

από το έτος 2019 όπου προκύπτει μια αύξηση 3,74%. Στους μεταβατικούς λογαριασμούς απεικονίζεται στις περισσότερες χρήσης μείωση εκτός από το έτος 2019 όπου αυξάνονται και αυτό οφείλεται κατά βάση σε έσοδα επόμενων χρήσεων.

Τα έσοδα του Δήμου από την κανονική του λειτουργία μειώνονται σημαντικά διαχρονικά. Παρατηρείται σημαντική μείωση στα έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα και προσαυξήσεις με την μεγαλύτερη μείωση να παρουσιάζεται στην χρήση 2020 με 36,80% ενώ η μοναδική αύξηση είναι στο έτος 2019 με ποσοστό 28,06%. Τα έσοδα από τακτικές επιχορηγήσεις στις περισσότερες χρονιές παρουσιάζουν αύξηση εκτός από το έτος 2019 όπου υπάρχει μεγάλη μείωση της τάξης του 45,04% και αυτό οφείλεται κυρίως στην κατάργηση των προνοιακών επιδομάτων. Το κόστος των υπηρεσιών του Δήμου ξεπερνά τα έσοδα του όπως επίσης και τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας αυξάνονται συνεχώς εκτός από τη χρήση του 2020 όπου υπόκεινται σε μικρή μείωση κατά 1,75%. Στο γενικό σύνολο ο Δήμος Καλαμάτας παρουσιάζει πλεόνασμα εξαιρουμένης της χρήσης 2018 όπου η μείωση ανέρχεται σε 320,42%.

Πίνακας 1: Οριζόντια ανάλυση Δήμου Καλαμάτας (2016 - 2020)

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

	ΠΟΣΑ					ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ (%)			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017/16	2018/17	2019/18	2020/19
Β. Έξοδα εγκατάστασης	448.003,52	275.636,11	115.736,68	359.396,88	314.341,71	-38,47	-58,01	210,53	-12,54
<i>Γ. Πάγιο ενεργητικό</i>									
ii. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	66.592.565,92	63.331.521,60	60.438.978,01	65.983.748,20	62.956.347,73	-4,90	-4,57	9,17	-4,59
iii. Πάγιες επενδύσεις και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	6.568.556,61	6.589.352,90	6.592.990,89	6.558.022,72	6.477.715,12	0,32	0,06	-0,53	-1,22
Σύνολο πάγιου ενεργητικού (ΓΠ+ΓΙΠ)	73.161.122,53	69.920.874,50	67.031.968,90	72.541.770,92	69.434.062,85	-4,43	-4,13	8,22	-4,28
<i>Δ. Κυκλοφορούντος ενεργητικό</i>									
ii. Απαιτήσεις	13.847.699,25	12.861.192,44	13.502.351,21	13.126.246,30	12.940.526,90	-7,12	4,99	-2,79	-1,41
iv. Διαθέσιμα	12.216.417,25	14.010.426,58	14.251.544,29	14.236.276,89	14.415.793,54	14,69	1,72	-0,11	1,26
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔΙ+ΔΙΙ)	26.064.116,50	26.871.619,02	27.753.895,50	27.362.523,19	27.356.320,44	3,10	3,28	-1,41	-0,02
Ε. Μεταβατικοί λογαριασμοί	984.340,85	304.673,47	186.754,60	628.318,48	2.069.748,93	-69,05	-38,70	236,44	229,41
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)	100.657.583,40	97.372.803,10	95.088.355,68	100.892.009,47	99.174.473,93	-3,26	-2,00	6,10	-1,70
Λογαριασμοί τάξεως	81.278.183,76	83.770.660,95	87.077.014,42	89.154.605,24	85.640.149,17	3,07	3,95	2,39	-3,94
Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	2016	2017	2018	2019	2020	2017/16	2018/17	2019/18	2020/19
i. Κεφάλαιο	35.838.856,44	35.838.856,44	35.838.856,44	43.769.372,36	43.769.372,36	0,00	0,00	22,13	0,00
ii. Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις επενδύσεων-Δωρεές παγίων	49.449.526,95	45.885.696,48	43.287.750,63	41.336.670,48	39.037.885,02	-7,21	-5,66	-4,51	-5,56
iii. Αποθεματικά κεφάλαια	328.315,44	349.111,73	352.749,72	317.781,55	317.781,55	6,33	1,04	-9,91	0,00
iv. Αποτελέσματα εις νέο	2.437.609,67	2.749.136,32	1.423.525,89	1.789.521,72	3.114.949,33	12,78	-48,22	25,71	74,07
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (ΑΙ+ΑΙΙ+ΑΙΙΙ+ΑΙΙV)	88.054.308,50	84.822.800,97	80.902.882,68	87.213.346,11	86.239.988,26	-3,67	-4,62	7,80	-1,12
Β. Προβλέψεις για κινδύνους & έξοδα	0,00	0,00	410.561,98	386.126,09	317.377,40	0,00	0,00	-5,95	-17,80
Γ. Υποχρεώσεις									
i. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.987.063,67	8.138.979,57	8.877.544,72	8.267.453,61	8.126.313,80	1,90	9,07	-6,87	-1,71
ii. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.593.505,50	3.470.049,54	2.881.964,91	2.989.645,60	2.043.394,63	-3,44	-16,95	3,74	-31,65
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓΙ+ΓΙΙ)	11.580.569,17	11.609.029,11	11.759.509,63	11.257.099,21	10.169.708,43	0,25	1,30	-4,27	-9,66
Δ. Μεταβατικοί λογαριασμοί	1.022.705,73	940.973,02	2.015.401,39	2.035.438,04	2.447.399,84	-7,99	114,18	0,99	20,24
Σύνολο παθητικού (Δ+Β+Γ+Δ)	100.657.583,40	97.372.803,10	95.088.355,68	100.892.009,45	99.174.473,93	-3,26	-2,35	6,10	-1,70
Λογαριασμοί τάξεως	81.278.183,76	83.770.660,95	87.077.014,42	89.154.605,24	85.640.149,17	3,07	3,95	2,39	-3,94
Ι. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως	2016	2017	2018	2019	2020	2017/16	2018/17	2019/18	2020/19
1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών	7.766.581,95	7.621.019,59	8.248.107,62	8.806.687,76	9.088.988,47	-1,87	8,23	6,77	3,21
2. Έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα- προσαυξήσεις	2.167.130,44	1.852.681,66	1.649.543,41	2.112.335,44	1.335.019,85	-14,51	-10,96	28,06	-36,80
3. Τακτικές επιχορηγήσεις από Κρατικό Π/Υ	21.191.839,68	19.934.320,83	20.290.319,87	11.151.695,22	12.009.495,38	-5,93	1,79	-45,04	7,69
Σύνολο	31.125.552,07	29.408.022,08	30.187.970,90	22.070.718,42	22.433.503,70	-5,52	2,65	-26,89	1,64
Μείον : Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	34.100.567,71	33.553.300,43	35.702.080,54	26.194.865,71	26.226.648,56	-1,60	6,40	-26,63	0,12
Μικτά αποτελέσματα	-2.975.015,64	-4.145.278,35	-5.514.109,64	-4.124.147,29	-3.793.144,86	39,34	33,02	-25,21	-8,03
Πλέον: Άλλα έσοδα	2.596.280,41	2.459.978,73	2.265.182,36	2.999.510,25	3.446.934,37	-5,25	-7,92	32,42	14,92
Σύνολο	-378.735,23	-1.685.299,62	-3.248.927,28	-1.124.637,04	-346.210,49	344,98	92,78	-65,38	-69,22
Μείον: Έξοδα διοικητικής λειτουργίας και δημοσίων σχέσεων	3.670.674,28	3.748.746,36	4.016.460,71	4.151.838,85	4.079.208,17	2,13	7,14	3,37	-1,75
Μερικά αποτελέσματα	-4.049.409,51	-5.434.045,98	-7.265.387,99	-5.276.475,89	-4.425.418,66	34,19	33,70	-27,38	-16,13
Πλέον: Πιστωτικοί τόκοι και συναφί έσοδα	202.012,09	186.095,91	240.667,35	210.823,37	196.116,52	-7,88	29,32	-12,40	-6,98
Μείον: Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	372.240,86	349.771,20	346.443,85	351.639,63	339.160,16	-6,04	-0,95	1,50	-3,55
Ολικά αποτελέσματα	-4.219.638,28	-5.597.721,27	-7.371.164,49	-5.417.292,15	-4.568.462,30	32,66	31,68	-26,51	-15,67
Πλέον: Έκτακτα αποτελέσματα	7.375.192,44	6.398.689,37	6.659.903,01	6.662.537,82	6.225.134,46	-13,24	4,08	0,04	-6,57
Μείον: Έκτακτα αποτελέσματα	2.136.739,97	297.415,98	398.655,85	706.465,83	202.086,36	-86,08	34,04	77,21	-71,39
Καθαρά αποτελέσματα	1.018.814,19	503.552,12	-1.109.917,33	538.779,84	1.454.585,80	-50,57	-320,42	-148,54	169,98

Πηγή: Δημοσιοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Ίδιοι υπολογισμοί)

4.2.1.2 Ανάλυση δεικτών τάσεων Δήμου Καλαμάτας

Το σύνολο του πάγιου ενεργητικού παρουσιάζει συνεχώς μείωση σε σχέση με το έτος αναφοράς 2016 με αποτέλεσμα η τάση να μην δείχνει αύξηση των παγίων. Το κυκλοφορούν ενεργητικό παρουσιάζει μια σταθερή μικρή ανοδική πορεία και αυτό οφείλεται κατά βάση στην αύξηση των διαθεσίμων. Οι μεταβατικοί λογαριασμοί εμφανίζουν μείωση στην πλειοψηφία τους εκτός από τη χρήση 2020 όπου και προκύπτει η σημαντική αύξηση του 210,27% και αυτό οφείλεται κυρίως σε έσοδα χρήσης τα οποία δεν εισπράττονται.

Στους λογαριασμούς του παθητικού, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων εμφανίζεται συνεχώς μειωμένο σε σχέση με το έτος βάσης. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις παρουσιάζουν αύξηση με αποκορύφωμα την χρήση του 2018 όπου η αύξηση φτάνει στο 11,15%. Σε αντίθετη πορεία εμφανίζονται οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις όπου διακρίνεται καλύτερη η εξυπηρέτηση των πιστωτών και από το 2018 και έπειτα η μείωση που προκύπτει είναι σημαντική. Οι μεταβατικοί λογαριασμοί δείχνουν μια σταθερή μικρή μείωση σε σχέση με το 2016.

Στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών παρουσιάζουν αύξηση σε αντίθεση με τα έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα και προσαυξήσεις όπου διακρίνεται μη επαρκής εισπρακτική ικανότητα. Οι τακτικές επιχορηγήσεις μειώνονται αισθητά από το έτος 2019 και έπειτα με την μείωση να ακουμπά το 47,38%. Η μείωση του κόστους παροχής υπηρεσιών από το έτος 2019 και μετά κρίνεται αναπόφευκτη έτσι ώστε ο Δήμος να μπορέσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του εφόσον οι κρατικές επιχορηγήσεις μειώθηκαν σημαντικά. Μικρή αύξηση παρατηρείται στα έξοδα διοικητικής λειτουργίας. Τέλος, τα καθαρά αποτελέσματα επικρατεί φθίνουσα πορεία μέχρι και τη χρήση 2018 όπου παρουσιάζεται η μεγαλύτερη μείωση όπου αγγίζει το 108,94% για να φτάσει το 2020 όπου τα αποτελέσματα παρουσιάζουν αύξηση 142,77%.

Πίνακας 2: Ανάλυση δεικτών τάσεων Δήμου Καλαμάτας (2016-2020)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ										
	ΑΠΟΛΥΤΑ ΜΕΓΕΘΗ					ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΑΣΗΣ				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Β. Έσοδα εγκατάστασης	448.003,52	275.636,11	115.736,68	359.396,88	314.341,71	100	61,53	25,83	80,22	70,17
Γ. Πάρο ενεργητικό										
ii. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	66.592.565,92	63.331.521,60	60.438.978,01	65.983.748,20	62.956.347,73	100	95,10	90,76	99,09	94,54
iii. Πάγιες επενδύσεις και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	6.568.556,61	6.589.352,90	6.592.990,89	6.558.022,72	6.477.715,12	100	100,32	100,37	99,84	98,62
Σύνολο πάγιου ενεργητικού (ΓII+ΓIII)	73.161.122,53	69.920.874,50	67.031.968,90	72.541.770,92	69.434.062,85	100	95,57	91,62	99,15	94,91
Δ. Κυκλοφορούντος ενεργητικό										
ii. Απαιτήσεις	13.847.699,25	12.861.192,44	13.502.351,21	13.126.246,30	12.940.526,90	100	92,88	97,51	94,79	93,45
iv. Διαθέσιμα	12.216.417,25	14.010.426,58	14.251.544,29	14.236.276,89	14.415.793,54	100	114,69	116,66	116,53	118,00
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔII+ΔIV)	26.064.116,50	26.871.619,02	27.753.895,50	27.362.523,19	27.356.320,44	100	103,10	106,48	104,98	104,96
Ε. Μεταβατικοί λογαριασμοί	984.340,85	304.673,47	186.754,60	628.318,48	2.069.748,93	100	30,95	18,97	63,83	210,27
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)	100.657.583,40	97.372.803,10	95.088.355,68	100.892.009,47	99.174.473,93	100	96,74	94,47	100,23	98,53
Λογαριασμοί τάξεως	81.278.183,76	83.770.660,95	87.077.014,42	89.154.605,24	85.640.149,17	100	103,07	107,13	109,69	105,37
Δ. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ						2016	2017	2018	2019	2020
i. Κεφάλαιο	35.838.856,44	35.838.856,44	35.838.856,44	43.769.372,36	43.769.372,36	100	100,00	100,00	122,13	122,13
ii. Διαφορές αναπροσαρμογή-Επιχορηγήσεις επενδύσεων-Δωρεές παγίων	49.449.526,95	45.885.696,48	43.287.750,63	41.336.670,48	39.037.885,02	100	92,79	87,54	83,59	78,94
iii. Αποθεματικά κεφάλαια	328.315,44	349.111,73	352.749,72	317.781,55	317.781,55	100	106,33	107,44	96,79	96,79
iv. Αποτελέσματα εις νέο	2.437.609,67	2.749.136,32	1.423.525,89	1.789.521,72	3.114.949,33	100	112,78	58,40	73,41	127,79
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (ΔI+ΔII+ΔIII+ΔIV)	88.054.308,50	84.822.800,97	80.902.882,68	87.213.346,11	86.239.988,26	100	96,33	91,88	99,04	97,94
Β. Προβλέψεις για κινδύνους & έξοδα	0,00	0,00	410.561,98	386.126,09	317.377,40	100	-	-	-	-
Γ. Υποχρεώσεις										
i. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	7.987.063,67	8.138.979,57	8.877.544,72	8.267.453,61	8.126.313,80	100	101,90	111,15	103,51	101,74
ii. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.593.505,50	3.470.049,54	2.881.964,91	2.989.645,60	2.043.394,63	100	96,56	80,20	83,20	56,86
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)	11.580.569,17	11.609.029,11	11.759.509,63	11.257.099,21	10.169.708,43	100	100,25	101,55	97,21	87,82
Δ. Μεταβατικοί λογαριασμοί	1.022.705,73	940.973,02	2.015.401,39	2.035.438,04	2.447.399,84	100	92,01	197,07	199,02	239,31
Σύνολο παθητικού (Δ+Β+Γ+Δ)	100.657.583,40	97.372.803,10	95.088.355,68	100.892.009,45	99.174.473,93	100	96,74	94,47	100,23	98,53
Λογαριασμοί τάξεως	81.278.183,76	83.770.660,95	87.077.014,42	89.154.605,24	85.640.149,17	100	103,07	107,13	109,69	105,37
I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως						2016	2017	2018	2019	2020
1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών	7.766.581,95	7.621.019,59	8.248.107,62	8.806.687,76	9.088.988,47	100	98,13	106,20	113,39	117,03
2. Έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα-προσαυξήσεις	2.167.130,44	1.852.681,66	1.649.543,41	2.112.335,44	1.335.019,85	100	85,49	76,12	97,47	61,60
3. Τακτικές επιχορηγήσεις από Κρατικό Π/Υ	21.191.839,68	19.934.320,83	20.290.319,87	11.151.695,22	12.009.495,38	100	94,07	95,75	52,62	56,67
Σύνολο	31.125.552,07	29.408.022,08	30.187.970,90	22.070.718,42	22.433.503,70	100	94,48	96,99	70,91	72,07
Μείον: Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	34.100.567,71	33.553.300,43	35.702.080,54	26.194.865,71	26.226.648,56	100	98,40	104,70	76,82	76,91
Μικτά αποτελέσματα	-2.975.015,64	-4.145.278,35	-5.514.109,64	-4.124.147,29	-3.793.144,86	100	139,34	185,35	138,63	127,50
Πλέον: Άλλα έσοδα	2.596.280,41	2.459.978,73	2.265.182,36	2.999.510,25	3.446.934,37	100	94,75	87,25	115,53	132,76
Σύνολο	-378.735,23	-1.685.299,62	-3.248.927,28	-1.124.637,04	-346.210,49	100	444,98	857,84	296,95	91,41
Μείον: Έξοδα διοικητικής λειτουργίας και δημοσίων σχέσεων	3.670.674,28	3.748.746,36	4.016.460,71	4.151.838,85	4.079.208,17	100	102,13	109,42	113,11	111,13
Μερικά αποτελέσματα	-4.049.409,51	-5.434.045,98	-7.265.387,99	-5.276.475,89	-4.425.418,66	100	134,19	179,42	130,30	109,29
Πλέον: Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	202.012,09	186.095,91	240.667,35	210.823,37	196.116,52	100	92,12	119,14	104,36	97,08
Μείον: Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	372.240,86	349.771,20	346.443,85	351.639,63	339.160,16	100	93,96	93,07	94,47	91,11
Ολικά αποτελέσματα	-4.219.638,28	-5.597.721,27	-7.371.164,49	-5.417.292,15	-4.568.462,30	100	132,66	174,69	128,38	108,27
Πλέον: Έκτακτα αποτελέσματα	7.375.192,44	6.398.689,37	6.659.903,01	6.662.537,82	6.225.134,46	100	86,76	90,30	90,34	84,41
Μείον: Έκτακτα αποτελέσματα	2.136.739,97	297.415,98	398.655,85	706.465,83	202.086,36	100	13,92	18,66	33,06	9,46
Καθαρά αποτελέσματα	1.018.814,19	503.552,12	-1.109.917,33	538.779,84	1.454.585,80	100	49,43	-108,94	52,88	142,77

Πηγή: Δημοσιοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Ίδιοι υπολογισμοί)

4.2.2 Ανάλυση Δήμου Κορινθίων

4.2.2.1 Οριζόντια ανάλυση Δήμου Κορινθίων

Το σύνολο του πάγιου ενεργητικού του Δήμου Κορινθίων καταγράφει μια μικρή μείωση μέχρι και το έτος 2019 και μόνο στη χρήση του 2020 παρουσιάζει μικρή αύξηση (Πίνακας 3). Το κυκλοφορούν ενεργητικό αυξάνεται σημαντικά και αυτό οφείλεται κυρίως στην θετική επίδραση των διαθεσίμων. Η συνολική αύξηση που παρουσιάζουν τα διαθέσιμα διαχρονικά αγγίζει το 63,51%. Οι απαιτήσεις του Δήμου παρουσιάζουν στο έτος 2018 μια σημαντική μείωση 16,73% όμως στην χρήση 2020 ακολουθεί μια μεγαλύτερη αύξηση κατά 31,46%. Οι μεταβατικοί λογαριασμοί που αφορούν κατά βάση έσοδα χρήσης που δεν εισπράττονται μειώνονται αισθητά στα έτη 2018 και 2019 αποτυπώνοντας την εισπρακτική ικανότητα της υπηρεσίας του Δήμου.

Τα ίδια κεφάλαια του Δήμου παρουσιάζουν μια μικρή και συνεχή αύξηση και σε αυτό το αποτέλεσμα έχουν συνεισφέρει τα αποθεματικά κεφάλαια και τα αποτελέσματα εις νέο με την θετική τους τάση. Οι σχηματισθείσες προβλέψεις για την αποζημίωση προσωπικού παραμένουν σχεδόν σε σταθερά επίπεδα. Σημαντικά μειώνονται οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου όπου διαπιστώνεται ότι οι δανεισμοί που υπάρχουν πρόκειται σύντομα να αποπληρωθούν. Την ίδια τάση δείχνει να ακολουθούν και οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις όπου μειώνονται κατά μέσο όρο 15,81% κάθε έτος. Οι μεταβατικοί λογαριασμοί, που αφορούν κυρίως έσοδα επόμενων χρήσεων καταγράφουν σημαντική μείωση την χρήση 2018 όπως εξίσου σημαντική αύξηση ακολουθεί την χρήση 2020 με το ποσοστό να αγγίζει το 56,09%.

Στα αποτελέσματα χρήσης, στο σύνολο των εσόδων προκύπτει σημαντική μείωση μέχρι και το 2019 και μόνο στο έτος 2020 παρουσιάζεται αύξηση 9,70% η οποία προκύπτει από την αντίστοιχη αύξηση των πωλήσεων αγαθών και υπηρεσιών καθώς επίσης και από τα έσοδα από φορολογία κ.α. Όπως παρουσιάζεται και στον παρακάτω πίνακα δραματική είναι η μείωση που αφορά της τακτικές κρατικές επιχορηγήσεις. Αυτό οφείλεται κυρίως στην κατάργηση των προνοιακών επιδομάτων και την μεταβίβαση της αρμοδιότητας στον ΟΠΕΚΑ. Το κόστος αγαθών και υπηρεσιών παραμένει σε χαμηλότερα επίπεδα και την χρήση 2019 παρατηρείται σημαντική μείωση 32,45%. Τα έξοδα διοικητική λειτουργίας και δημοσίων σχέσεων παρουσιάζουν μικρή αυξητική τάση. Στο διάστημα που αποτυπώνεται στο πίνακα παρατηρείται πως ο Δήμος παρουσιάζει σε όλες τις χρήσεις πλεόνασμα. Το πλεόνασμα αυτό φαίνεται να μειώνεται κατά τη διετία 2017-2018 και να αυξάνεται τα επόμενα δύο χρόνια.

Πίνακας 3: Οριζόντια ανάλυση Δήμου Κορινθίων (2016-2020)

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ									
	ΠΟΣΑ					ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ (%)			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017/16	2018/17	2019/18	2020/19
Β. Έξοδα εγκατάστασης	1.816.073,29	1.514.367,87	1.335.527,27	1.000.990,24	681.129,66	-16,61	-11,81	-25,05	-31,95
Γ. Πάγια ενεργητικό									
ii. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	59.279.809,70	56.080.711,93	54.032.488,57	54.008.749,86	54.796.650,41	-5,40	-3,65	-0,04	1,46
iii. Πάγιες επενδύσεις και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	1.671.234,81	1.668.218,84	1.459.812,81	1.445.194,99	1.445.308,11	-0,18	-12,49	-1,00	0,01
Σύνολο πάγιου ενεργητικού (ΓII+ΓIII)	60.951.044,51	57.748.930,77	55.492.301,38	55.453.944,85	56.241.958,52	-5,25	-3,91	-0,07	1,42
Δ. Κυκλοφορούντος ενεργητικό									
i. Αποθέματα	144.331,23	77.213,23	90.735,51	68.148,45	52.558,36	-46,50	17,51	-24,89	-22,88
ii. Απαιτήσεις	5.155.405,09	5.479.239,54	4.562.547,64	4.566.235,56	6.002.862,17	6,28	-16,73	0,08	31,46
iii. Χρεόγραφα	61.639,44	84.751,39	74.042,02	84.516,18	91.742,42	37,50	-12,64	14,15	8,55
iv. Διαθέσιμα	18.861.756,78	23.167.348,72	27.019.567,47	29.319.437,18	30.841.128,71	22,83	16,63	8,51	5,19
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔII+ΔIV)	24.223.132,54	28.808.552,88	31.746.892,64	34.038.337,37	36.988.291,66	18,93	10,20	7,22	8,67
Ε. Μεταβατικοί λογαριασμοί	2.279.275,59	2.186.597,04	1.245.678,73	1.075.569,88	1.294.087,41	-4,07	-43,03	-13,66	20,32
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)	89.269.525,93	90.258.448,56	89.820.400,02	91.568.842,34	95.205.467,25	1,11	0,00	1,95	3,97
Λογαριασμοί τάξεως	74.316.225,60	79.063.684,07	88.253.824,37	85.311.370,56	89.760.786,51	6,39	11,62	-3,33	5,22
Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	2016	2017	2018	2019	2020	2017/16	2018/17	2019/18	2020/19
i. Κεφάλαιο	38.405.371,57	38.925.366,25	39.395.824,08	39.395.824,08	39.395.824,08	1,35	1,21	0,00	0,00
ii. Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις επενδύσεων-Δωρεές παγίων	28.700.329,86	26.891.733,44	25.315.514,69	24.469.655,91	23.989.554,73	-6,30	-5,86	-3,34	-1,96
iii. Αποθεματικά κεφάλαια	2.615.664,77	2.894.448,15	3.088.939,59	3.297.085,90	3.935.978,59	10,66	6,72	6,74	19,38
iv. Αποτελέσματα εις νέο	8.754.383,35	11.106.199,53	12.848.097,85	15.975.650,73	19.035.535,64	26,86	15,68	24,34	19,15
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (ΑI+ΑII+ΑIII+ΑIV)	78.475.749,55	79.817.747,37	80.648.376,21	83.138.216,62	86.356.893,04	1,71	1,04	3,09	3,87
Β. Προβλέψεις για κινδύνους & έξοδα	4.965.794,58	5.001.460,96	5.015.206,05	5.043.517,84	5.050.241,84	0,00	0,00	0,56	0,13
Γ. Υποχρεώσεις									
i. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	820.081,12	634.996,09	475.852,23	306.934,26	323.392,85	-22,57	-25,06	-35,50	5,36
ii. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.424.745,32	2.094.117,28	2.182.380,84	1.601.027,98	1.166.119,20	-13,64	4,21	-26,64	-27,16
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)	3.244.826,44	2.729.113,37	2.658.233,07	1.907.962,24	1.489.512,05	-15,89	-2,60	-28,22	-21,93
Δ. Μεταβατικοί λογαριασμοί	2.583.155,36	2.710.126,86	1.498.584,69	1.479.145,64	2.308.820,32	4,92	-44,70	-1,30	56,09
Σύνολο παθητικού (Α+Β+Γ+Δ)	89.269.525,93	90.258.448,56	89.820.400,02	91.568.842,34	95.205.467,25	1,11	-0,49	1,95	3,97
Λογαριασμοί τάξεως	74.316.225,60	79.063.684,07	88.253.824,37	85.311.370,56	89.760.786,51	6,39	11,62	-3,33	5,22
Ι. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως	2016	2017	2018	2019	2020	2017/16	2018/17	2019/18	2020/19
1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών	7.616.810,46	7.500.512,45	7.839.884,23	7.222.662,78	8.778.079,97	-1,53	4,52	-7,87	21,54
2. Έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα-προσαυξήσεις	1.914.613,07	1.756.380,67	1.746.458,24	1.693.869,16	1.949.917,57	-8,26	-0,56	-3,01	15,12
3. Τακτικές επιχορηγήσεις από Κρατικό Π/Υ	15.684.737,79	14.610.303,88	13.925.311,38	8.476.882,89	8.352.556,91	-6,85	-4,69	-39,13	-1,47
Σύνολο	25.216.161,32	23.867.197,00	23.511.653,85	17.393.414,83	19.080.554,45	-5,35	-1,49	-26,02	9,70
Μείον: Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	18.806.703,11	18.852.976,45	18.807.261,56	12.704.984,00	14.164.797,96	0,25	-0,24	-32,45	11,49
Μικτά αποτελέσματα	6.409.458,21	5.014.220,55	4.704.392,29	4.688.430,83	4.915.756,49	-21,77	-6,18	-0,34	4,85
Πλέον: Άλλα έσοδα	301.214,93	786.899,95	1.598.232,73	2.072.691,48	2.514.595,30	161,24	103,10	29,69	21,32
Σύνολο	6.710.673,14	5.801.120,50	6.302.625,02	6.761.122,31	7.430.351,79	-13,55	8,64	7,27	9,90
Μείον: Έξοδα διοικητικής λειτουργίας και δημοσίων σχέσεων	6.388.775,33	6.334.461,21	6.727.669,47	7.133.180,42	7.169.386,72	-0,85	6,21	6,03	0,51
Μερικά αποτελέσματα	321.897,81	-533.340,71	-425.044,45	-372.058,11	260.965,07	-265,69	-20,31	-12,47	-170,14
Πλέον: Έσοδα τίτλων πάγιας επένδυσης και χρεογράφων	2.805,47	2.805,47	2.805,47	3.951,36	10.652,36	0,00	0,00	40,84	169,59
Πλέον: Πιστωτικοί τόκοι και συναφείς έσοδα	290.266,01	294.015,31	367.305,83	397.283,53	422.525,29	1,29	24,93	8,16	6,35
Μείον: Προβλέψεις υποτιμήσεως τίτλων και χρεογράφων	6.726,58	0,00	199.029,77	14.674,38	0,00	-100,00	0,00	-92,63	-100,00
Μείον: Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	89.144,95	77.319,99	67.192,99	56.982,08	46.359,34	-13,26	-13,10	-15,20	-18,64
Ολικά αποτελέσματα	519.097,76	-313.839,92	-321.155,91	-42.479,68	647.783,38	-160,46	2,33	-86,77	-1624,93
Πλέον: Έκτακτα αποτελέσματα	3.790.276,98	4.329.502,03	3.399.382,17	3.696.290,88	2.791.847,70	14,23	-21,48	8,73	-24,47
Μείον: Έκτακτα αποτελέσματα	1.237.869,66	1.528.141,99	1.130.977,50	342.124,13	216.804,16	23,45	-25,99	-69,75	-36,63
Καθαρά αποτελέσματα	3.071.505,08	2.487.520,12	1.947.248,76	3.311.687,07	3.222.826,92	-19,01	-21,72	70,07	-2,68

Πηγή: Δημοσιοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Ίδιοι υπολογισμοί)

4.2.2.2 Ανάλυση δεικτών τάσεων Δήμου Κορινθίων

Σύμφωνα με τον πίνακα 4, το πάγιο ενεργητικό στο σύνολο του καταγράφει μείωση και αυτό οφείλεται κυρίως στις αποσβέσεις των παγίων. Τα αποθέματα μειώνονται σημαντικά διαχρονικά σε σχέση με το έτος βάσης. Η απαιτήσις του Δήμου παρουσιάζουν μείωση 12% στις χρήσεις 2018 και 2019 όμως το 2020 αποτυπώνουν αύξηση 16,44% σε σχέση με το έτος βάσης. Το κυκλοφορούν κεφάλαιο αυξάνεται σε όλα τα έτη και η μεγαλύτερη αύξηση παρουσιάζεται στην χρήση 2020 που φτάνει στο 52,70%. Όπως αποτυπώνεται και στον παρακάτω πίνακα, η αύξηση των διαθεσίμων υποδηλώνει τις επενδυτικές δραστηριότητες του Δήμου για τις οποίες διατηρεί ένα μικρό ποσοστό σε χρεόγραφα. Έτσι προκύπτει η διαχρονική αύξηση των χρεογράφων και των διαθεσίμων και κατ' επέκταση του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Οι μεταβατικοί λογαριασμοί καταγράφουν σημαντική μείωση απεικονίζοντας την καλύτερη δυνατή διεκπεραίωση των οικονομικών θεμάτων μέσα στις χρήσεις.

Στο παθητικό, παρατηρείται σταδιακή αύξηση των ιδίων κεφαλαίων στο σύνολο τους. Αυτό προκαλείται κυρίως από την πολύ μεγάλη αύξηση των αποτελεσμάτων εις νέο που φτάνει κατά μέσο όρο περίπου το 68,75%. Επίσης για την αύξηση αυτή συμβάλλει και η ανοδική τάση των αποθεματικών κεφαλαίων ενώ παράλληλα οι επιχορηγήσεις δεν ακολουθούν την ίδια πορεία καταγράφοντας μείωση. Οι προβλέψεις δεν απεικονίζουν κάποια σημαντική αλλαγή παρόλα αυτά εμφανίζουν μια σταθερή μικρή αύξηση. Σημαντική αλλαγή όμως παρουσιάζεται στις υποχρεώσεις όπου μειώνονται αισθητά. Τόσο οι βραχυπρόθεσμες όσο και οι μακροπρόθεσμες μειώνονται σε ποσοστό που ξεπερνά το 50%. Τέλος σε ότι αφορά το παθητικό, οι μεταβατικοί λογαριασμοί δεν διατηρούν κάποια σταθερή πορεία διότι αποτελούνται από έσοδα επόμενων χρήσεων που εισπράττονται μέσα στη χρήση.

Στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης εμφανής είναι η μείωση των εσόδων. Σε αυτό το αποτέλεσμα συντελεί η μεγάλη μείωση των τακτικών επιχορηγήσεων που λαμβάνει ο Δήμος που το 2020 αγγίζει το 47,75%. Επίσης τα έσοδα από φόρους, πρόστιμα κ.λ. καταγράφουν διαχρονική μείωση εκτός της χρήσης 2020. Το κόστος αγαθών και υπηρεσιών παραμένει σε σταθερά επίπεδα μέχρι και το 2018 και μετά καταγράφει σημαντική μείωση και αυτό συμβαίνει για να καλυφτεί η παράλληλη μείωση των εσόδων. Τέλος, τα καθαρά αποτελέσματα (πλεόνασμα) παρόλο την σημαντική μείωση που αποκόμισαν στα έτη 2017 και 2018 ανέκαμψαν και κατέγραψαν αύξηση 6,37% κατά μέσο όρο τα επόμενα δύο έτη.

Πίνακας 4: Ανάλυση δεικτών τάσεων Δήμου Κορινθίων (2016-2020)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ										
	ΑΠΟΛΥΤΑ ΜΕΓΕΘΗ					ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΑΣΗΣ				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Β. Έσοδα εγκατάστασης	1.816.073,29	1.514.367,87	1.335.527,27	1.000.990,24	681.129,66	100	83,39	73,54	55,12	37,51
Γ. Πάγιο ενεργητικό										
ii. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	59.279.809,70	56.080.711,93	54.032.488,57	54.008.749,86	54.796.650,41	100	94,60	91,15	91,11	92,44
iii. Πάγιες επενδύσεις και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	1.671.234,81	1.668.218,84	1.459.812,81	1.445.194,99	1.445.308,11	100	99,82	87,35	86,47	86,48
Σύνολο πάγιου ενεργητικού (ΓΠ+ΓΠΠ)	60.951.044,51	57.748.930,77	55.492.301,38	55.453.944,85	56.241.958,52	100	94,75	91,04	90,98	92,27
Δ. Κυκλοφορούντος ενεργητικού										
i. Αποθέματα	144.331,23	77.213,23	90.735,51	68.148,45	52.558,36	100	53,50	62,87	47,22	36,42
ii. Απαιτήσεις	5.155.405,09	5.479.239,54	4.562.547,64	4.566.235,56	6.002.862,17	100	106,28	88,50	88,57	116,44
iii. Χρεόγραφα	61.639,44	84.751,39	74.042,02	84.516,18	91.742,42	100	137,50	120,12	137,11	148,84
iv. Διαθέσιμα	18.861.756,78	23.167.348,72	27.019.567,47	29.319.437,18	30.841.128,71	100	122,83	143,25	155,44	163,51
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔΙ+ΔΙΙ+ΔΙΙΙ)	24.223.132,54	28.808.552,88	31.746.892,64	34.038.337,37	36.988.291,66	100	118,93	131,06	140,52	152,70
Ε. Μεταβατικοί λογαριασμοί	2.279.275,59	2.186.597,04	1.245.678,73	1.075.569,88	1.294.087,41	100	95,93	54,65	47,19	56,78
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΠΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)	89.269.525,93	90.258.448,56	89.820.400,02	91.568.842,34	95.205.467,25	100	101,11	100,62	102,58	106,65
Λογαριασμοί τάξεως	74.316.225,60	79.063.684,07	88.253.824,37	85.311.370,56	89.760.786,51	100	106,39	118,75	114,80	120,78
Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ										
i. Κεφάλαιο	38.405.371,57	38.925.366,25	39.395.824,08	39.395.824,08	39.395.824,08	100	101,35	102,58	102,58	102,58
ii. Διαφορές αναπροσαρμογής-Επιχορηγήσεις επενδύσεων-Δωρεές παγίων	28.700.329,86	26.891.733,44	25.315.514,69	24.469.655,91	23.989.554,73	100	93,70	88,21	85,26	83,59
iii. Αποθεματικά κεφάλαια	2.615.664,77	2.894.448,15	3.088.939,59	3.297.085,90	3.935.978,59	100	110,66	118,09	126,05	150,48
iv. Αποτελέσματα εις νέο	8.754.383,35	11.106.199,53	12.848.097,85	15.975.650,73	19.035.535,64	100	126,86	146,76	182,49	217,44
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (ΑΙ+ΑΙΙ+ΑΙΙΙ+ΑΙΙΙΙ)	78.475.749,55	79.817.747,37	80.648.376,21	83.138.216,62	86.356.893,04	100	101,71	102,77	105,94	110,04
Β. Προβλέψεις για κινδύνους & έξοδα	4.965.794,58	5.001.460,96	5.015.206,05	5.043.517,84	5.050.241,84	100	100,72	101,00	101,57	101,70
Γ. Υποχρεώσεις										
i. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	820.081,12	634.996,09	475.852,23	306.934,26	323.392,85	100	77,43	58,03	37,43	39,43
ii. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.424.745,32	2.094.117,28	2.182.380,84	1.601.027,98	1.166.119,20	100	86,36	90,00	66,03	48,09
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓΙ+ΓΙΙ)	3.244.826,44	2.729.113,37	2.658.233,07	1.907.962,24	1.489.512,05	100	84,11	81,92	58,80	45,90
Δ. Μεταβατικοί λογαριασμοί	2.583.155,36	2.710.126,86	1.498.584,69	1.479.145,64	2.308.820,32	100	104,92	58,01	57,26	89,38
Σύνολο παθητικού (Δ+Β+Γ+Δ)	89.269.525,93	10.440.701,19	89.820.400,02	91.568.842,34	95.205.467,25	100	11,70	100,62	102,58	106,65
Λογαριασμοί τάξεως	74.316.225,60	79.063.684,07	88.253.824,37	85.311.370,56	89.760.786,51	100	106,39	118,75	114,80	120,78
Ι. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως										
1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών	7.616.810,46	7.500.512,45	7.839.884,23	7.222.662,78	8.778.079,97	100	98,47	102,93	94,83	115,25
2. Έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα-προσαυξήσεις	1.914.613,07	1.756.380,67	1.746.458,24	1.693.869,16	1.949.917,57	100	91,74	91,22	88,47	101,84
3. Τακτικές επιχορηγήσεις από Κρατικό Π/Υ	15.684.737,79	14.610.303,88	13.925.311,38	8.476.882,89	8.352.556,91	100	93,15	88,78	54,05	53,25
Σύνολο	25.216.161,32	23.867.197,00	23.511.653,85	17.393.414,83	19.080.554,45	100	94,65	93,24	68,98	75,67
Μείον : Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	18.806.703,11	18.852.976,45	18.807.261,56	12.704.984,00	14.164.797,96	100	100,25	100,00	67,56	75,32
Μικτά αποτελέσματα	6.409.458,21	5.014.220,55	4.704.392,29	4.688.430,83	4.915.756,49	100	78,23	73,40	73,15	76,70
Πλέον : Άλλα έσοδα	301.214,93	786.899,95	1.598.232,73	2.072.691,48	2.514.595,30	100	261,24	530,60	688,11	834,82
Σύνολο	6.710.673,14	5.801.120,50	6.302.625,02	6.761.122,31	7.430.351,79	100	86,45	93,92	100,75	110,72
Μείον : Έξοδα διοικητικής λειτουργίας και δημοσίων σχέσεων	6.388.775,33	6.334.461,21	6.727.669,47	7.133.180,42	7.169.386,72	100	99,15	105,30	111,65	112,22
Μερικά αποτελέσματα	321.897,81	-533.340,71	-425.044,45	-372.058,11	260.965,07	100	-165,69	-132,04	-115,58	81,07
Πλέον : Έσοδα τίτλων πάγιας επένδυσης και χρεογράφων	2.805,47	2.805,47	2.805,47	3.951,36	10.652,36	100	100,00	100,00	140,84	379,70
Πλέον : Πιστωτικοί τόκοι και συναφί έσοδα	290.266,01	294.015,31	367.305,83	397.283,53	422.525,29	100	101,29	126,54	136,87	145,56
Μείον : Προβλέψεις υποτιμήσεως τίτλων και χρεογράφων	6.726,58	0,00	199.029,77	14.674,38	0,00	100	0,00	2958,86	218,16	0,00
Μείον : Χρεωστικοί τόκοι και συναφί έξοδα	89.144,95	77.319,99	67.192,99	56.982,08	46.359,34	100	86,74	75,37	63,92	52,00
Ολικά αποτελέσματα	519.097,76	-313.839,92	-321.155,91	-42.479,68	647.783,38	100	-60,46	-61,87	-8,18	124,79
Πλέον : Έκτακτα αποτελέσματα	3.790.276,98	4.329.502,03	3.399.382,17	3.696.290,88	2.791.847,70	100	114,23	89,69	97,52	73,66
Μείον : Έκτακτα αποτελέσματα	1.237.869,66	1.528.141,99	1.130.977,50	342.124,13	216.804,16	100	123,45	91,36	27,64	17,51
Καθαρά αποτελέσματα	3.071.505,08	2.487.520,12	1.947.248,76	3.311.687,07	3.222.826,92	100	80,99	63,40	107,82	104,93

Πηγή: Δημοσιοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Ίδιοι υπολογισμοί)

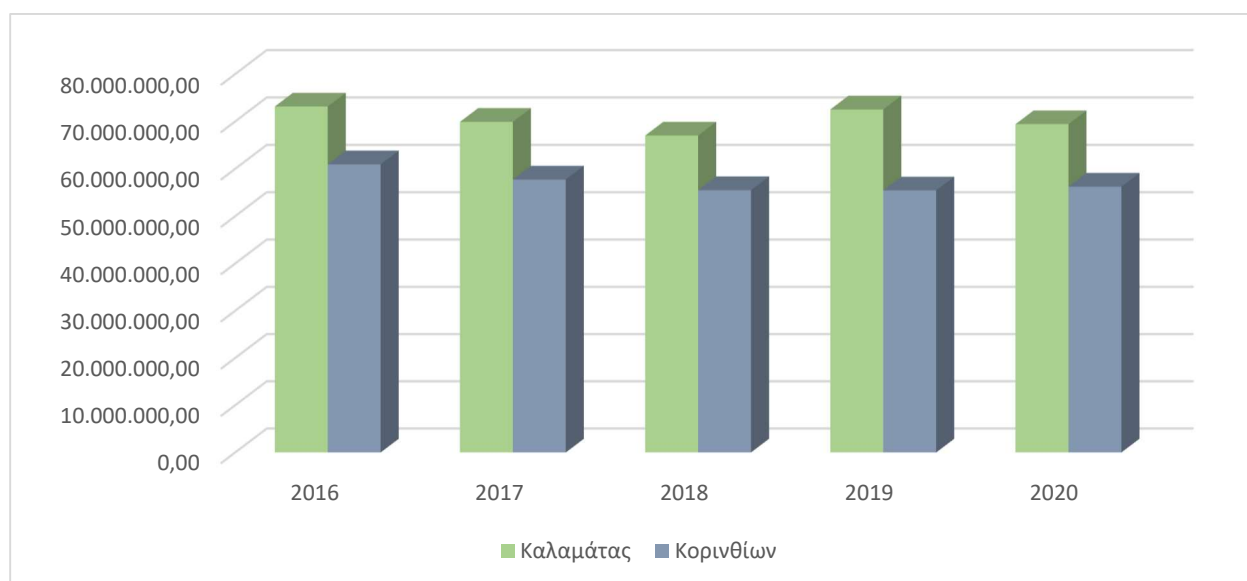
4.3 Συγκριτική ανάλυση Δήμων

4.3.1. Πάγιο ενεργητικό

Πίνακας 5: Πάγιο ενεργητικό των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Καλαμάτας	73.161.122,53	69.920.874,50	67.031.968,90	72.541.770,92	69.434.062,85
Κορινθίων	60.951.044,51	57.748.930,77	55.492.301,38	55.453.944,85	56.241.958,52

Όπως παρουσιάζεται και στον πίνακα 5, το υψηλότερο πάγιο ενεργητικό καταγράφεται στον Δήμο Καλαμάτας. Λόγω των αποσβέσεων και στους δύο Δήμους παρατηρείται μείωση του πάγιου ενεργητικού διαχρονικά. Βεβαίως και στις δύο περιπτώσεις εντοπίζεται αύξηση του πάγιου ενεργητικού για μια χρονιά χωρίς αυτή να προσεγγίζει την τιμή του έτους βάσης. Το 2019 ο Δήμος Καλαμάτας αυξάνει το πάγιο ενεργητικό του κατά 8,22% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση ενώ ο Δήμος Κορινθίων κατά 1,42% στο έτος 2020. Η εικόνα των δυο Δήμων είναι παρόμοια και δεν απεικονίζει κάποια σημαντική επένδυση πάγιου ενεργητικού.

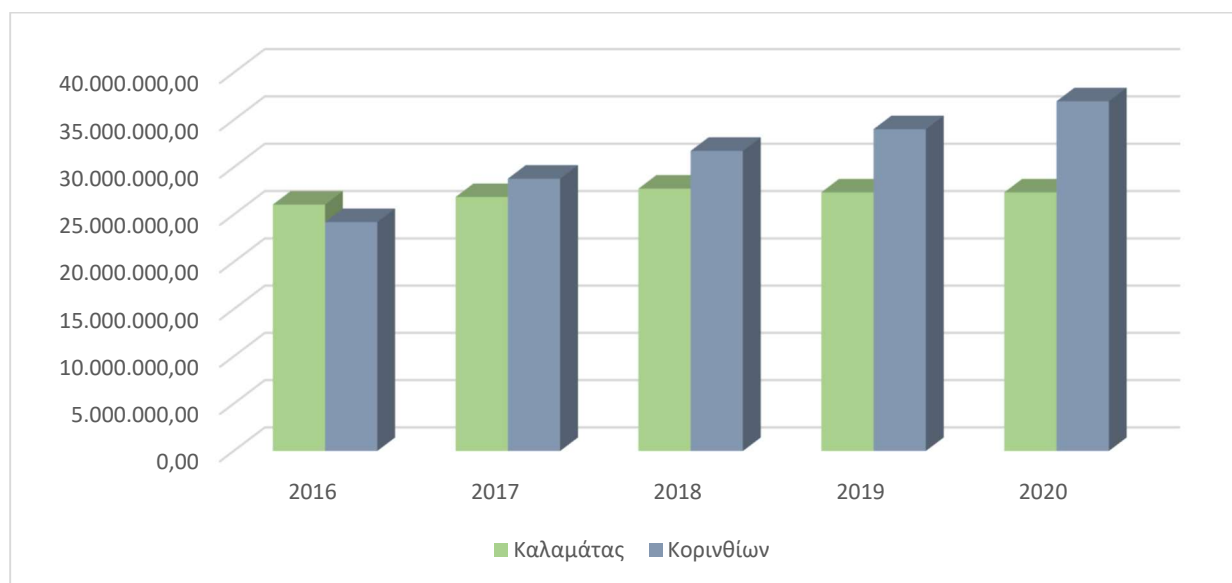
Γράφημα 1 : Γραφική παράσταση για το πάγιο ενεργητικό των Δήμων (2016-2020)

4.3.2 Κυκλοφορούν ενεργητικό

Πίνακας 6 : Κυκλοφορούν ενεργητικό των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Καλαμάτας	26.064.116,50	26.871.619,02	27.753.895,50	27.362.523,19	27.356.320,44
Κορινθίων	24.223.132,54	28.808.552,88	31.746.892,94	34.038.337,37	36.988.291,66

Στον Δήμο Καλαμάτας καταγράφεται διαχρονική αύξηση του κυκλοφορούντος ενεργητικού και μόνο τα δύο τελευταία έτη σημειώνεται μικρή μείωση. Αυτό οφείλεται κυρίως στην μείωση των απαιτήσεων του Δήμου που κατέχουν υψηλό ποσοστό επί του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Ο Δήμος Κορινθίων εμφανίζει μεγαλύτερη αύξηση του κυκλοφορούντος στο διάστημα των πέντε ετών και σε αυτό οφείλεται κυρίως η αύξηση των διαθεσίμων του. Και οι δύο Δήμοι παρουσιάζουν ανοδική τάση του κυκλοφορούντος ενεργητικού με την μεγαλύτερη μεταβολή να σημειώνεται στον Δήμο Κορινθίων.

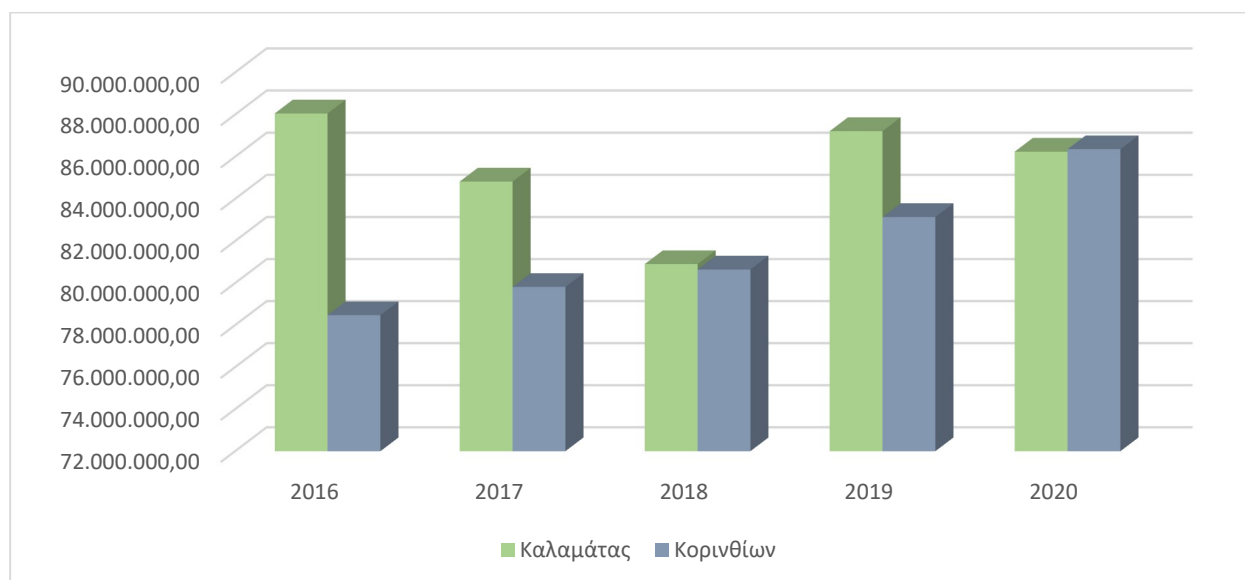
Γράφημα 2 : Γραφική παράσταση για το κυκλοφορούν ενεργητικό των Δήμων (2016-2020)

4.3.3 Ίδια κεφάλαια

Πίνακας 7 : Ίδια κεφάλαια των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Καλαμάτας	88.054.308,50	84.822.800,97	80.902.882,68	87.213.346,11	86.239.988,26
Κορινθίων	78.475.749,55	79.817.747,37	80.648.376,31	83.138.216,62	86.356.893,04

Σύμφωνα με τον πίνακα 7, τα υψηλότερα Ίδια Κεφάλαια παρουσιάζει ο Δήμος Καλαμάτας. Ο Δήμος Κορινθίων καταγράφει σταθερά αύξουσα πορεία σε αντίθεση με τον Δήμο Καλαμάτας όπου παρουσιάζει αύξηση μόνο στην χρήση 2019 καταγράφοντας το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης στην υπό εξέταση περίοδο.

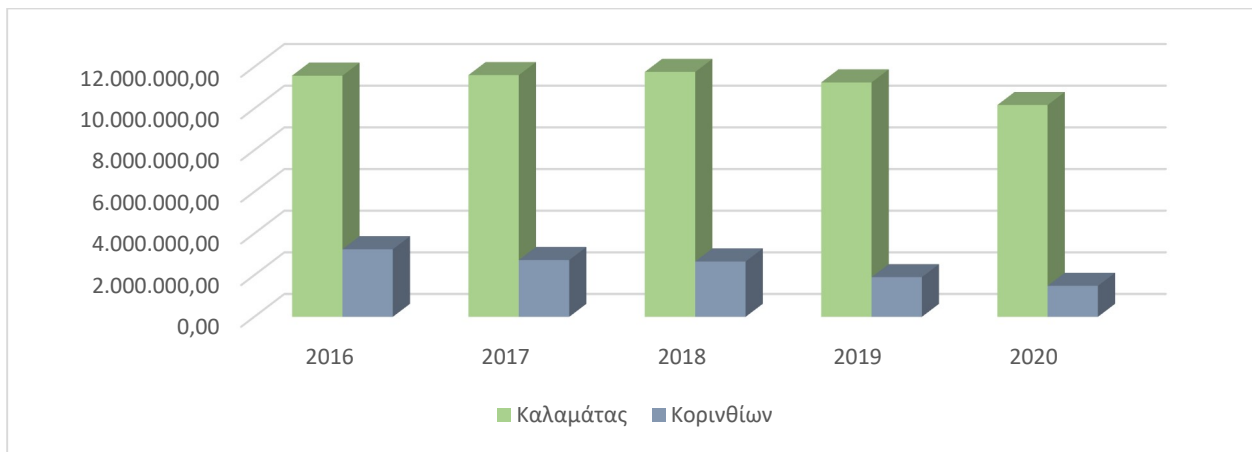
Γράφημα 3 : Γραφική παράσταση για τα Ίδια Κεφάλαια των Δήμων (2016-2020)

4.3.4 Υποχρεώσεις

Πίνακας 8 : Υποχρεώσεις των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Καλαμάτας	11.580.569,17	11.609.029,11	11.759.509,63	11.257.099,21	10.169.708,43
Κορινθίων	3.244.826,44	2.729.113,37	2.658.233,07	1.907.962,24	1.489.512,05

Από την ανάλυση των δεδομένων του πίνακα 8, αποτυπώνεται ότι το μικρότερο ποσό σε υποχρεώσεις το κατέχει ο Δήμος Κορινθίων. Ο Δήμος Καλαμάτας αυξάνει κατά λίγο τις υποχρεώσεις του στα έτη 2017 και 2018 ενώ στις επόμενες χρήσεις παρουσιάζει μείωση. Αντίστοιχα ο Δήμος Κορινθίων για την εξεταζόμενη περίοδο καταγράφει σταθερά φθίνουσα πορεία.

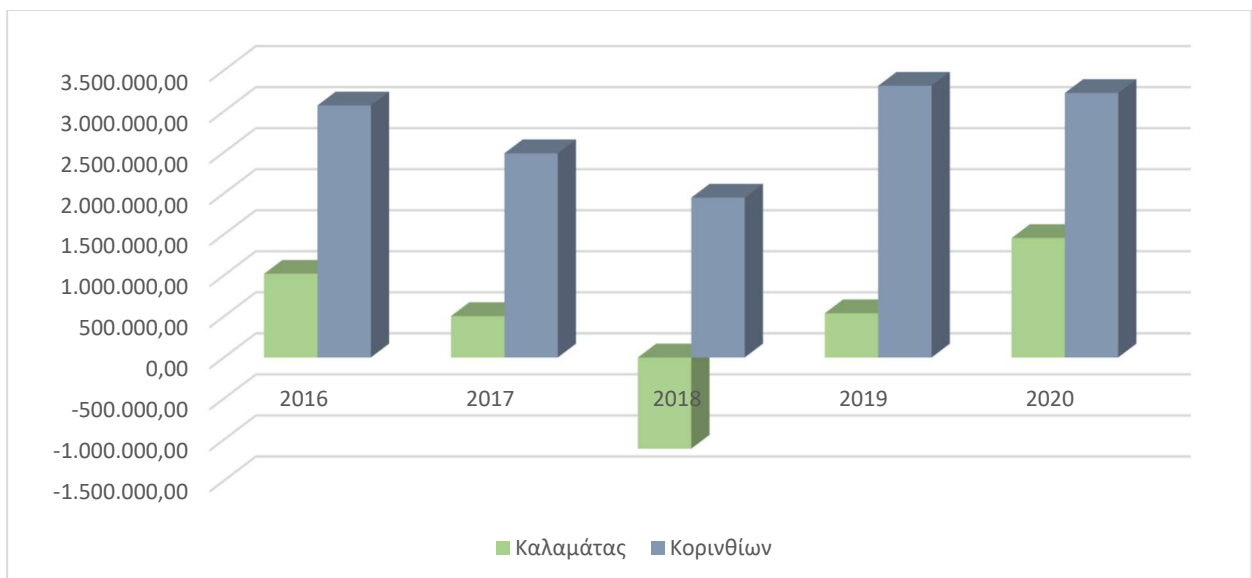
Γράφημα 4 : Γραφική παράσταση για τις Υποχρεώσεις των Δήμων (2016-2020)

4.3.5 Αποτελέσματα χρήσης

Πίνακας 9 : Πίνακας Αποτελεσμάτων χρήσης (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Καλαμάτας	1.018.814,19	503.552,12	-1.109.917,33	538.779,84	1.454.585,80
Κορινθίων	3.071.505,08	2.487.520,12	1.947.248,76	3.311.687,07	3.222.826,92

Όπως προκύπτει από την μελέτη του πίνακα 9, ο Δήμος Κορινθίων παρουσιάζει το υψηλότερο πλεόνασμα και ο Δήμος Καλαμάτας καταγράφει το μοναδικό έλλειμμα του δείγματος στην χρήση 2018. Σαφώς και η διαχείριση του κόστους αποτελεί σημαντικό στόχο στους ΟΤΑ αλλά προτεραιότητα αποτελεί η παροχή υπηρεσιών στους πολίτες.

Γράφημα 5 : Γραφική παράσταση των Αποτελεσμάτων χρήσης των Δήμων (2016-2020)

4.4 Χρηματοοικονομική ανάλυση με την χρήση αριθμοδεικτών

Η χρήση αριθμοδεικτών είναι πολύ συχνή στον κλάδο της Οικονομίας και αποτελεί σημαντικό εργαλείο στην ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (Τζωρτζόπουλος & Λειβαδά, 2012). Σε αυτή την ενότητα, έχουν χρησιμοποιηθεί πληροφορίες που δημοσιεύονται στις λογιστικές καταστάσεις των ΟΤΑ.

4.4.1 Δείκτες ανά κάτοικο

Εκτός των αριθμοδεικτών που προκύπτουν από την ανάλυση των στοιχείων που καταγράφονται στις οικονομικές καταστάσεις μπορεί να υπάρξει και ανάλυση από άλλους παράγοντες. Ένας τέτοιος παράγοντας αποτελεί και το μέγεθος των δήμων με βάση τον πληθυσμό του. Ο πληθυσμός ανά Δήμο προκύπτει από την απογραφή πληθυσμού που διενεργήθηκε από την ΕΛΣΤΑΤ.

Πίνακας 10 : Πληθυσμός ανά Δήμο

ΔΗΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
Καλαμάτας	71.894
Κορινθίων	56.437

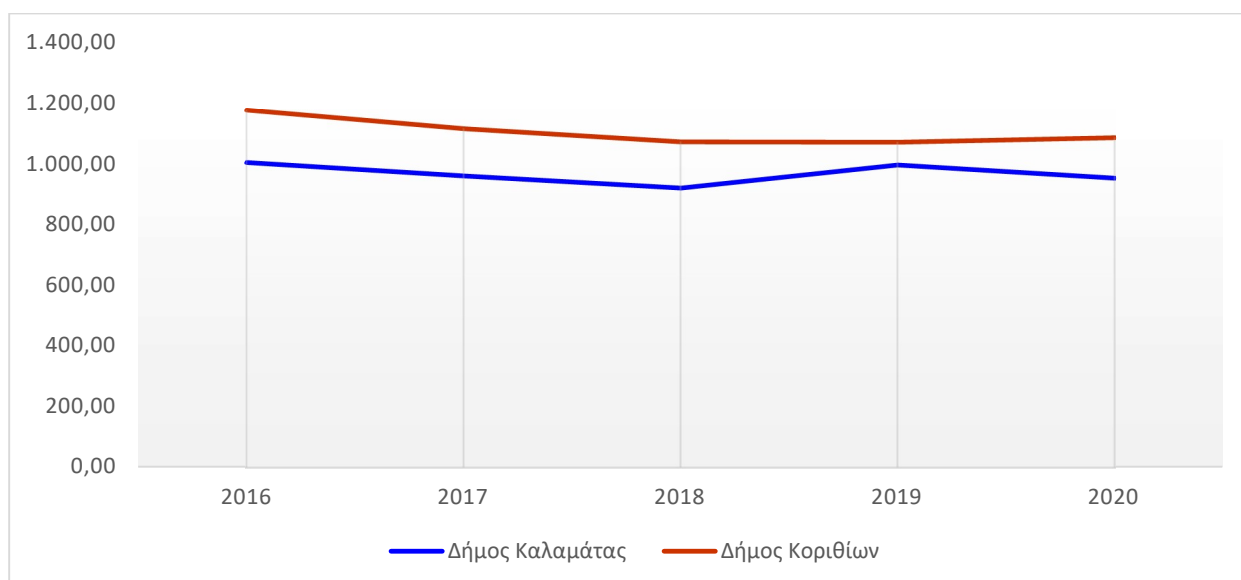
Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ, 2021 (https://elstat-outsourcers.statistics.gr/Census2022_GR.pdf)

4.4.1.1 Πάγιο ενεργητικό ανά κάτοικο

Πίνακας 11: Πάγιο ενεργητικό ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	1.003,50	959,06	919,43	995,00	952,38
Δήμος Κορινθίων	1.176,30	1.114,50	1.070,95	1.070,21	1.085,42

Όπως προκύπτει από την ανάλυση των δεδομένων του πίνακα το πάγιο ενεργητικό ανά κάτοικο είναι μεγαλύτερο στον Δήμο Καλαμάτας. Παρατηρείται πως και στους δύο Δήμους παρουσιάζεται μείωση γεγονός που αποδεικνύει και την καθοδική τάση των επενδύσεων. Ο Δήμος Καλαμάτας αν και ξεπερνά τον Δήμο Κορινθίων σε πληθυσμό, καταγράφει μικρότερη απόδοση .

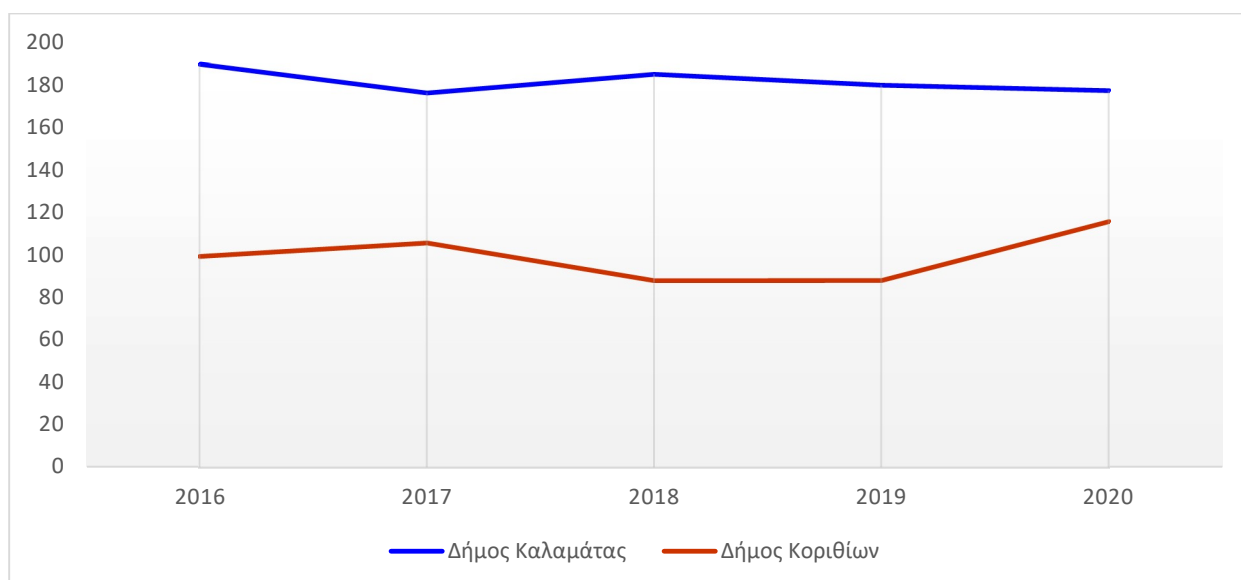
Γράφημα 6: Γραφική παράσταση πάγιου ενεργητικού των Δήμων (2016-2020)

4.4.1.2 Απαιτήσεις ανά κάτοικο

Πίνακας 12: Απαιτήσεις ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	189,94	176,41	185,2	180,04	177,5
Δήμος Κορινθίων	99,49	105,74	88,05	88,12	115,85

Στον Δήμο Κορινθίων καταγράφονται μικρότερα ποσά απαιτήσεων ανά κάτοικο τα οποία αυξάνονται στις χρήσεις 2017 και 2020. Ο μέσος όρος των απαιτήσεων ανά κάτοικο του Δήμου Καλαμάτας είναι σχεδόν το διπλάσιο ποσό από αυτό του Δήμου Κορινθίων. Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα του Πίνακα 12, το ποσό των απαιτήσεων ανά κάτοικο κινείται σε υψηλά επίπεδα. Στην πραγματικότητα οι απαιτήσεις των Δήμων αποτελούν χρέη προηγούμενων χρήσεων για τα οποία δεν μπορεί να εξασφαλιστεί η ικανότητα είσπραξης τους.

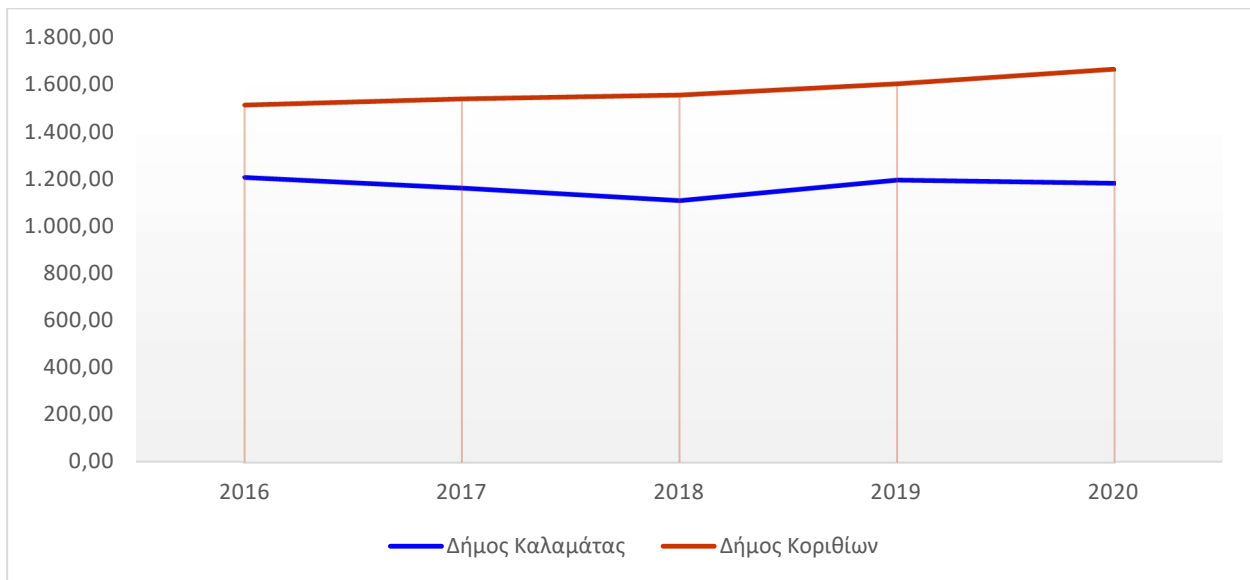
Γράφημα 7: Γραφική παράσταση απαιτήσεων ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020)

4.4.1.3 Ίδια Κεφάλαια ανά κάτοικο

Πίνακας 13: Ίδια κεφάλαια ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	1.207,78	1.163,45	1.109,69	1.196,24	1.182,89
Δήμος Κορινθίων	1.514,51	1.540,41	1.556,44	1.604,49	1.666,61

Ο Δήμος Κορινθίων αν και μικρότερος πληθυσμιακά κατέχει το προβάδισμα σε σχέση με τον Δήμο Καλαμάτας με τα περισσότερα ίδια κεφάλαια ανά κάτοικο. Ο Δήμος Καλαμάτας παρουσιάζει σταδιακή μείωση με εξαίρεση το έτος 2019 σε αντίθεση με τον Δήμο Κορινθίων όπου εμφανίζει σταδιακή αύξηση 152,10€ και αυτό οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις των αποθεματικών κεφαλαίων καθώς επίσης και των αποτελεσμάτων εις νέο. Από αυτόν τον δείκτη παρατηρείται πως ο Δήμος Κορινθίων υπερέρχει του Δήμου Καλαμάτας αν και υπολείπεται πληθυσμιακά.

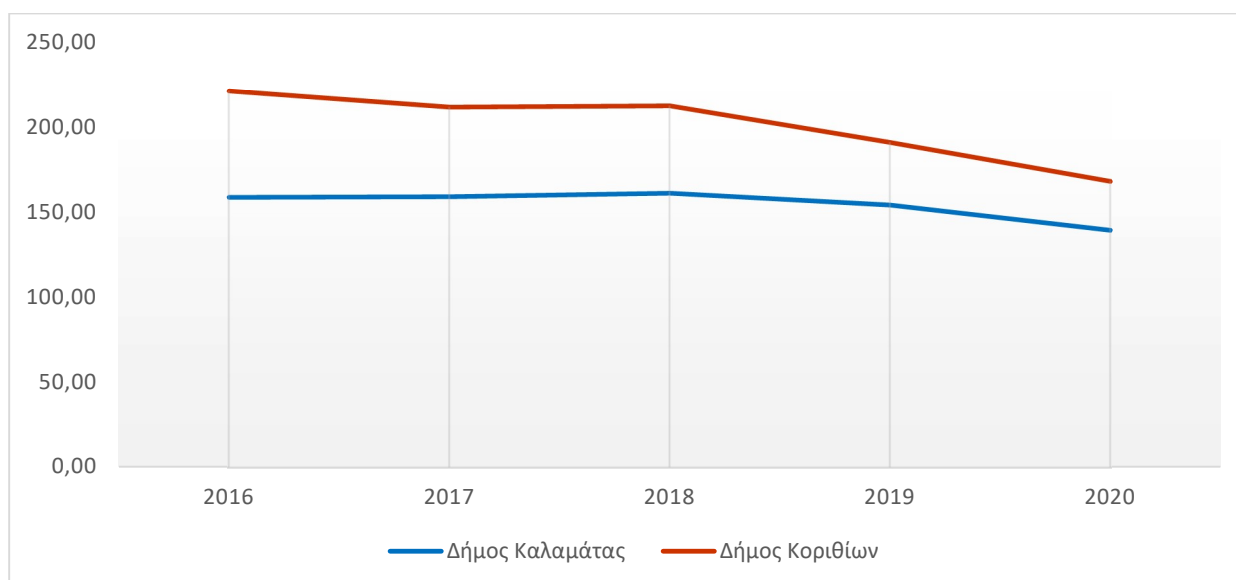
Γράφημα 8: Γραφική παράσταση ιδίων κεφαλαίων ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020)

4.4.1.4 Υποχρεώσεις ανά κάτοικο

Πίνακας 14: Υποχρεώσεις ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	158,84	159,23	161,30	154,41	139,49
Δήμος Κορινθίων	62,62	52,67	51,30	36,82	28,75

Μεγάλο μέρος των υποχρεώσεων των Δήμων αποτελούνται από δανειοδοτήσεις των πρώην Καποδιστριακών Δήμων που προβλέπεται να εξοφληθούν άμεσα. Ο Δήμος Καλαμάτας κατέχει αρκετά μεγαλύτερο ποσό υποχρεώσεων ανά κάτοικο ενώ η μείωση που παρουσιάζει διαχρονικά είναι μικρή. Σε αντίθεση με τον Δήμο Κορινθίων όπου οι υποχρεώσεις ανά κάτοικο είναι πολύ μικρότερες και η μείωση διαχρονικά ξεπερνά το 50%. Και οι δύο Δήμοι παρουσιάζουν μείωση στις χρήσεις 2019 και 2020.

Γράφημα 9: Γραφική παράσταση υποχρεώσεων ανά κάτοικο των Δήμων (2016-2020)

4.4.2 Δείκτες ρευστότητας

Οι δείκτες ρευστότητας εμφανίζουν την οικονομική κατάσταση των Δήμων βραχυχρόνια και την ικανότητα άμεσης ανταπόκρισης στις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις τους. Παρακάτω θα αναλυθούν οι πιο σημαντικοί δείκτες.

4.4.2.1 Δείκτης Γενικής Ρευστότητας

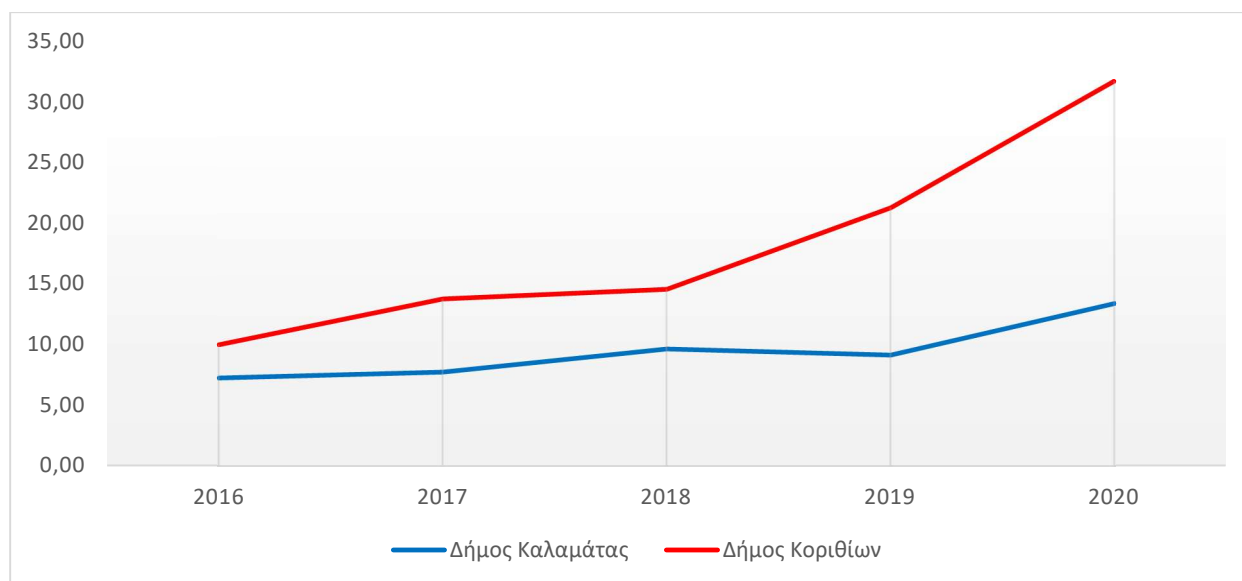
Όπως προαναφέρθηκε στο κεφάλαιο 3, οι τιμές οι οποίες ξεπερνούν την τιμή 2 θεωρούνται επιθυμητές. Ο εν λόγω δείκτης παρουσιάζει την παρακάτω διαχρονική εξέλιξη για τον Δήμο Καλαμάτας και Δήμο Κορινθίων αντίστοιχα:

Πίνακας 15: Δείκτης γενικής ρευστότητας των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	7,25	7,74	9,63	9,15	13,39
Δήμος Κορινθίων	9,99	13,76	14,55	21,26	31,72

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Πίνακα 15, εξακριβώνεται ότι ο δείκτης γενικής ρευστότητας απεικονίζει ανοδική πορεία και στους δύο Δήμους με μοναδική εξαίρεση την χρήση 2019 για τον Δήμο Καλαμάτας όπου και υπάρχει μια μικρή μείωση. Ο Δήμος Κορινθίων στην πενταετία όπου πραγματοποιείται η ανάλυση τριπλασιάζει την τιμή του και παρουσιάζει την υψηλότερη τιμή. Ο

Δήμος Κορινθίων δείχνει να μπορεί να ανταπεξέλθει καλύτερα στην αποπληρωμή των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του.

Γράφημα 10: Γραφική παράσταση Δείκτη γενικής ρευστότητας των Δήμων (2016-2020)

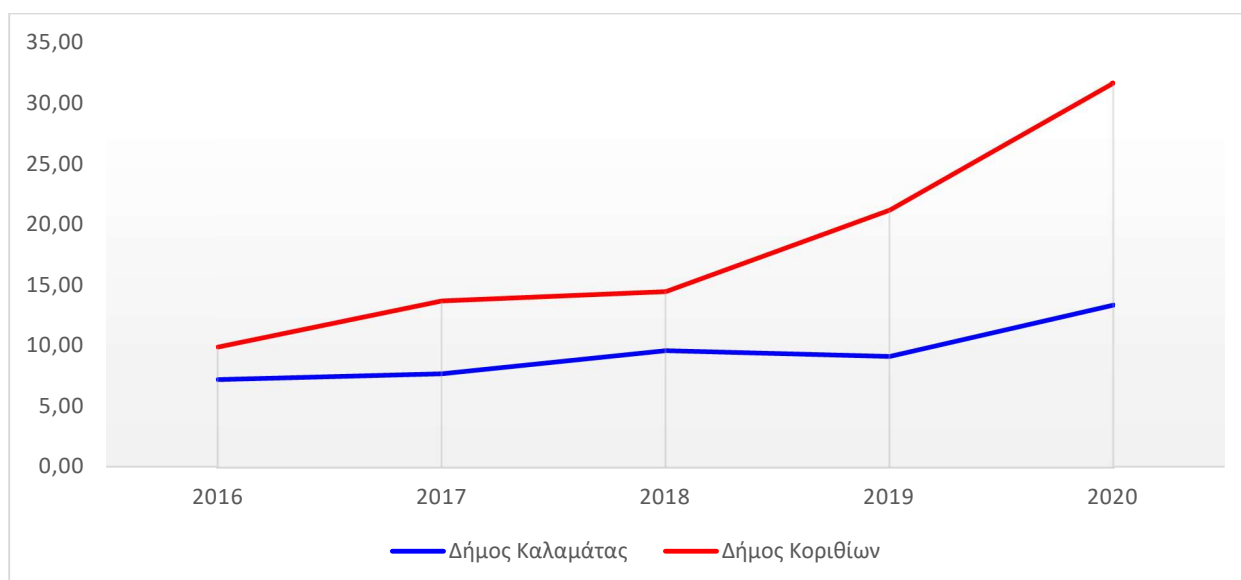
4.4.2.2 Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας

Παρακάτω παρατίθεται ο πίνακας με τις τιμές του δείκτη άμεσης ρευστότητας για τους εξεταζόμενους δήμους:

Πίνακας 16: Δείκτης άμεσης ρευστότητας των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	7,25	7,74	9,63	9,15	13,39
Δήμος Κορινθίων	9,93	13,72	14,51	21,22	31,67

Στον δείκτη άμεσης ρευστότητας δεν υπολογίζονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό τα αποθέματα εφόσον δεν είναι άμεσα ρευστοποιήσιμα. Στο δείγμα που εξετάζεται αξίζει να σημειωθεί πως ο Δήμος Καλαμάτας δεν διαθέτει αποθέματα στις καταστάσεις του και αυτό συνεπάγεται πως δεν υπάρχει κάποια διαφορά με τον δείκτη γενικής ρευστότητας. Παρατηρώντας τον Πίνακα 15 και τον Πίνακα 16 δεν εμφανίζεται κάποια μεγάλη διαφορά στους δύο δήμους οπότε ισχύει ότι αναφέρθηκε και παραπάνω.

Γράφημα 11: Γραφική παράσταση Δείκτη άμεσης ρευστότητας των Δήμων (2016-2020)

4.4.3 Δείκτες Δραστηριότητας

Οι δείκτες δραστηριότητας προσδιορίζουν τον βαθμό της αποτελεσματικής χρήσης των περιουσιακών στοιχείων των Δήμων. Παρακάτω θα πραγματοποιηθεί ανάλυση των σημαντικότερων αριθμοδεικτών.

4.4.3.1 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απαιτήσεων

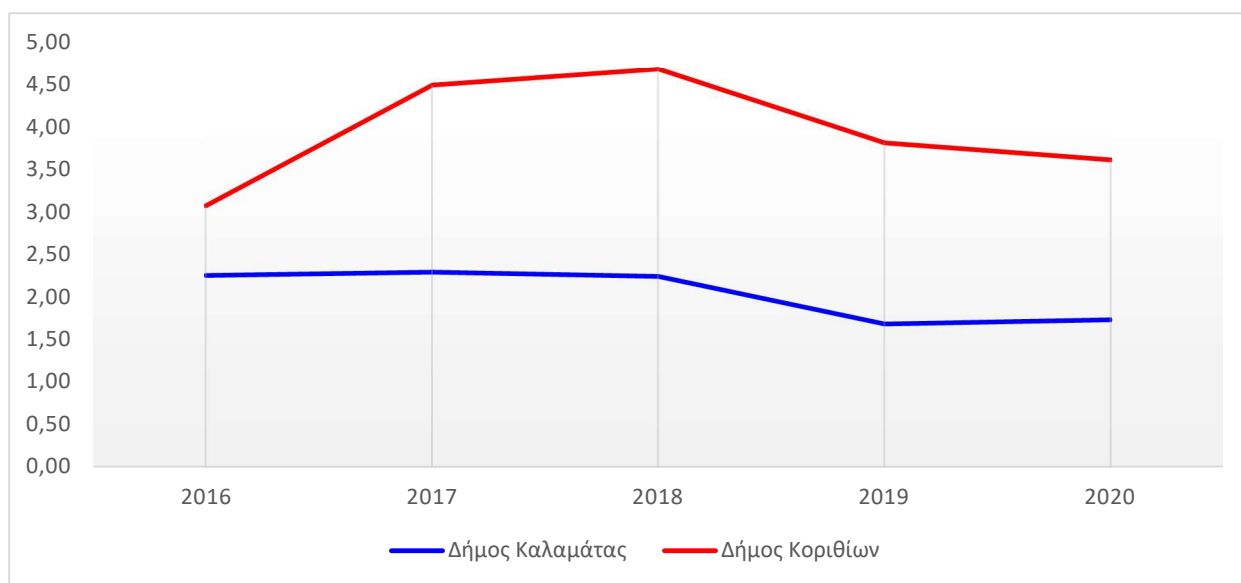
Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων κρίνεται ως ο πιο σημαντικός δείκτης της κατηγορίας, καθώς απεικονίζει πόσες φορές ο εκάστοτε δήμος εισπράττει τις απαιτήσεις του συγκριτικά με τις πωλήσεις μέσα σε μια λογιστική χρήση. Ο εν λόγω δείκτης εμφανίζει την παρακάτω διαχρονική πορεία για τους υπό εξέταση δήμους:

Πίνακας 17: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	2,25	2,29	2,24	1,68	1,73
Δήμος Κορινθίων	3,07	4,49	4,68	3,81	3,61

Από την μελέτη του Πίνακα 17 παρατηρείται ότι και οι δύο δήμοι εμφανίζουν μικρές αυξομειώσεις. Ο Δήμος Κορινθίων παρουσιάζει καλύτερη εισπρακτική ικανότητα στο εξεταζόμενο διάστημα καθώς η μέση τιμή του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας εισπρακτέων

ανέρχεται στην τιμή 3,93, τιμή σχεδόν διπλάσια από τον Δήμο Καλαμάτας όπου αντίστοιχα ανέρχεται στην τιμή 2,03. Και οι δύο δήμοι παρουσιάζουν μεγάλη μείωση από την χρήση 2019 και μετά, αυτό οφείλεται στην σημαντική μείωση των επιχορηγήσεων όπου και υπήρξε καθώς επίσης και στην δυσκολία των πολιτών να ανταποκριθούν με συνέπεια στις υποχρεώσεις τους λόγω των συνθηκών κρίσης που υπήρξαν εκείνο το χρονικό διάστημα.

Γράφημα 12: Γραφική παράσταση του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων των Δήμων (2016-2020)

4.4.3.2. Μέση Περίοδος Είσπραξης Απαιτήσεων

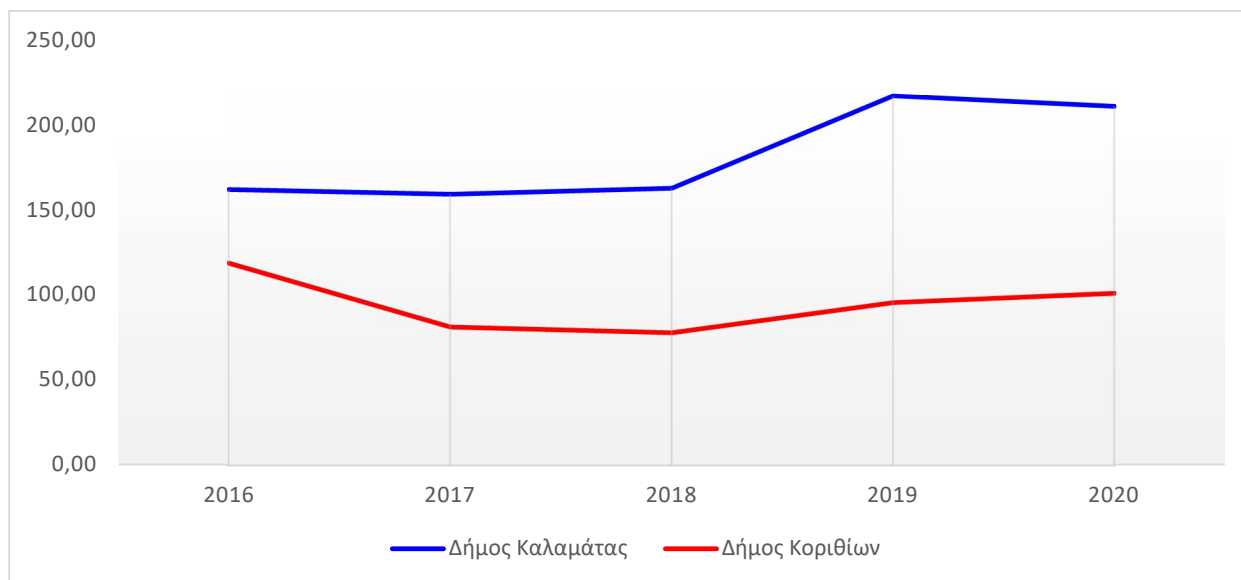
Ο δείκτης της μέσης περιόδου είσπραξης απαιτήσεων συνεισφέρει στην καλύτερη ερμηνεία του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων, καθώς αποτυπώνει την χρονική περίοδο είσπραξης των απαιτήσεων των δήμων. Ακολουθεί ο πίνακας όπου απεικονίζει τον παραπάνω αριθμοδείκτη για τους εξεταζόμενους δήμους:

Πίνακας 18: Μέση περίοδος είσπραξης απαιτήσεων των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	162,22	159,39	162,95	217,26	210,98
Δήμος Κορινθίων	118,89	81,29	77,99	95,80	101,11

Από την μελέτη των δεδομένων του Πίνακα 18 διαπιστώνουμε ότι η μέση διάρκεια είσπραξης των απαιτήσεων για τον Δήμο Καλαμάτας παρουσιάζει μείωση κατά τις χρήσεις 2017 και 2020 ενώ ο

Δήμος Κορινθίων μειώνεται στις χρήσεις 2017 και 2018. Η μέση όρος των ημερών που χρειάζεται ο Δήμος Καλαμάτας να εισπράξει τις απαιτήσεις του είναι 182,56, αριθμός σχεδόν διπλάσιος από αυτόν του Δήμου Κορινθίων όπου αντίστοιχα χρειάζεται 95,01 ημέρες. Σύμφωνα λοιπόν με τον δείκτη μέσης περιόδου εισπραξης απαιτήσεων καλύτερη εικόνα εμφανίζει ο Δήμος Κορινθίων. Ακολουθεί και το σχετικό διάγραμμα που αφορά τον αναφερόμενο δείκτη:

Γράφημα 13: Γραφική παράσταση της μέσης περιόδου εισπραξης απαιτήσεων των Δήμων (2016-2020)

4.4.3.3. Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Εξόφλησης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων

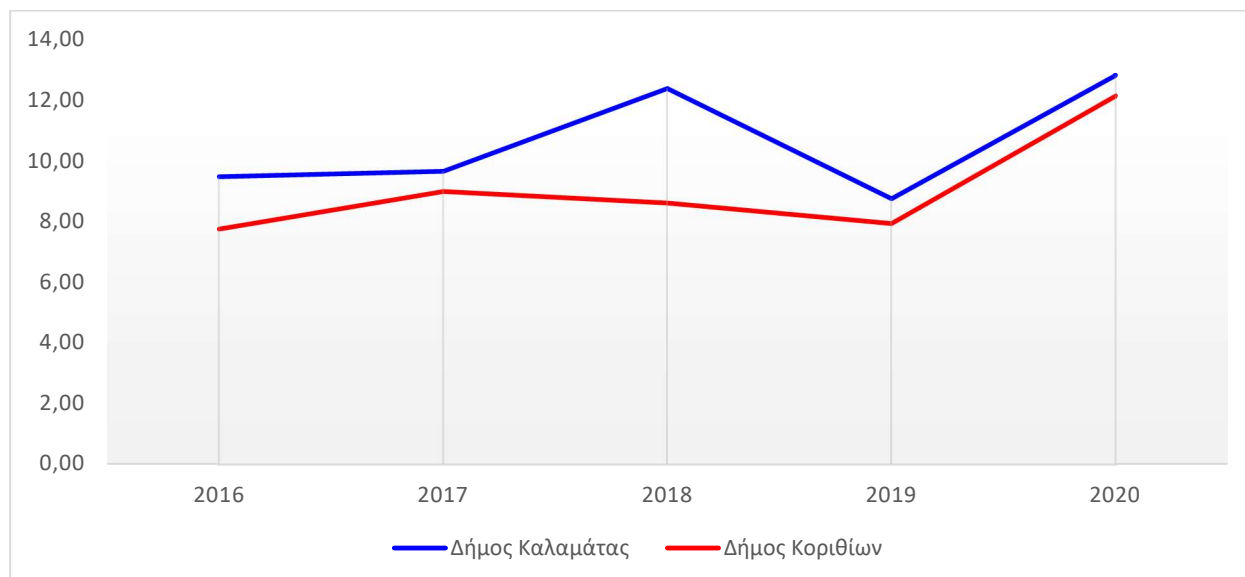
Στόχος του αριθμοδείκτη ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων είναι ο προσδιορισμός του τρόπου χρηματοδότησης της λειτουργίας του δήμου και η κατανόηση της πιστοληπτικής του ικανότητας. Ακολουθεί ο πίνακας που απεικονίζει τον δείκτη ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων για τον Δήμος Καλαμάτας και Δήμο Κορινθίων αντίστοιχα:

Πίνακας 19: Δείκτης ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	9,49	9,67	12,39	8,76	12,83
Δήμος Κορινθίων	7,76	9,00	8,62	7,94	12,15

Όπως προκύπτει από την ανάλυση του Πίνακα 19 και οι δύο δήμοι διαγράφουν την ίδια πορεία διαχρονικά αλλά με διαφορετικές τιμές. Ο Δήμος Καλαμάτας εμφανίζει την καλύτερη ικανότητα

πληρωμής των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στο έτος 2020 όπου η τιμή αγγίζει το 12,83. Από τα αποτελέσματα του πίνακα δεν προκύπτει πρόβλημα στην εξόφλησή των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων σε κανέναν από τους δυο υπό εξέταση δήμους.

Γράφημα 14: Γραφική παράσταση του δείκτη ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων των Δήμων (2016-2020)

4.4.3.4 Μέση Περίοδος Πληρωμής

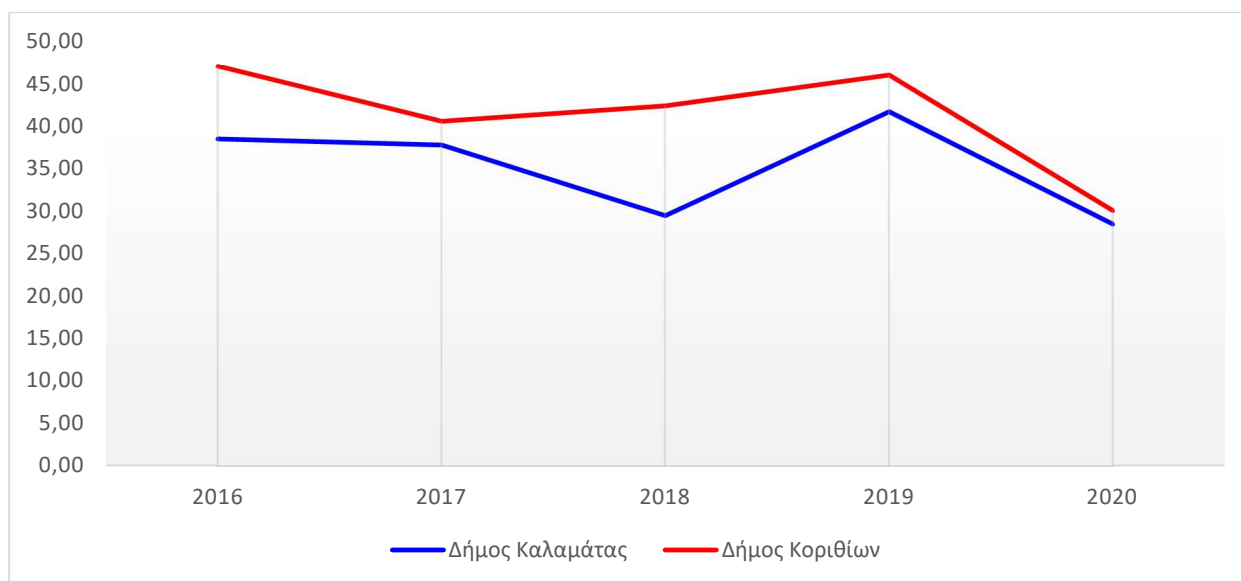
Η μέση περίοδος πληρωμής συνεισφέρει στην πληρέστερη ερμηνεία του παραπάνω αριθμοδείκτη, καθώς εμφανίζει την χρονική περίοδο που χρειάζεται έως την εξόφληση των υποχρεώσεων των δήμων. Ο εν λόγω δείκτης εμφανίζει την παρακάτω διαχρονική εξέλιξη για τους εξεταζόμενους δήμους:

Πίνακας 20: Μέση περίοδος πληρωμής

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	38,46	37,75	29,46	41,67	28,45
Δήμος Κορινθίων	47,04	40,56	42,34	45,97	30,04

Όπως προκύπτει και από τον παραπάνω πίνακα ο Δήμος Κορινθίων καταγράφει μεγαλύτερο αριθμό ημερών εξόφλησης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Ο Δήμος Καλαμάτας παρουσιάζει φθίνουσα πορεία με εξαίρεση την χρήση 2019 όπου καταγράφει αύξηση όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 15. Τέλος, οι δύο δήμοι το έτος 2020 εμφανίζουν μείωση των

ημερών που χρειάζονται για την εξόφληση των υποχρεώσεων τους και έτσι καταφέρνουν να διασφαλίσουν την οικονομική θέση του οργανισμού.

Γράφημα 15: Γραφική παράσταση της μέσης περιόδου πληρωμής των Δήμων (2016-2020)

4.4.4 Δείκτες Μόχλευσης

Οι δείκτες μόχλευσης απεικονίζουν την ικανότητα των οργανισμών να αποπληρώνουν τους τόκους και το κεφάλαιο του μακροπρόθεσμου χρέους αυτών και συνεπώς αποτιμούν τον κίνδυνο φερεγγυότητας μακροπρόθεσμα. Πιο κάτω θα αναλυθούν οι πιο σημαντικοί δείκτες της κατηγορίας αυτής.

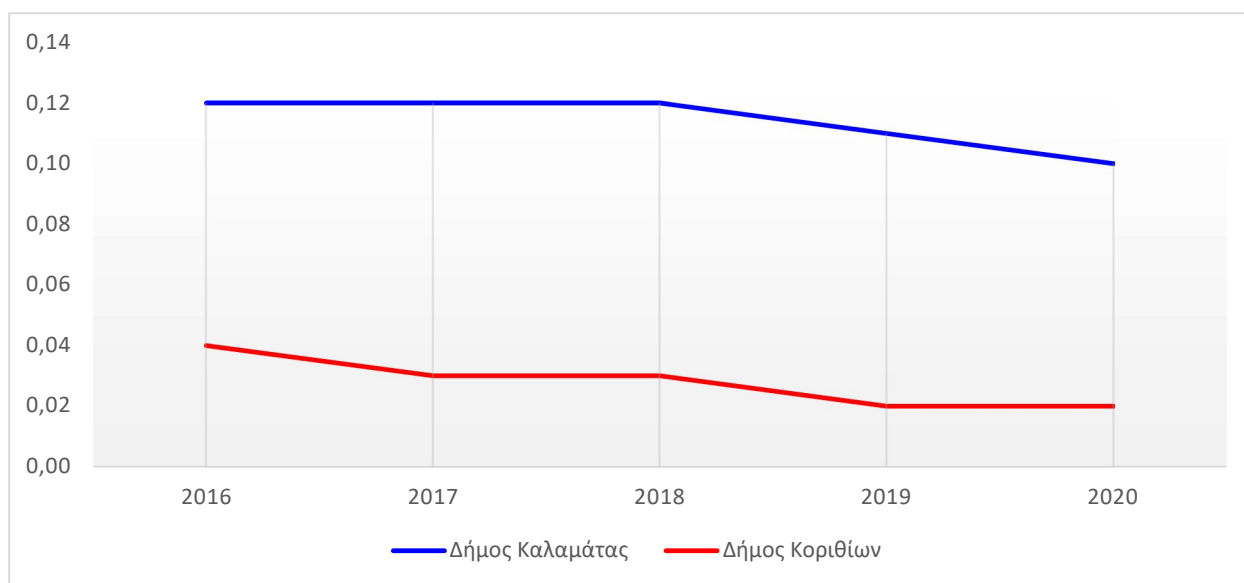
4.4.4.1 Δείκτης Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης

Επισημαίνεται ότι στα ξένα κεφάλαια περιλαμβάνονται όλες οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Ακολουθεί ο πίνακας που απεικονίζει τον δείκτη συνολικής δανειακής επιβάρυνσης για τους εξεταζόμενους δήμους:

Πίνακας 21: Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	0,12	0,12	0,12	0,11	0,10
Δήμος Κορινθίων	0,04	0,03	0,03	0,02	0,02

Όπως εμφανίζεται και στον πίνακα 21 την μεγαλύτερη δανειακή επιβάρυνση την κατέχει ο Δήμος Καλαμάτας. Κανένας από τους δύο δήμους δεν αυξάνει στο διάστημα της μελέτης τον εξεταζόμενο δείκτη. Τα περιουσιακά στοιχεία των δήμων αποκτώνται κατά βάση από ίδια κεφάλαια γι' αυτό τον λόγο είναι πολύ μικρή η πίεση καταβολής τόκων και κεφαλαίων από τη χρηματοδότηση.

Γράφημα 16: Γραφική παράσταση του δείκτη συνολικής δανειακής επιβάρυνσης των Δήμων (2016-2020)

4.4.4.2 Αριθμοδείκτης Κάλυψης Τόκων

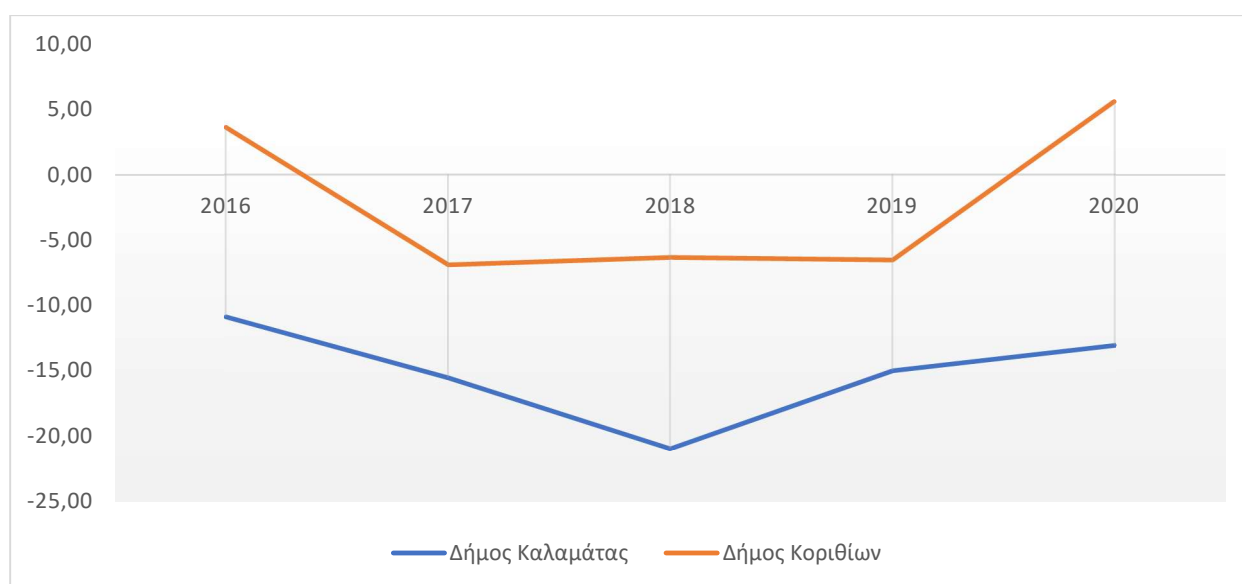
Παρακάτω παρουσιάζεται ο πίνακας για τον δείκτη κάλυψης τόκων του Δήμου Καλαμάτας και του Δήμου Κορινθίων:

Πίνακας 22: Δείκτης κάλυψης τόκων των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	-10,88	-15,54	-20,97	-15,01	-13,05
Δήμος Κορινθίων	3,61	-6,90	-6,33	-6,53	5,63

Σύμφωνα με τον πίνακα 22 και το σχήμα 17 και οι δύο δήμοι καταγράφουν δυσκολία στην κάλυψη των τόκων. Μόνο στον Δήμο Κορινθίων παρουσιάζεται ευκολία στην αποπληρωμή των τόκων και αυτό στα έτη 2016 και 2020. Ο Δήμος Καλαμάτας παρουσιάζει την χειρότερη τιμή του δείγματος με αυτή να αγγίζει το 20,97 στο έτος 2018. Σε αυτά τα αποτελέσματα έχει συμβάλει

η μείωση των πωλήσεων και η ταυτόχρονη αύξηση των δαπανών με συνέπεια την μείωση των αποτελεσμάτων χρήσης προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων.

Γράφημα 17: Γραφική παράσταση του δείκτη κάλυψης τόκων των Δήμων (2016-2020)

4.4.5 Δείκτες Απόδοσης

Οι δείκτες απόδοσης αναφέρονται στην αποδοτικότητα της διοίκησης η οποία έχει σκοπό την δημιουργία κέρδους. Ωστόσο, οι δήμοι αποτελούν μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και συνεπώς οι εν λόγω δείκτες αξιολογούν τα κέντρα λήψεως αποφάσεων και τον βαθμό απόδοσης της εκάστοτε διοίκησης. Πιο συγκεκριμένα αποδοτική κρίνεται η διοίκηση η οποία δύναται να ελαχιστοποιήσει την λήψη κρατικών επιχορηγήσεων εξοικονομώντας πόρους του κρατικού προϋπολογισμού. Πιο κάτω θα αναλυθούν οι σημαντικότεροι δείκτες της εν λόγω κατηγορίας.

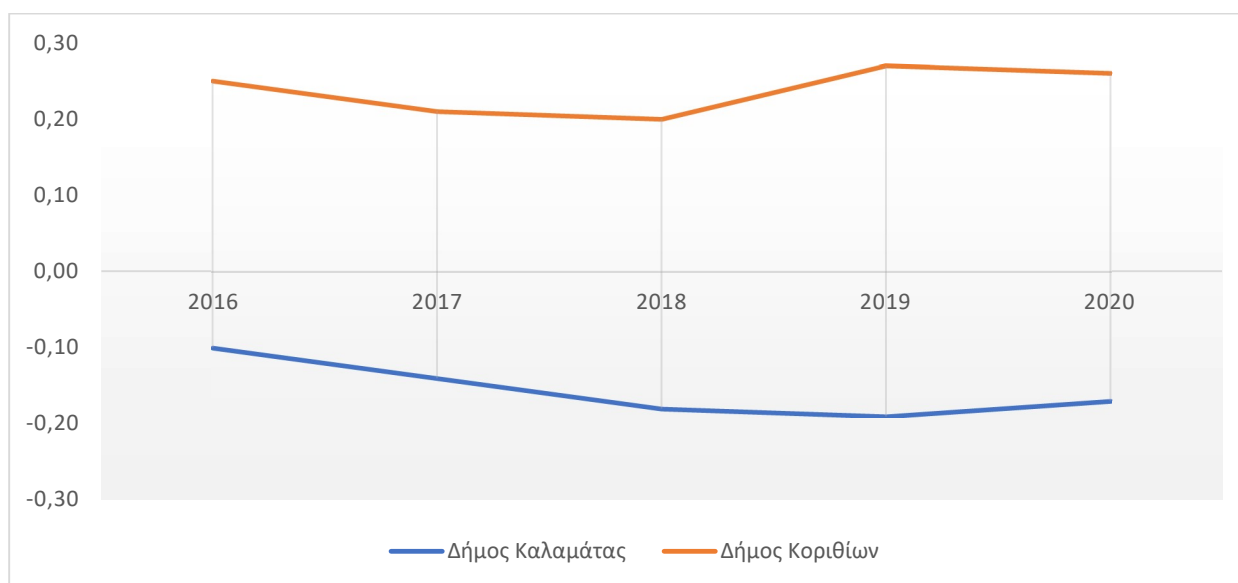
4.4.5.1 Δείκτης Μεικτού Περιθωρίου Κέρδους

Ο δείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους απεικονίζει το μεικτό κέρδος των δήμων από την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες. Με άλλα λόγια αποτυπώνει την σχέση μεταξύ του κόστους και των εσόδων των δήμων από την παροχή υπηρεσιών προς τους δημότες τους. Ακολουθεί ο σχετικός πίνακας ανάλυσης για τον εν λόγω δείκτη:

Πίνακας 23: Δείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	-0,10	-0,14	-0,18	-0,19	-0,17
Δήμος Κορινθίων	0,25	0,21	0,20	0,27	0,26

Σύμφωνα με την ανάλυση των δεδομένων του πίνακα 23 αλλά και όπως προκύπτει από το σχήμα 18 διακρίνεται ότι ο Δήμος Καλαμάτας κατέχει μικρότερο δείκτη μεικτού περιθωρίου κέρδους. Οι αρνητικές τιμές που εμφανίζονται στον πίνακα για τον Δήμο Καλαμάτας υποδηλώνουν ζημία η οποία διαχρονικά αυξάνεται. Από το αρνητικό πρόσημο καταλαβαίνουμε πως ο οργανισμός προκειμένου να είναι βιώσιμος θα πρέπει να αυξηθούν τα έσοδα από πωλήσεις και να περιοριστεί το κόστος αγαθών και υπηρεσιών. Αντίστοιχα στον Δήμο Κορινθίων προκύπτει το συμπέρασμα πως μπορεί να καλύψει τα λειτουργικά του έξοδα καθώς σε όλες τις χρήσεις εμφανίζει κέρδος.

Γράφημα 18: Γραφική παράσταση του δείκτη μεικτού περιθωρίου κέρδους των Δήμων (2016-2020)

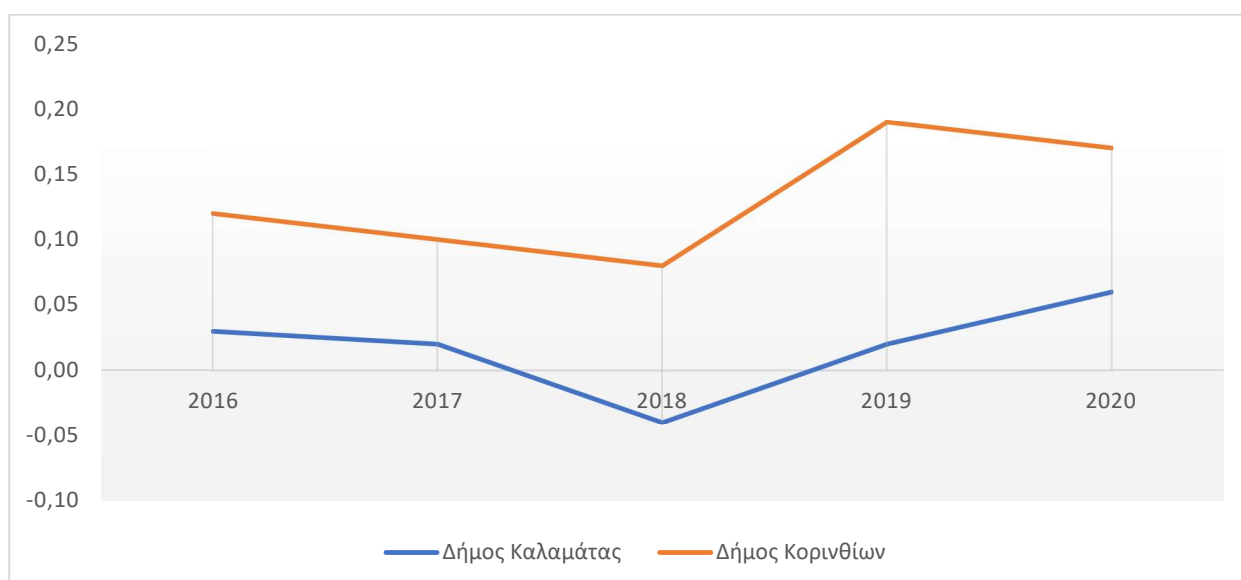
4.4.5.2 Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους

Ο δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους καταγράφει το καθαρό κέρδος των δήμων από την παροχή υπηρεσιών προς τους δημότες τους. Ο εν λόγω δείκτης εμφανίζει την παρακάτω διαχρονική εξέλιξη για τους εξεταζόμενους δήμους:

Πίνακας 24: Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	0,03	0,02	-0,04	0,02	0,06
Δήμος Κορινθίων	0,12	0,10	0,08	0,19	0,17

Όπως προκύπτει και από τον πίνακα 24 και οι δύο δήμοι του δείγματος παρουσιάζουν ποσοστά περιθωρίου κέρδους. Σύμφωνα με το διάγραμμα 19 η χρήση 2018 αποτελεί την μικρότερη απόδοση καθαρού περιθωρίου κέρδους και για τους δύο δήμους και έπειτα διαγράφεται ανοδική πορεία. Ο Δήμος Κορινθίων φαίνεται να αξιοποιεί πιο σωστά τους κεφαλαιακούς πόρους ώστε αξιοποιώντας τα έσοδα του και μετατρέποντας τα σε λειτουργικά κέρδη.

Γράφημα 19: Γραφική παράσταση του δείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους των Δήμων (2016-2020)

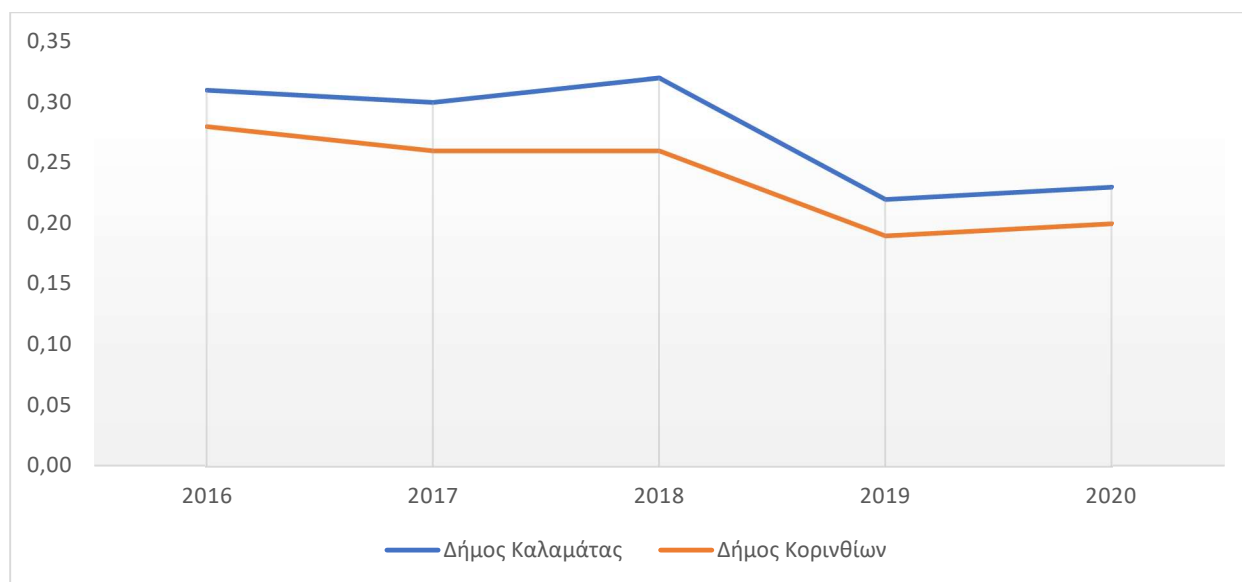
4.4.5.3 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού εξετάζει πόσο αποδοτικά χρησιμοποιούνται τα στοιχεία ενεργητικού των δήμων και προσδιορίζει την βιωσιμότητα τους σύμφωνα με τον τρόπο λειτουργίας τους. Ακολουθεί ο πίνακας που απεικονίζει τον δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού για τον Δήμος Καλαμάτας και Δήμο Κορινθίων αντίστοιχα:

Πίνακας 25: Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	0,31	0,30	0,32	0,22	0,23
Δήμος Κορινθίων	0,28	0,26	0,26	0,19	0,20

Η υψηλή τιμή αυτού του δείκτη παρουσιάζει την καλύτερη αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να αυξηθούν οι πωλήσεις και να πραγματοποιηθούν καθαρά κέρδη. Και οι δύο δήμοι όπως φαίνεται και στο σχήμα 20 ακολουθούν την ίδια πορεία διαχρονικά. Παρατηρείται μια μείωση του δείκτη κατά τα έτη 2019 και 2020 και στα δύο δείγματα αντίστοιχα η οποία αναδεικνύει την σταδιακή αποτελεσματικότητα σε σχέση με την αξιοποίηση των στοιχείων του ενεργητικού.

Γράφημα 20: Γραφική παράσταση του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού των Δήμων (2016-2020)

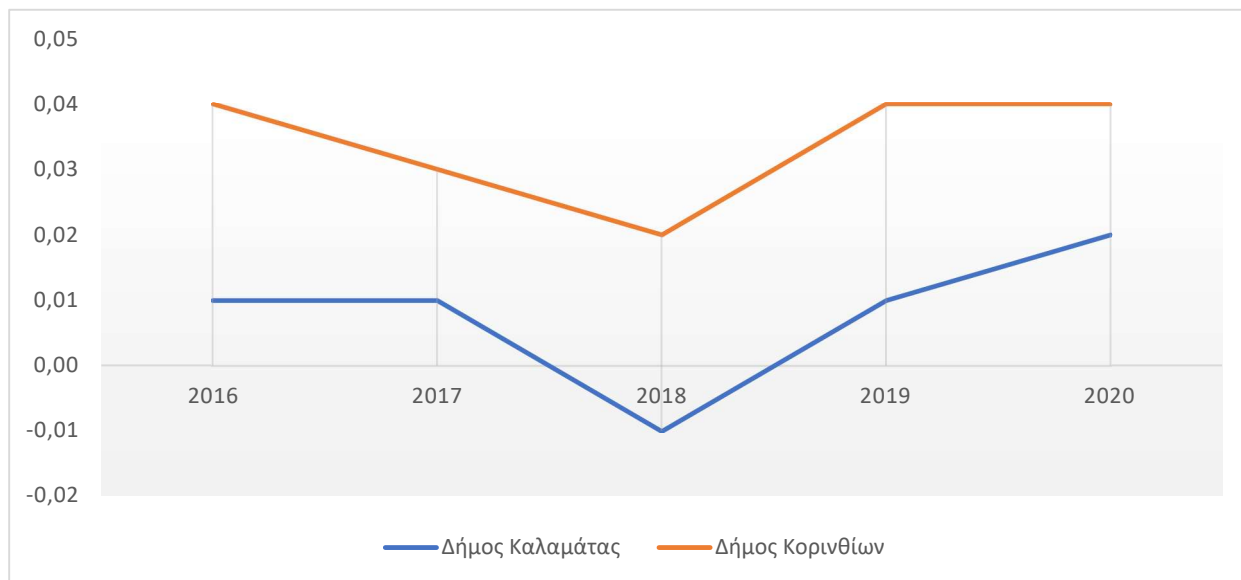
4.4.5.4 Δείκτης Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων

Ο δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων παρουσιάζει την παρακάτω διαχρονική εξέλιξη για το δείγμα μας:

Πίνακας 26: Δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων των Δήμων (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020
Δήμος Καλαμάτας	0,01	0,01	-0,01	0,01	0,02
Δήμος Κορινθίων	0,04	0,03	0,02	0,04	0,04

Όπως προκύπτει και από τον πίνακα 26 ο Δήμος Κορινθίων εμφανίζει καλύτερη απόδοση διαχρονικά από τον Δήμο Καλαμάτας ο οποίος παρουσιάζει μια σταθερή τιμή. Ο Δήμος Καλαμάτας στην χρήση 2018 στην χαμηλότερη τιμή για το διάστημα μελέτης παρουσιάζει αρνητική τιμή.

Γράφημα 21: Γραφική παράσταση του δείκτη ιδίων κεφαλαίων των Δήμων (2016-2020)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι δήμοι έχουν την υποχρέωση να ενδυναμώσουν τον κοινωνικό τους ρόλο εξαιτίας της άμεσης επαφής τους με τους πολίτες όπως επίσης και να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις δημιουργώντας αυτοδύναμο και λειτουργικό σύστημα. Η πρόβλεψη για την υγιή λειτουργία των δήμων όπως και η πολιτική που θα πρέπει να ακολουθήσει ο οργανισμός παρέχονται από τις πληροφορίες που θα αντληθούν από την χρηματοοικονομική ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων του.

Από την ανάλυση των υπό εξέταση δήμων, η οποίοι αποτελούν και πρωτεύουσες των νομών όπου και ανήκουν, διεξάγονται σημαντικά συμπεράσματα. Θέτοντας το κριτήριο του πληθυσμού καθώς επίσης και την ύπαρξη αρκετών επιχειρήσεων υπάρχει η δυνατότητα είσπραξης περισσότερων επιχορηγήσεων λόγω των υποδομών, των επαρκών γνώσεων και πόρων πάντα με την βοήθεια της τεχνολογίας. Υπάρχουν πολλοί παράγοντες όπου κάνουν δύσκολη την σύγκριση ανάμεσα στο δείγμα και αυτός είναι ο λόγος όπου δεν μπορεί να επιτευχθεί αντικειμενική αξιολόγηση ενός οργανισμού και να ακολουθήσει το συμπέρασμα καλύτερης ή χειρότερης λειτουργίας από κάποιον άλλον.

Γενικά, οι δήμοι στη χώρα μας βασίζονται σε ίδιους πόρους και λειτουργούν αυτόνομα σε μεγάλο βαθμό παρόλο των σημαντικών μειώσεων που προέκυψαν λόγω της οικονομικής κρίσης και των περιοριστικών πολιτικών που αφορούσαν τις δαπάνες. Η μη ύπαρξη ξένων κεφαλαίων όπως επίσης και δανείων περιορίζουν σημαντικά τις υποχρεώσεις καθώς λόγω του θεσμικού πλαισίου που αποτελούνται οι δήμοι απαγορεύεται η ύπαρξη ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Σύμφωνα με την ανάλυση που προηγήθηκε, η αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων των δήμων δεν έχει σημαντική επίδραση στην κερδοφορία του οργανισμού. Οι δήμοι κατέχουν μέσα τα οποία στις περισσότερες περιπτώσεις δεν έχουν χρησιμοποιηθεί και θα μπορούσαν να τους παρέχουν μεγαλύτερο κέρδος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα γι αυτό είναι η ακίνητη περιουσία που μπορεί να διαθέτουν και σε μεγάλο βαθμό δεν είναι αποτυπωμένη καθώς δεν κατέχουν τίτλους για πολλά ακίνητα τους και το αποτέλεσμα που προκύπτει είναι να παραμένουν ανεκμετάλλευτα. Ωστόσο οι διοικήσεις θα ήταν συνετό να προχωρήσουν σε καταγραφή της κινητής και ακίνητης περιουσίας των δήμων, ώστε αυτά να αξιοποιηθούν και να αποφέρουν έσοδα, όπως είναι τα έσοδα από μισθώματα.

Μέσα από την μελέτη, έγινε εμφανής η μη αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων των δήμων με αποτέλεσμα τα στοιχεία αυτά να μην επιδρούν στην κερδοφορία τους. Η συγκέντρωση

υψηλών διαθεσίμων αποδεικνύει αδυναμία και έλλειψη θάρρους ως προς τις επενδυτικές δραστηριότητες. Συνεπώς, από τα στοιχεία του ενεργητικού συμπεραίνεται πως η εξασφάλιση της βιωσιμότητας των δήμων μακροπρόθεσμα δεν είναι ικανοποιητική καθώς τα κονδύλια του δεν συμβάλλουν στην δημιουργία καλύτερης απόδοσης των δήμων.

Επίσης παρατηρήθηκε πως στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου Καλαμάτας δεν αποτυπώνεται η αξία των αναλώσιμων, των ανταλλακτικών και των πάσης φύσεως αποθεμάτων. Κρίνεται φρόνιμο ο δήμος να προβεί στην παρακολούθηση αυτών μέσω του ορισμού υπευθύνου για την διαχείριση της αποθήκης, ώστε να υπάρξει καταγραφή της πραγματικής εικόνας του κόστους λειτουργίας του. Ο τρόπος αυτός θα συμβάλλει στην ορθή οικονομική διαχείριση των πόρων.

Παρατηρώντας τις οικονομικές καταστάσεις θα διαπιστώσουμε πως το κόστος παροχής υπηρεσιών είναι μεγαλύτερο από τα έσοδα από πωλήσεις και από αυτό να προκύπτει έλλειμμα. Προτείνεται οι διοικήσεις να διερευνήσουν εναλλακτικούς τρόπους για την εισροή πρόσθετων εσόδων, όπως είναι οι επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η διαχείριση των απορριμμάτων κ.α. . Ωστόσο, ο σκοπός του δήμου είναι να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των πολιτών του μέσα από τις κοινωνικές υπηρεσίες όπου και παρέχει. Με άλλα λόγια, η συμπεριφορά των δήμων διαφέρει από αυτή των κερδοσκοπικών επιχειρήσεων και δεν μπορούν να προκύψουν επιβεβαιωμένα συμπεράσματα για το έργο όπου πραγματοποιούν. Για παράδειγμα αυξάνοντας τις δανειακές υποχρεώσεις του ένας δήμος, επενδύοντας τα χρήματα σε έργα κοινής ωφέλειας σαφώς και θα ικανοποιούσε σε μεγαλύτερο βαθμό τους δημότες του αλλά ταυτόχρονα θα αποδυναμώνει την οικονομική του κατάσταση. Συνεπώς, οι δήμοι καλούνται να βρουν την ισορροπία μεταξύ αυτών, έτσι ώστε μακροπρόθεσμα να υλοποιούν έργα και να μπορούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους και παράλληλα να προσφέρουν στους πολίτες υπηρεσίες υψηλού επιπέδου.

Ο εισπρακτικός μηχανισμός των δήμων συσχετίζεται άμεσα με την οικονομική ανεξαρτησία του. Η πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις όπως αυτή απεικονίζεται στις οικονομικές καταστάσεις δεν μειώνει την απαίτηση των δήμων από την είσπραξη των απαιτήσεων αυτών. Αναμφισβήτητα, η ύπαρξη της οικονομικής κρίσης, επίσημα έως το 2019, και της πανδημίας κατά το έτος 2020 επηρέασαν αρνητικά την οικονομική κατάσταση των δημοτών. Ωστόσο, η διοίκηση προτείνεται να ενεργήσει προς δύο κατευθύνσεις. Η πρώτη αφορά την παροχή ευνοϊκών ρυθμίσεων για την αποπληρωμή των οφειλών σε πολίτες που αντιμετωπίζουν

οικονομική αδυναμία, και η δεύτερη την επιβολή αναγκαστικών μέτρων είσπραξης σε οφειλότες που δεν έχουν οικονομικό πρόβλημα.

Εν κατακλείδι, μέσα από την σύγκριση δύο οργανισμών με κοινή ιδιότητα προκύπτουν σημαντικά συμπεράσματα. Μέσα από την ανάλυση μπορεί να αποδειχθεί ότι υπάρχουν καλύτεροι τρόποι λειτουργίας και αποδοτικότεροι μηχανισμοί που η υιοθέτηση αυτών μπορούν να επιφέρουν καλύτερα αποτελέσματα στην οικονομική διαχείριση. Οι δήμοι θα πρέπει να είναι ανεξάρτητοι, αυτόνομοι και να παρέχουν αναπτυξιακές δράσεις. Η βιωσιμότητα τους και ταυτόχρονα η ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας εξαρτώνται από την οικονομική υγεία του εκάστοτε οργανισμού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αποστόλου, Α. (2015). *Ανάλυση Λογιστικών – Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων*. [e-book]. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα. Ανακτήθηκε από <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/3760> [Πρόσβαση 20 Οκτωβρίου, 2023].

Βασιλείου, Δ. & Αλεξάκης, Χ. (2008). *Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων*. [Πανεπιστημιακές σημειώσεις]. Αθήνα. Ανακτήθηκε από https://annxyd.files.wordpress.com/2009/04/xrhmatooikonomikh_analysi_pdf.pdf [Πρόσβαση 20 Σεπτεμβρίου, 2023].

Βασιλείου, Δ. & Ηρειώτης, Ν. (2008). *Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Θεωρία και Πρακτική*. Αθήνα: Rosili.

Γαρνέλης, Δ. (2020). www.thetaxfiles.gr. Διαθέσιμο σε <https://www.thetaxfiles.gr/arthrografia/oi-genikes-arches-syntaxis-ton-chrimatooikonomikon-katastaseon-editorial-epicheirisi-martios-2021.html>

Γεωργόπουλος, Ι.Δ. (2006). *Σημειώσεις λογιστικής*. Ιωάννινα. Ανακτήθηκε από https://repository-eduulll.ekt.gr/edulll/bitstream/10795/1282/4/1282_01_%CE%9B%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%A7%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%91%CE%BD%CE%AC%CE%BB%CF%85%CF%83%CE%B7.pdf [Πρόσβαση 29 Οκτωβρίου, 2023]

Θεοδώρου, Ι. (2011). *Τα έσοδα των Δήμων και των Κοινοτήτων*. Γ΄ Έκδοση. Θεσσαλονίκη: Έκδοση του ιδίου.

Καραγιάνης, Σ. (2002). «*Το οικονομικό διαχειριστικό λογιστικό σύστημα των Δήμων*», Εκδόσεις Γ. Μ. Καρανασάση, Αθήνα, σελ. 28-29, 36, 66, 123, 654.

Νικολόπουλος, Σ. (χ.χ.). *Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων*. [Πανεπιστημιακές σημειώσεις]. Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Πάλλης, Χ. (2010). *Το θεσμικό πλαίσιο των Οικονομικών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Ανάλυση και Προοπτικές*. Διδακτορική διατριβή. Αθήνα: Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Τζωρτζόπουλος, Π & Λειβαδά Α. (2012). *Αριθμοδείκτες και επίσημες στατιστικές*. Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Ψυχοπαίδης, Κ. (1982). Η τοπική αυτοδιοίκηση ως πολιτικός θεσμός. *Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης*. 6:15-29.

Ξενόγλωσση

Bharadwaj, A., El Sawy, O.A., Pavlou, P.A. and Venkatraman, N.V., 2013. Digital business strategy: toward a next generation of insights. *MIS quarterly*, pp.471-482.

Νόμοι και Προεδρικά Διατάγματα

Βασιλικό Διάταγμα της 24-9/20-10-1958, «Περί κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον Νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των δήμων και κοινοτήτων». ΦΕΚ Α-171/20-10-1958

Βασιλικό Διάταγμα 17-5/15-06-1959, «Περί οικονομικής διοίκησης και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων». ΦΕΚ 114/Α/15-6-1959

Νομοθετικό Διάταγμα 321/1969, «Περί Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού». ΦΕΚ 205/Α 18-10-1969

Νομοθετικό Διάταγμα 356/1974, «Περί κώδικα εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων». ΦΕΚ Α' 90/05-04-1974

Νόμος 25/21-04-1975, «Περί υπολογισμού και τρόπου εισπράξεως δημοτικών και κοινοτικών τελών καθαριότητας και φωτισμού και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων». ΦΕΚ Α' 74/21-4-1975

Νόμος 1080/1980, «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης διατάξεων τινων της περί των προσόδων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Νομοθεσίας και άλλων τινών συναφών διατάξεων». ΦΕΚ 246/Α/22-10-1980

Νόμος 1337/14-03-1983, «Επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις». ΦΕΚ 33/Α/14-03-1983

Νόμος 1900/1990, «Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα (π.δ. 323/1989), δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης (ν. 1622/1986), εσόδων δήμων και κοινοτήτων και άλλες διατάξεις». ΦΕΚ Α-125/17-09-1990(Κωδικοποιημένος)

Νόμος 2218/1994, «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης - Τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση και την Περιφέρεια και άλλες διατάξεις». ΦΕΚ Α-90/13/06/1994(Κωδικοποιημένος)

Νόμος 2362/1995, «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις». ΦΕΚ 247/Α/27-11-1995 (Κωδικοποιημένος)

Νόμος 3202/2003, «Εκλογικές δαπάνες κατά τις νομαρχιακές και δημοτικές εκλογές, οικονομική διοίκηση και διαχείριση των Ο. Τ.Α., θέματα αλλοδαπών και άλλες διατάξεις». ΦΕΚ 284/Α/11-12-2003

Νόμος 3463/08-06-2006, «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων». ΦΕΚ 114/08-06-2006 (τεύχος Α')

Νόμος 3528/09-02-2007, «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ». ΦΕΚ 26/Α/09-02-2007

Νόμος 3756/2009, «Σύστημα Άυλων Τίτλων, διατάξεις για την Κεφαλαιαγορά, φορολογικά θέματα και λοιπές διατάξεις». ΦΕΚ 53/Α/31-03-2009(κωδικοποιημένος)

Νόμος 3845/2010, «Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη - μέλη της Ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο». ΦΕΚ 65/Α/06-05-2010

Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 74712/2010, «Καθορισμός του τύπου, του περιεχομένου των στοιχείων, του χρόνου και του τρόπου ενημέρωσης της βάσης δεδομένων «Οικονομικά στοιχεία δήμων», των αριθμοδεικτών αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας». ΦΕΚ 2043 Β/30-12-2010

Νόμος 4354/16-12-2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων». ΦΕΚ 176/Α/16-12-2015

Νόμος 4412/08-08-2016, «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)». ΦΕΚ 147/Α/08-08-2016

Νόμος 4782/09-03-2021, «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία». ΦΕΚ 36/Α/09-03-2021

Νόμος 4795/17-04-2021, «Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου του Δημόσιου Τομέα, Σύμβουλος Ακεραιότητας στη δημόσια διοίκηση και άλλες διατάξεις για τη δημόσια διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση». ΦΕΚ 62/Α/17-04-2021

Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 4748/2018, «Ειδικό Πρόγραμμα Ενίσχυσης Δήμων: Σκοπός, κριτήρια ένταξης, διαδικασία αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα». ΦΕΚ 612/Β/22-02-2018

Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 13022/2018, «Ειδικό Πρόγραμμα Χορήγησης Επενδυτικών Δανείων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' και Β' βαθμού, ΔΕΥΑ και Συνδέσμων ΟΤΑ: σκοπός, κριτήρια ένταξης, διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης αιτήσεων, έλεγχος πορείας υλοποίησης των έργων, όροι και δικαιολογητικά χορήγησης των δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τρόπος απόδοσης του προϊόντος των δανείων, διαδικασία και δικαιολογητικά για την αποπληρωμή των δανείων από το ΠΔΕ και λοιπά ζητήματα διαχείρισης προγράμματος». ΦΕΚ 1377/Β/24-04-2018

Προεδρικό Διάταγμα 315/30-12-1999, «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων (Ο.Τ.Α. Α' Βαθμού)». ΦΕΚ Α 302/30-12-1999